

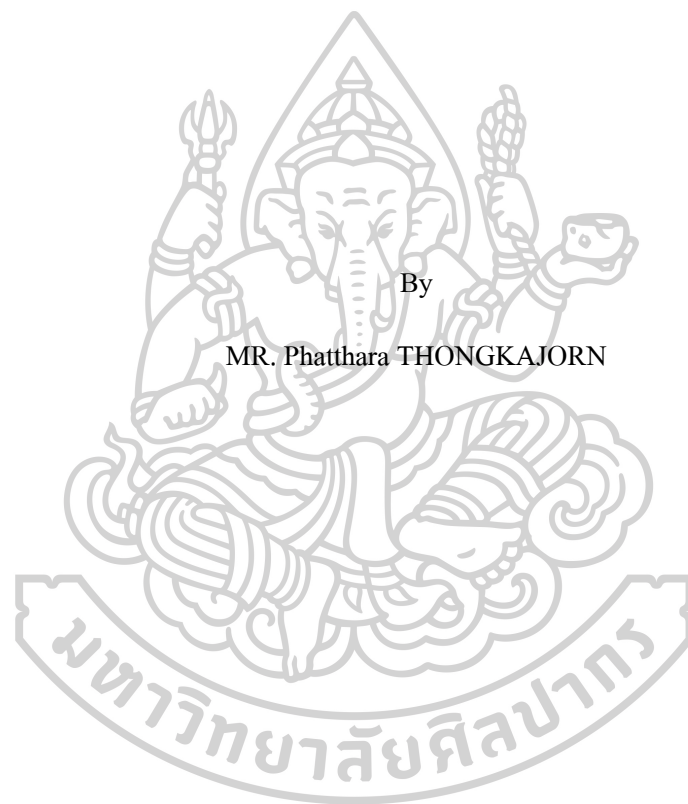
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

จุลภาวะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

MICRO-STATE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	จุลภาวะ
โดย	ภัทร ทองขจร
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จ.ไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิริยญา ดวงรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข)

620120020 : ทักษะศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : วาดเส้นถึงนามธรรม, วิปัสสนาภาวนา, ศิลปะแมลง, ภูมิสถาปัตย์

นาย ภัทร ทองขจร: จุลภาวะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “จุลภาวะ” มีจุดประสงค์เพื่อสร้างสรรคผลงาน ทักษะศิลป์ในรูปแบบจิตรกรรมวาดเส้นถึงนามธรรม ลักษณะ 2 มิติ โดยใช้เทคนิควาดเส้น จากผง คาร์บอนและผงฝุ่นบนผ้าฝ้าย ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถแสดงธรรมชาติของการเกิดดับ ที่ผสาน สอดคล้องไปกับอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างสิ้นไหลชัดเจน รวมถึงเป็นพื้นที่ในการศึกษาธรรมชาติ ของสภาวะจิตใจเป็นสำคัญ โดยใช้ภาพแทนจากรูปทรงของซากแมลงนำเสนอเป็นประธานของ ภาพผลงาน ในลักษณะมุมมองส่องขยายลึกลงไปภายในพื้นผิวที่ให้ความรู้สึกลึกกลับและเงียบสงบ เชื่อมโยงกับภาวะแห่งจิตที่ทับซ้อนไปด้วยความวุ่นวาย กดทับส่วนลึกภายในจิตใจที่เรียบง่ายและ สงบ เทคนิควิธีการวาดเส้นเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่สามารถดึงสติกลับเข้ามาสู่จิตใจได้ ผ่าน กระบวนการเพิ่มเข้าด้วยค่าน้ำหนักและนำออกด้วยการลบ ก่อให้เกิดกำลังของสมาธิที่สามารถ พิจารณาสภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้น ทรงตัวอยู่ท่ามกลางและจางหายไป คล้ายคลึงกับการเจริญสติใน รูปแบบวิปัสสนาภาวนา ซึ่งช่วยบำบัดจิตใจให้โอบอ้อมความสงบ ผ่อนคลายควบคู่ไปพร้อมกับการ สร้างสรรค โดยใช้ทัศนธาตุแทนความหมายของสภาวะจิตใจผ่านลักษณะเส้น ค่าน้ำหนัก พื้นที่ว่าง ที่ประกอบรวมกันเกิดมวลรูปทรง ลักษณะพื้นผิว และบรรยากาศ จึงปรากฏสุนทรียะทางรูปธรรม

วิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงเป็นการสร้างสรรคที่ผสมผสานระหว่าง 3 ศาสตร์เข้าด้วยกันได้แก่ ศาสตร์ทักษะศิลป์ ศาสตร์ปรัชญาทางพุทธศาสนาและศาสตร์จากชีววิทยา ซึ่งมีหมุดหมายทางเนื้อหา ในด้านบวกและปรากฏสุนทรียะที่ก่อให้เกิดความสงบนิ่ง ผ่อนคลายความนึกคิดให้สิ้นไหลไปกับ ทัศนธาตุของผลงาน โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้บำบัดฝึกฝนทางจิตใจสำหรับการดำเนินวิถี ชีวิต

620120020 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : semi-abstract drawing, prayer meditation, insect arts, entomology

MR. PHATTHARA THONGKAJORN : MICRO-STATE THESIS ADVISOR :
ASSISTANT PROFESSOR RUTHAIRAT KUMSRICHAN, Ph.D.

The creation of art thesis named “Micro State” aims to present a visual artwork in the form of a two-dimensional semi-abstract drawing, using the drawing technique by applying carbon powder and dust on cotton cloth. By this technique, it can show the nature of origination and extinction that harmonized smoothly and distinctly with emotion, and essentially constituting an area to study the nature of mental state by means of a representative image from the shape of an insect carcass to be presented as the subject of the artwork image, with a microscopic viewpoint enabling to look deeper into the surface for a mysterious and serene sense, connected to the mental state which is overlapped by disorders depressing the innermost of the mind, usually plain and tranquil. Drawing technique is a tool that can call to mind one’s consciousness through the process of scaling up and down of value, allowing concentration to gain strength and enabling it to be aware of arising emotional condition, thereby maintaining one’s poise and let the emotion fade out similar to mindfulness developing in the form of prayer meditation which heals one’s mind into serenity. Coupled with the afore-mentioned, visual elements are used to represent the meaning of mental state through kinds of line, value, space that can be put together into form, texture, and atmosphere so that concrete aesthetics can emerge.

This art thesis, as a result, is creation that combines three branches of science, namely visual arts, Buddhist philosophy, and a branch of Biology, which mark a positiveness in their contents and aesthetics emergence which creates serenity. Relaxing one’s mind and letting it flow with visual elements of the artwork, it can be applied to spiritual healing and training in everyday life....

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ภายใต้ชื่อว่า “จุลภาวะ” สำเร็จลุล่วงได้นั้นได้รับความเมตตาจากมารดา บิดาที่อบรมสั่งสอนและคอยสนับสนุนทั้งทุนทรัพย์รวมถึงกำลังกายให้บุตรผู้นี้ได้ศึกษาเล่าเรียนมาจนถึงบัดนี้

ขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์ และคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน เมตตาให้คำชี้แนะแนวทางแก่ศิษย์ผู้นี้ได้ค้นพบหนทางการพัฒนาผลงานจนถึงการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ขอบพระคุณครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ผ่านองค์ความรู้ด้วยทัศนศิลป์ผนวกเข้ากับศาสตร์หลากหลายแขนง จึงได้อบรมบ่มเพาะสติปัญญา ให้แก่ศิษย์ผู้นี้ได้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดผลสำเร็จ รวมถึงสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินวิถีชีวิต

ขอบพระคุณโครงการประกวดศิลปกรรมทุกประเภท ที่ได้มอบโอกาสให้แก่ข้าพเจ้าได้ส่งผลงานเข้าประกวดและได้รับรางวัลพร้อมทุนทรัพย์ ซึ่งข้าพเจ้าได้นำทุนทรัพย์ที่ได้รับมาเป็นทุนการศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาระดับปริญญาโทจนสำเร็จการศึกษา

ขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือตลอดการทำวิทยานิพนธ์

ขอบคุณเพื่อนร่วมโลกจากธรรมชาติขนาดเล็กคือสัตว์แมลง ที่มอบซากสังขารให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติแห่งชีวิต ก่อเกิดเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

ท้ายที่สุดนี้ขอให้มีความสุข ความสงบ ความเจริญ จงบังเกิดแก่ผู้มีพระคุณของข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดไป

ภัทร ทองขจร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์.....	3
แนวความคิดการสร้างสรรค์	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
วิธีการศึกษา.....	5
แหล่งข้อมูล.....	5
สรุป	6
บทที่ 2	7
ข้อมูลและอิทธิพลของการสร้างสรรค์ผลงาน.....	7
อิทธิพลจากธรรมชาติด้วยวิธีการส่งขยายทางวิทยาศาสตร์.....	7
กล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ	8
การถ่ายภาพด้วยเลนส์ถ่ายใกล้.....	8

อิทธิพลทางความคิดจากศาสนาและปรัชญา.....	9
1. หลักของสติ.....	9
2. หลักการฝึกสติ.....	10
2.1. สมถะภาวนา.....	10
2.2. วิปัสสนาภาวนา.....	11
3. หลักไตรลักษณ์.....	12
4. พุทธศาสนานิกายเซน.....	12
5. ปรัชญาอะบี-ชะบี.....	15
อิทธิพลจากผลงานของศิลปินกรณีกศึกษา.....	18
1. ผลงานศิลปิน อนันต์ ปาณินท์.....	18
2. ผลงานศิลปิน นพรัตน์ ทันนารี.....	21
3. ผลงานศิลปิน โมโตอียามาโมโต.....	23
สรุป.....	28
บทที่ 3.....	29
การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์.....	29
ขั้นตอนวิธีการสร้างสรรคผลงาน.....	29
1. ขอบเขตการศึกษาหาข้อมูลในการสร้างสรรค.....	29
2. ขอบเขตขั้นตอนการศึกษาจากธรรมชาติด้วยวิธีการส่งขยาย.....	30
2.1. การมองดูในมุมมองที่กว้าง.....	31
2.2. การมองดูในมุมมองรายละเอียดที่ลึก.....	31
3. ขั้นตอนกำหนดขอบเขตแบบภาพร่างผลงาน.....	34
4. ขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์.....	38
ทัศนธาตุในการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์.....	40
1. คำนำหน้า.....	40

2. การวาดเส้น.....	42
3. พื้นที่ว่าง.....	44
4. รูปทรง.....	46
5. วัสดุจากธรรมชาติ.....	47
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	48
สรุป.....	49
บทที่ 4.....	50
การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์.....	50
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1.....	50
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2.....	53
การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3.....	58
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	61
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1.....	62
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2.....	65
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3.....	68
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 4.....	71
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 5.....	74
สรุป.....	77
บทที่ 5.....	78
สรุป.....	78
รายการอ้างอิง.....	80
ประวัติผู้เขียน.....	82

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการสังเคราะห์ข้อมูลจากอิทธิพลทางความคิดจากศาสนาและปรัชญา.....	17
ตารางที่ 2 ตารางแสดงการสังเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพจากผลงานของศิลปินกรณีศึกษา	27

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพผลงานศิลปิน อนันต์ ปาณินท์, “Untitled No.2”	18
ภาพที่ 2 ภาพผลงานศิลปิน นพพันธ์ ทันนารี, “มวลชีวิตแห่งความสงบ หมายเลข2”	21
ภาพที่ 3 ภาพผลงานศิลปิน โม โดอิ ยามาโมโต, “Floating Garden”	23
ภาพที่ 4 ภาพรายละเอียดผลงานศิลปิน โม โดอิ ยามาโมโต, “Floating Garden” (รายละเอียด).....	24
ภาพที่ 5 ข้อมูลจากแหล่งพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	29
ภาพที่ 6 ข้อมูลจากซากแมลงที่เก็บสะสมเพื่อใช้ในการศึกษา	30
ภาพที่ 7 ภาพการส่องขยายผีเสื้อ ด้วยกล้องดิจิทัลต่อขยายเลนส์มาโคร	32
ภาพที่ 8 ภาพขณะการถ่ายเก็บข้อมูลด้วยกล้องดิจิทัลต่อขยายเลนส์มาโคร	32
ภาพที่ 9 ภาพการส่องขยายด้วง ด้วยกล้องกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ	33
ภาพที่ 10 ภาพขณะการถ่ายเก็บข้อมูลด้วยกล้องกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ	33
ภาพที่ 11 ภาพร่างสเก็ตจากความคิด.....	35
ภาพที่ 12 ภาพ โดยรวมจากการถ่ายภาพทั้ง 2 รูปแบบในแต่ละมุมมอง.....	35
ภาพที่ 13 ภาพที่เลือกสรรนำมาประกอบรวมกันและปรับโทนภาพให้เป็นสีเทา	36
ภาพที่ 14 แบบภาพร่างผลงานที่สมบูรณ์	37
ภาพที่ 15 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์	39
ภาพที่ 16 ภาพแสดงค่าน้ำหนักภายในผลงานสร้างสรรค์	42
ภาพที่ 17 ภาพแสดงลักษณะของเส้น	44
ภาพที่ 18 ลักษณะพื้นที่ว่างภายในผลงาน.....	45
ภาพที่ 19 ภาพลักษณะรูปทรงในลักษณะแนวอนที่ถูกละขยายขนาดใหญ่.....	46
ภาพที่ 20 ภาพลักษณะของรูปทรงในแต่ละมุมมองที่ถูกละขยายขนาดของรูปทรงให้ใหญ่.....	47
ภาพที่ 21 ภาพวัสดุธรรมชาติที่นำมาสร้างสรรค์.....	47

ภาพที่ 22 ภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	48
ภาพที่ 23 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1	52
ภาพที่ 24 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2	53
ภาพที่ 25 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1	56
ภาพที่ 26 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2	57
ภาพที่ 27 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1	60
ภาพที่ 28 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2	61
ภาพที่ 29 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1	64
ภาพที่ 30 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1	64
ภาพที่ 31 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2	66
ภาพที่ 32 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2	67
ภาพที่ 33 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3	69
ภาพที่ 34 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3	70
ภาพที่ 35 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4	72
ภาพที่ 36 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4	73
ภาพที่ 37 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5	75
ภาพที่ 38 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5	76

บทที่ 1

บทนำ

ภายใต้โลกยุคปัจจุบันมีเครื่องมือสื่อสารจำนวนมาก ที่มีความสะดวกรวดเร็ว ในการติดต่อสื่อสาร ทั้งถ้อยคำหรืออักษรที่ทำให้มนุษย์เกิดความคิดทางสมอง ทำให้มีเสียงอื้ออึงจากภายนอกมากมายเกิดขึ้นภายในจิตใจ ซึ่งในบางครั้งมีความคิดและความรู้สึกคล้ายตามมากจนหลงลืมที่จะกลับมาฟังเสียงจากภายในของตนเอง ทำให้มีผลกระทบต่อสภาวะจิตใจของข้าพเจ้า เกิดความคิดฟุ้งซ่าน สับสน วุ่นวาย จากการรับสิ่งเร้าภายนอกอาทิ จากครอบครัว สังคมและสื่อต่างๆ ทำให้เกิดความคิดเวียนเกิดวนดับภายในจิตใจ ที่ต้องเผชิญอยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวัน โดยมีคำกล่าวของอาจารย์กำพล ทองบุญน่วม ผู้พิการทางร่างกายแต่กลับมีจิตใจที่เบิกบาน ได้กล่าวไว้ว่า “ถ้าเราใช้ชีวิตโดยไม่มีสติ ไม่มีการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เราก็ไม่รู้จักตัวเรา เราจะไปสนใจแต่เรื่องข้างนอก ทางตา ทางหู สนใจแต่สิ่งภายนอก ไม่เคยสนใจดูตัวเราเลย เพราะฉะนั้นการปฏิบัติธรรมเป็นการกลับมาดูตัวเราดูเรื่องกายดูเรื่องใจเราจะรู้จักตัวเราเองมากขึ้น¹”

ข้าพเจ้าจึงมองดูสภาพจิตใจปัจจุบันของตนเองนั้นขาดซึ่งพื้นที่พักพิงของจิตใจ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเริ่มศึกษาธรรมขั้นพื้นฐาน ด้วยการฝึกปฏิบัติให้จิตใจสงบเป็นสมาธิในเบื้องต้นโดยนำหลักปฏิบัติเจริญสติแบบสมณะภาวณา ซึ่งข้าพเจ้าเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ที่สนใจในเทคนิคการวาดเส้น จึงเกิดแนวความคิดในการนำเทคนิควาดเส้นมาผนวกกับการเจริญสติผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการฝึกและศึกษาภายในจิตใจควบคู่ไปกับการสร้างสรรค์จากลักษณะเส้นที่ฟุ้งเบลออกไปสู่เส้นที่ชัดเจน ก่อให้เกิดสติอ่อนน้อมนำจิตใจไปสู่ความสงบเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ด้วยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดความสับสนวุ่นวาย ธรรมชาติขนาดเล็กคือ ซากแมลงจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญทำให้เกิดแรงบันดาลใจและเป็นพื้นที่ฟื้นฟูทางจิตใจ ช่วยเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดจินตนาการทางสายตา ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงมุ่งเน้นเนื้อหาสาระในด้านบวกด้วยการแสดงออกของการวาดเส้นผ่านภาพของซากแมลงที่สงบนิ่ง ภายใต้หัวข้อวิทยานิพนธ์ชื่อ “จุลภาวะ”

¹ กำพล ทองบุญน่วม, ปาฏิหาริย์แห่งธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: ธรรมดา, 2559), 24.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้าพเจ้ามีความสนใจในธรรมชาติขนาดเล็กคือ “ซากแมลง” สิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่หลงเหลือไว้เพียงเค้าโครงเปลือกรูปทรงภายนอก เป็นจุดสิ้นสุดของชีวิตและจุดกำเนิดของการคืนสู่ธรรมชาติ วนเวียนเป็นวัฏจักร ซากธรรมชาติขนาดเล็กนี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความหลงใหล ในรายละเอียดที่เล็กแต่พิเศษ เมื่อพบซากแมลงจะเก็บสะสมไว้ศึกษา เพราะซากแมลงยังหลงเหลือความอัศจรรย์ของชีวิตไว้บนพื้นผิวที่ดูสวยงาม อาทิ พื้นผิวของปีกรายละเอียดเล็กๆ ที่เรียงต่อกันและร่องรอยต่างๆ ที่กลมกลืนกันเป็นธรรมชาติ เมื่อมองลึกเข้าไปอีกจนอยู่ในระยะใกล้เป็นพื้นที่ที่น่ากลัว ลึกลับ พิลึก-พิลั่น ชับซ้อน บนผิวพื้นที่เดิมอย่างไม่สิ้นสุด แต่แฝงไปด้วยความมีระเบียบและความเรียบง่าย คล้ายเกิดการประกอบรวมกันของธรรมชาติจากสิ่งเล็กๆ มาประกอบรวมตัวเป็นรูปทรงและแยกออก เป็นสิ่งเล็กๆ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งยังคงความอัศจรรย์นี้ไว้ในความนิ่งสงบของซากแมลง

ข้าพเจ้าได้ซึมซับความรู้สึกจากการรับรู้ทางสายตา ด้วยการมองซากแมลงที่กล่าวไว้ข้างต้น ก่อให้เกิดความรู้สึกว่าร่างกายของมนุษย์นั้น ก็ถูกห่อหุ้มประกอบรวมกันไว้ ด้วยโครงกระดูก ผิวหนัง ไขมัน และชั้นเซลล์ เป็นการรวมตัวของธรรมชาติเช่นกัน ซึ่งมีระบบหมุนเวียนที่เกิดขึ้นและเสื่อมสลายดับไปเป็นวัฏจักรของร่างกายตนเองตลอดเวลา และควบคุมโดยจิตใจที่รับความรู้สึกของแต่ละบุคคล ซึ่งการรับรู้ทางจิตใจมักเกิดการกระทบกับสิ่งเร้าภายนอกมากมาย จากสภาพแวดล้อมของสังคมหรือปัจจัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดสภาวะจิตใจที่วุ่นวาย ทับซ้อนประกอบรวมกันจนเป็นน้ำหนักร่างกายความคิด เวียนเกิดวนดับมากมายจนเป็นความทุกข์ทางใจ ก่อให้เกิดความกลัว ฟุ้งซ่าน ความกังวล ความกดดัน จนหลงลืมความรู้สึกจิตใจตนเอง ข้าพเจ้าจึงพยายามหาหนทางที่จะคลายความทุกข์ทางจิตใจ โดยเริ่มศึกษาธรรมเบื้องต้นจากการอ่านหนังสือและศึกษาการปฏิบัติเจริญสติ จากสิ่งที่คุณมีความสนใจและหลงใหลในธรรมชาติเล็กๆ เป็นต้นทุนเดิมอยู่แล้วนั้น จึงเกิดความคิดว่าวิธีการที่จ้องมองดูรายละเอียดสิ่งเล็กๆ เมื่อมองลึกเข้าไปในระยะที่ใกล้ยิ่งเกิดความลึก ที่เล็กลง เล็กลง จนละเอียดเป็นเวลานานนั้น สามารถน้อมจิตใจธรรมชาติภายนอกสู่ธรรมชาติภายในของคุณให้เกิดความสงบ ซึ่งคล้ายคลึงกับการฝึกสมาธิทางธรรมเบื้องต้น คือ การเพ่งจ้องมองในสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดความตั้งมั่นทางจิตใจหรือการเจริญสติสมณะภาวนา และสอดคล้องเชื่อมโยงกับการหลักความคิดของเซน ซึ่งมีการปฏิบัติให้กลับมาระลึกรู้ในธรรมชาติของจิต

การถ่ายทอดผลงานข้าพเจ้านำเสนอรูปทรงซากแมลง เป็นเพียงภาพแทนในการสื่อสารทางทัศนศิลป์ โดยเลือกใช้การสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการวาดเส้น คือ การปล่อยความรู้สึกให้กลืนไปกับเทคนิคการวาดเส้น ผ่านวัสดุผงฝุ่นและผงคาร์บอนเป็นสิ่งที่มาจากธรรมชาติ ซึ่งมีคุณลักษณะบ่งบอกถึงสิ่งอันเสื่อมสลายเป็นวัสดุที่ให้ความรู้สึกเบา ไม่คงที่ เพราะมีความบริสุทธิ์ในเรื่องเกิดและดับ สอดคล้องทั้งทางรูปธรรมทางการรับรู้ทางตาและนามธรรมทางจิตใจ ดังนั้นจึงเป็นหนทางศึกษา เพื่อพัฒนาฝึกฝนด้วยการปฏิบัติ โดยใช้สื่อทางทัศนศิลป์ที่เหมาะสมและตรงกับจิตใจมากที่สุด

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ในรูปแบบจิตรกรรมวาดเส้นกึ่งนามธรรม 2 มิติ ที่แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ ด้วยการนำเสนอรูปทรงซากแมลง ซึ่งให้ความรู้สึกลึกลับและนิ่งสงบ ผ่านกระบวนการเทคนิควาดเส้น อีกทั้งยังเป็นการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของชีวิตให้มากยิ่งขึ้น เรื่องการเกิดขึ้นและดับไป นำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบำบัดฝึกฝนทางจิตใจ สำหรับการดำเนินวิถีชีวิตที่มีจุดหมายแห่งความสงบสุขทางใจ ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานให้ตระหนักรู้ถึงการเจริญสมาธิ

แนวความคิดการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงาน โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจาก ซากแมลงที่แสดงให้เห็นถึงความซับซ้อน ซ่อนทับของรายละเอียดพื้นผิวที่ประกอบรวมกันเป็นรูปธรรม เมื่อเพ่งมองเป็นระยะเวลา นานในพื้นที่เดิมของรายละเอียดพื้นผิว ที่ค่อยๆ ลึกลงไปในรายละเอียดเล็กๆ ของเปลือกพื้นผิว ทำให้ข้าพเจ้าซึมซับอารมณ์ความรู้สึกของตัวซาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับนามธรรมของจิตใจน้อมนำไปสู่ความสงบ

จากแรงบันดาลใจที่กล่าวข้างต้น ทำให้ข้าพเจ้ามองดูสภาวะตนเองในปัจจุบัน จากสิ่งเร้าเล็กๆ ภายนอกประกอบรวมเพิ่มเข้าด้วยกันจนเป็นน้ำหนักที่ใหญ่ทางความคิด ก่อให้เกิดความวุ่นวาย สับสนฟุ้งซ่านทางจิตใจ ซึ่งข้าพเจ้าเกิดความเชื่อว่าสิ่งเล็กๆ ที่ประกอบรวมกันเป็นสิ่งใหญ่นุ่มคลายออกแปรเปลี่ยนรูปร่างเป็นสิ่งเล็กได้เช่นกัน จึงต้องการแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ โดยใช้วัสดุที่ให้ความรู้สึกของการเกิดและเสื่อมสลายไป ได้แก่ผงฝุ่นและผงคาร์บอนด้วยกระบวนการวาดเส้นบนผ้าฝ้าย โดยใช้เป็นภาพแทนของพื้นผิวซากแมลงที่มีรายละเอียด

ซับซ้อนยิ่งลึกลงไปด้วยความสงบ แทนความรู้สึกที่คล้ายคลึงกับจิตใจของคนที่ไม่หยุดนิ่ง การวาดเส้นที่ปลดปล่อยไปตามความรู้สึกของลักษณะเส้นที่ใหญ่พุ่งเบลอไปสู่ลักษณะเส้นที่เล็กชัดเจน ภายใต้นามธรรมทางความคิดที่แฝงบนรูปธรรมของซากแมลง

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเนื้อหาจากพื้นที่ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า โดยเลือกจากซากแมลงที่ข้าพเจ้าเก็บสะสมไว้ โดยการส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอและกล้องดิจิทัลต่อขยายด้วยเลนส์อแคปเตอร์มาโคร แบ่งออกเป็น 3 ระยะการมองเบื้องต้น

- ระยะที่ 1 จากพื้นผิวหยาบมาก ไปสู่ พื้นผิวหยาบกลาง
- ระยะที่ 2 จากพื้นผิวหยาบ ไปสู่ พื้นผิวละเอียด
- ระยะที่ 3 จากพื้นผิวละเอียดกลาง ไปสู่ พื้นผิวละเอียดมาก

เพื่อมุ่งหมายในการซึมซับอารมณ์ความรู้สึกทางกายภาพ การรับรู้ทางสายตาและเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกมากที่สุด ซึ่งจะนำไปเป็นภาพแทนในการสื่อสารทางทัศนศิลป์

2. ศึกษาเทคนิควิธีการที่จะนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ โดยศึกษาจากลักษณะทางกายภาพของซากแมลงและอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจควบคู่ไปกับการวาดเส้น โดยการใช้ค่าน้ำหนักขาว เทา ดำ ผนวกกับลักษณะของเส้นและร่องรอยของการขีด ลบ ชูค เขียน จากวัสดุผงฝุ่นและผงคาร์บอน เพื่อให้เกิดพื้นผิวที่หลากหลายจากหยาบไปสู่ละเอียด ที่สอดคล้องกับการซ้อนทับกันของอารมณ์ความรู้สึก

3. ศึกษารูปแบบผลงานจิตรกรรมวาดเส้น ลักษณะสีเอกรงค์ ที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกเรียบง่ายซึ่งแฝงความสงบและการเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมชาติ อันก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน จากศิลปินไทยและศิลปินต่างประเทศ

ขั้นตอนของการศึกษา

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากลักษณะกายภาพของแมลงจากตัวซากของจริง จึงทำให้โครงสร้าง ขน พื้นผิว ร่องรอยต่างๆ โดยบันทึกภาพด้วยกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอและกล้องดิจิทัลต่อขยายด้วยเลนส์อแคปเตอร์มาโคร เพื่อใช้เป็นข้อมูลภาพร่างต้นแบบในการสร้างสรรค์

2. การศึกษาหาความเป็นไปได้ด้วยข้อมูลจากภาพถ่าย โดยนำภาพที่ได้มาพิจารณาตามความรู้สึกทางจิตใจ กำหนดให้มีลักษณะแนวนอน นิ่งสงบ มีระยะใกล้-ไกล ลึก-ตื้น เป็นมวลรูปทรงชัดและเบลอให้เหมาะสมที่จะนำมาเสนอ ลงบนกระดาษเป็นภาพร่างต้นแบบ

3. เริ่มกระบวนการสร้างสรรค์ตามกระบวนการที่เตรียมไว้ ตั้งแต่การเตรียมรองพื้นผ้าฝ้าย ด้วยวัสดุรองพื้นที่มีเนื้อละเอียด (วัสดุรองพื้นเกสโซ) เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์

4. พัฒนาและปรับปรุงผลงานให้เหมาะสม และการรักษาสภาพผลงานให้คงทนในสภาพเดิม เนื่องจากผลงานเป็นวัสดุที่สามารถลบเลือนและจางลงได้ โดยการเคลือบน้ำยารักษาผลงาน

5. นำเสนอพร้อมทำการติดตั้งและรับฟังคำแนะนำจากการประเมินผลงานวิทยานิพนธ์เป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขไปสู่การพัฒนาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีการศึกษา

1. ซึมซับอารมณ์ความรู้สึกจากตัวชากแมลงของจริงที่เก็บสะสมไว้

2. การศึกษารูปทรงทางกายภาพของแมลง ด้วยวิธีการส่องขยายจากกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ และกล้องดิจิทัลต่อขยายด้วยเลนส์แคปเตอร์มาโคร ซึ่งทำให้เห็นชากของแมลงทางกายภาพทั้งโครงสร้าง ขน พื้นผิว และร่องรอยต่างๆ จากกำลังขยายที่กว้างไปสู่กำลังขยายที่ลึกลง

3. รวบรวมข้อมูลด้วยรูปภาพถ่ายมุมมองต่างๆ

4. คัดเลือกภาพเพื่อเป็นต้นแบบภาพร่างผลงานผ่านตัวแปรด้วยกระบวนการวาดเส้นลง

กระดาษ

5. เริ่มกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

6. วิเคราะห์และแก้ไขผลงานให้เหมาะสม

7. นำเสนอทำการติดตั้งพร้อมประเมินวิทยานิพนธ์เป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงและแก้ไข ไปสู่การพัฒนาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แหล่งข้อมูล

1. ชากแมลงที่เก็บสะสมไว้ของข้าพเจ้า

2. แหล่งข้อมูลสถานที่ที่เอื้อหนุนให้เกิดความสงบทางจิตใจ วัด บ้าน ธรรมชาติ และป่า

3. แหล่งข้อมูลสถานที่พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมวดแมลงและกีฏวิทยา ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์

4. แหล่งข้อมูลสถานที่จัดนิทรรศการแสดงผลงานทัศนศิลป์ประเภท จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ของศิลปินไทยและศิลปินต่างชาติ รวมถึงคู่มือจัดนิทรรศการ

5. แหล่งข้อมูลเอกสาร หนังสือหมวดศาสนาและปรัชญา รวมถึงหมวดวิทยาศาสตร์ กวีวิทยาและชีววิทยา

สรุป

เนื้อหาบทนำประกอบไปด้วยเนื้อความที่มาและความสำคัญของปัญหา โดยมีแรงบันดาลใจจากธรรมชาติขนาดเล็กคือ “ซากแมลง” ซึ่งภายใต้พื้นผิวของเปลือกซากแมลง ประกอบด้วยรายละเอียดที่ซับซ้อน แต่แฝงไปความเรียบง่าย จึงทำให้ได้สัมผัสความสงบนิ่ง ก่อให้เกิดสติตั้งมั่น เป็นสมาธิคล้ายคลึงกับการเจริญสติแบบสมณะภวานา ทำให้พบว่าตนมีภาวะจิตใจในปัจจุบันที่สับสน ซ้ำซ้อนไปด้วยสิ่งเร้าจากภายนอกมากมาย จนก่อเกิดเป็นน้ำหนักทางความคิดนำมาซึ่งความทุกข์ทางจิตใจ จึงหาหนทางที่จะคลายความทุกข์นี้ลงด้วยการศึกษารธรรมในเบื้องต้นจากการอ่านและฝึกเจริญสติ ซึ่งมีกรอบความคิดว่าจากสิ่งเร้าเล็กๆที่ซับซ้อนประกอบรวมกันจนเกิดเป็นสิ่งใหญ่ทางความคิด สามารถแยกย่อยออกเป็นสิ่งที่เล็กลงได้

ถ่ายทอดผลงานด้วยการนำเสนอรูปทรงซากแมลง ด้วยกระบวนการวาดเส้นที่ปล่อยความรู้สึกให้กลืนลงไปกับการวาดเส้น จากวัสดุผงคาร์บอนและผงฝุ่นบนผ้าฝ้าย ที่ให้ความรู้สึกไม่แน่นอน ไม่คงที่ เชื่อมโยงถึงเรื่องเกิดดับ ซึ่งสามารถเป็นสื่อทางทัศนศิลป์ที่ตรงกับจิตใจมากที่สุด

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมวาดเส้นถึงนามธรรม ที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ ผ่านเทคนิควาดเส้นจากผงคาร์บอนและผงฝุ่นบนผ้าฝ้าย รวมถึงเพื่อเรียนรู้ธรรมชาติของการเกิดและการดับให้มากยิ่งขึ้น และเพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินวิถีชีวิตที่มีหมุดหมายแห่งความสงบ ผ่านการสร้างสรรค์ให้ตระหนักรู้ถึงการเจริญสติ

เนื้อหาของบทนำเป็นหลักตั้งต้นแรกเริ่มที่ครอบคลุมเนื้อหาวิทยานิพนธ์ เพื่อกำหนดกรอบของความคิด กรอบขอบเขตการศึกษาหาข้อมูล และกรอบขอบเขตของการสร้างสรรค์ ที่นำไปสู่ผลสำเร็จของผลงานได้อย่างตรงตามเป้าหมาย

บทที่ 2

ข้อมูลและอิทธิพลของการสร้างสรรค์ผลงาน

การศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “จุลภาวะ” ข้าพเจ้าได้รวบรวมและคัดกรองข้อมูลที่มีอิทธิพลในการสร้างสรรค์ โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ หนึ่งอิทธิพลจากธรรมชาติด้วยวิธีการส่งขยายทางวิทยาศาสตร์ สองอิทธิพลความคิดจากศาสนา และปรัชญา สามอิทธิพลจากศิลปินกรณีศึกษา ซึ่งจำแนกรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

อิทธิพลจากธรรมชาติด้วยวิธีการส่งขยายทางวิทยาศาสตร์

ธรรมชาติเป็นสิ่งที่ก่อกำเนิดมาจากอนุภาคขนาดเล็ก ที่รวมตัวกันจนเกิดเป็นมวลใหญ่ ขึ้นมา ซึ่งร่างกายของมนุษย์นั้นก็ก่อกำเนิดหลอมรวมมาจากธรรมชาติเช่นกัน ทำให้เกิดการรับรู้สิ่งต่างๆทั้งทางกายและทางจิตใจ ธรรมชาติรอบตัวจึงมีผลสำคัญต่อมนุษย์ ข้าพเจ้าจึงใช้ธรรมชาติ นั้นเป็นเครื่องมือศึกษาจากประสบการณ์ตรง เพื่อการซึมซับอารมณ์ความรู้สึกและการศึกษาภายในจิตใจ

โดยส่วนมากข้าพเจ้ามักมีความสนใจและจะได้แรงบันดาลใจ มาจากการจ้องมองธรรมชาติขนาดเล็กคือตัวแมลง จากการเลี้ยงเพื่อศึกษาตั้งแต่ช่วงอายุที่เป็นไข่ จนถึงช่วงอายุตัวเต็มวัยจนหมดอายุขัย อาทิ ผีเสื้อ แมลงปีกแข็งต่างๆ ข้าพเจ้าพบว่า การจ้องมองดูแมลงมีด้วยกันสองรูปแบบคือ รูปแบบที่หนึ่งดูแมลงเมื่อยังมีชีวิตอยู่ จากการเคลื่อนไหวที่ช้าและรายละเอียดของตัวแมลง รูปแบบที่สองดูแมลงตอนเสียชีวิตแล้วทำให้เกิดสติจากการพินิจพิจารณาซากแมลง ซึ่งในพื้นที่ของพื้นผิวซากแมลงที่มีขนาดเล็กมีความน่าอัศจรรย์ เมื่อมองดูทางสายตาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ส่งผลทำให้ข้าพเจ้าเกิดสมาธิจดจ่ออยู่กับพื้นที่ขนาดเล็กนี้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกัญญาวิทยามีวิธีการศึกษาด้วยกล้องที่มีกำลังขยายมากเพื่อให้เห็นในรายละเอียดที่เล็กได้ เชื่อมโยงกับการจ้องมองในพื้นที่ขนาดเล็ก โดยข้าพเจ้าได้จำแนกรายละเอียดเนื้อหาและวิธีการทางชีววิทยาไว้ดังต่อไปนี้

กัญญาวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับแมลงโดยเฉพาะ มีความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อมนุษย์ อาทิ พาหะนำโรค ผลกระทบการเกษตร และสิ่งแวดล้อม ที่จำแนกได้หลากหลายสาขาของชีววิทยา ซึ่งแต่ละสาขามีวิธีการศึกษาในรูปแบบวิธีการเดียวกันคือ การส่งขยายด้วย

เครื่องมือกล้องที่ช่วยขยายสิ่งเล็กๆ ให้มีขนาดใหญ่เพื่อศึกษารายละเอียดได้มากยิ่งขึ้น และมีด้วยกันหลากหลายประเภทและคุณสมบัติที่แตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษา ซึ่งข้าพเจ้าได้นำหลักวิธีการของกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอและกล้องดิจิทัลต่อด้วยเลนส์ถ่ายใกล้ เพราะมีคุณสมบัติของอุปกรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์มากที่สุด โดยมุ่งเน้นไปทางกายภาพภายนอกของแมลง มีเนื้อหาต่อไปนี้

กล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ (The stereo scopic microscope) กล้องสเตอริโอเป็นกล้องเลนส์ประกอบที่มีกำลังขยายไม่สูงใช้สำหรับศึกษาวัตถุที่มีขนาดใหญ่ขึ้น แต่ไม่สามารถแยกรายละเอียดด้วยนัยน์ตาเปล่าได้ ความแตกต่างกล้องชนิดนี้กับกล้องกำลังขยายสูงต่างๆ ไปที่มองเห็นได้ชัดเจนได้แก่ 1. เลนส์ใกล้วัตถุมีกำลังขยายน้อย 10x 20x 2. เลนส์ใกล้วัตถุมีระยะทำงานยาว จึงมีที่ปรับโฟกัสเพียงอย่างเดียว 3. ภาพที่มองเห็นเป็นภาพสามมิติมีความชัดลึกมากกว่ากล้องชนิดอื่น 4. ขอบเขตการใช้งานกว้างสามารถใช้ศึกษาวัตถุทั้งที่บวมและ โปร่งแสง²

กล้องจุลทรรศน์สเตอริโอเป็นอุปกรณ์ที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ สามารถศึกษาได้เพียงภายในพื้นที่ห้องปฏิบัติการ ในการศึกษาค้นคว้าทางธรรมชาติชีววิทยานั้น ไม่ได้อยู่แค่ในห้องปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลที่รวดเร็วเมื่อออกนอกสถานที่ ที่ใกล้เคียงกับกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอมากที่สุด คือการถ่ายภาพด้วยเลนส์ถ่ายใกล้

การถ่ายภาพด้วยเลนส์ถ่ายใกล้ ในการถ่ายภาพเราสามารถย่อภาพของวัตถุที่มีขนาดใหญ่ให้มีขนาดเล็กได้ อุปกรณ์ที่ทำหน้าที่คือ เลนส์ ในทางตรงกันข้ามก็สามารถทำให้สิ่งเล็กๆ มีขนาดใหญ่ได้เช่นกัน เป็นการช่วยให้สามารถศึกษารายละเอียดของสิ่งเหล่านั้นได้ การถ่ายภาพสิ่งเล็กๆ ให้ดูว่าสิ่งนั้นมีขนาดใหญ่นี้ เรียกว่า การถ่ายใกล้ (Close up) หมายถึง การถ่ายภาพที่ใช้เลนส์ซึ่งมีความยาวโฟกัสสั้นกว่าเลนส์มาตรฐาน สามารถถ่ายสิ่งเล็กๆ ให้ดูเหมือนว่ามีขนาดใหญ่ เช่น การถ่ายแมลง ภาพดอกไม้ หรือสิ่งอื่นๆ การศึกษาทางชีววิทยาจำเป็นต้องใช้มาก ในการถ่ายภาพระยะใกล้สามารถใช้เลนส์ช่วยได้หลายแบบ ได้แก่ 1. เลนส์เสริม 2. เบลโลว์และท่อต่อ 3. เลนส์มาโคร 4. วงแหวนต่อเลนส์กลับด้าน 5. การถ่ายภาพใกล้ด้วยกล้องขนาดใหญ่ 6. การถือปี่ภาพ³

² อนันต์ สือขจร, กล้องจุลทรรศน์และเทคนิคการถ่ายภาพทางชีววิทยา, (กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2535), 100.

³ เรื่องเดียวกัน, 134-141.

กล่าวโดยสรุปอุปกรณ์ในการส่งขยายทั้ง 2 รูปแบบมีความสอดคล้องใกล้เคียงในเรื่องของผลลัพธ์ทางกายของภาพที่ปรากฏ คือ ภาพที่แสดงความละเอียดชัดเจนมากกว่าตาปกติ ในลักษณะ 3 มิติ มีระยะใกล้ กลาง ไกล ลึก ตื้น เป็นมวลรูปทรงชัดและเบลอ ซึ่งง่ายต่อการซึมซับทางสายตา โดยสามารถนำวิธีการไปปรับใช้ในการศึกษาธรรมชาติด้วยตนเอง จึงเป็นหนทางการเลือกมุมมองภาพที่ใช้ต้นแบบในสร้างสรรค์ผลงาน ที่เชื่อมโยงกับความรู้สึกร่างกายในจิตใจได้อย่างชัดเจนที่สุด

อิทธิพลทางความคิดจากศาสนาและปรัชญา

ศาสนาและปรัชญาเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยปลดปล่อยจิตใจของมนุษย์ ในการดำเนินชีวิต ตั้งแต่อดีตจนถึงยุคปัจจุบัน โดยข้าพเจ้าได้ศึกษาและนำหลักปฏิบัติทางศาสนาพุทธที่มีหลักคำสอนให้พบหนทางพ้นทุกข์ รวมถึงหลักความคิดปรัชญาตะวันออกของพุทธนิกายเซนที่เน้นหนักเรื่องของจิต ซึ่งทางวิทยาศาสตร์ยังต้องการเครื่องมือทดลองและห้องปฏิบัติงานเพื่อที่จะทราบสิ่งที่ตนกำลังหาคำตอบ เช่นเดียวกับกับพุทธศาสนามีเครื่องมือที่ใกล้ตัวคือการศึกษาจากตนเองโดยมีหลักคำสอนเป็นครูผู้ชี้แนะแนวทาง ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดและทัศนคติแก่ข้าพเจ้าสำหรับการศึกษาเรียนรู้ภายในจิตใจ ที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์วาดเส้นและวัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ โดยจำแนกรายละเอียดเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. หลักของสติ

ข้าพเจ้าเริ่มศึกษาระบบมาจากการอ่านจากหนังสือ ก่อให้เกิดมีความเชื่อและศรัทธาในหลักคำสอนจากพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการกลับมาศึกษาสภาวะภายในของตน โดยอาศัยศึกษาจากธรรมชาติของความคิด จิตใจ และกายของตนเองเป็นเครื่องมือ เพื่อให้ทราบต้นเหตุที่มาของปัญหาหรือความทุกข์ ซึ่งมีหลักการของการเจริญสติเพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ จะน้อมนำสติไปสู่การเข้าใจธรรมชาติของตนเองทั้งภายนอกและภายใน ข้าพเจ้าจะนำหลักการปฏิบัติไปผนวกลงไปตามทัศนธาตุต่างๆ ขณะสร้างสรรค์ผลงาน ให้เกิดสุนทรียะและนำมาซึ่งความสงบสุขภายในจิตใจ

ตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเบื้องต้นผู้ปฏิบัติ จำเป็นต้องกลับไปพื้นฐานที่ตั้งในทางธรรมคือ สติปัฏฐาน 4 คือการใช้สติเป็นประธานในการกำหนดระลึกหรือพิจารณาในสิ่งทั้งหลาย ให้รู้เห็นตามความเป็นจริงในธรรมชาติของสิ่งนั้นๆ เพื่อฝึกสติพิจารณาและรู้เท่าทันใน กาย (พิจารณากาย) เวทนา (ผัสสะทางอารมณ์) จิต (ความนึกคิด) ธรรมเพื่อให้เกิดความละวางอุปทานความยึดมั่นถือมั่น ซึ่งเป็นสาเหตุแห่งทุกข์หลักการปฏิบัติแยกออกเป็นทั้ง 4 สาย

1. กาย - กายานุสถนาสติปัฏฐานมีสติอยู่ในอริยบทของกายแล้วใช้สตินั้นในการพิจารณาภายในแบบต่างๆ 2. เวทนา - เวทนานุสถนาสติปัฏฐานคือมีสติกำหนดพิจารณาอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทบคือผัสสะ 3. จิต - จิตตานุสถนาสติปัฏฐานคือการมีสติระลึกรู้เท่าทัน พิจารณาความนึกคิดอารมณ์ที่เข้ามาในรูปแบบต่างๆ 4. ธรรม - ธรรมมานุสถนาสติปัฏฐานคือการเข้าถึงความจริงแห่งธรรมที่สูงสุด⁴

ร่างกายของมนุษย์ทั้งนามธรรมทางความคิดรวมถึงรูปธรรมทางกาย สามารถเป็นเครื่องมือในการระลึกถึงสติได้หลากหลายรูปแบบ สติจึงเป็นส่วนเอื้อหนุนที่สำคัญในการนำความคิดและทัศนคติที่สามารถเตือนตนเอง เมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบให้กลับมาระลึกที่ร่างกายและจิตใจในปัจจุบัน สิ่งที่สำคัญคือการเจริญสติที่เชื่อมโยงกับจิตใจได้มั่นคงที่สุด สำหรับข้าพเจ้าคือวิธีการสร้างสรรค์ผ่านทัศนธาตุต่างๆ และเปิดพื้นที่ให้ได้ศึกษาภายในจิตใจที่สามารถปรากฏภาพเป็นรูปธรรม

2. หลักการฝึกสติ

การจำแนกเนื้อหาของหลักการฝึกสติตามหลักคำสอนของพุทธศาสนา ซึ่งมีด้วยกัน 2 รูปแบบคือ สมถะและวิปัสสนา เพื่อข้าพเจ้าจะน้อมนำไปเป็นแนวทางที่จะนำไปผนวกกับการสร้างสรรค์ดังเนื้อหารายละเอียดต่อไปนี้

2.1. สมถะภาวนา หมายถึงความสงบของจิต หลักแห่งสมถะคือการกำหนดเพ่งจ้องมองในสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนเกิดความตั้งมั่นในอารมณ์เดียว โดยมีสติระลึกอยู่ตลอดเวลา การที่จิตจะสงบได้ต้องอาศัยการขีดยึดเกาะเป็นอุบายในการปฏิบัติ อาทิ คำบริกรรม พุท - โธ จนจิตตั้งมั่นเป็นหนึ่งจนได้ชื่อว่า สมถภาวนา โดยสมาธิแบ่งออกเป็นได้หลายระดับ คำว่าระดับในที่นี้หมายถึงระยะเวลาที่จิตตั้งมั่นได้นาน อาทิ ทรงสมาธิได้ 1 นาที ทรงได้ครึ่งชั่วโมง หรือทรงสมาธิได้ตั้งใจต้องการ แบ่งเป็น 3 ชั้น 1. ขณิกสมาธิ คำว่า ขณิกะ แปลว่าเล็กน้อย เบื้องต้น หมายถึงการที่จิตสามารถทรงสมาธิไว้ได้ช่วงเวลาสั้นๆ อาจเพียงแค่ไม่กี่นาที 2. อุปจารสมาธิ จิตจะสามารถทรงตัวได้นานกว่า ขณิกสมาธิ อาจจะเป็นเวลาครึ่งชั่วโมงหรือหลายชั่วโมง 3. อัปปนาสมาธิ จิตสามารถทรงสมาธิได้นานเท่าที่ใจต้องการ⁵

⁴ พศิน อินทรวงศ์, สมถะแท้ชาว วิปัสสนาแท้ชาย, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด, 2555), 75-81.

⁵ เรื่องเดียวกัน, 32-36.

สมณะภวานาจึงเป็นหนึ่งในแนวทางปฏิบัติเจริญสติ ซึ่งจากประสบการณ์ของตนเองก็จากรับรู้ทางสายตาด้วยการเพ่งมองซากแมลงในพื้นที่เดิมเป็นระยะเวลาาน ก่อเกิดภาวะเล็กๆ ภายในจิตใจที่ก่อกำเนิครวมตัวกันของสติจนเกิดสมาธิ เชื่อมโยงกับอุบายวิธีของสมณะภวานา ต้องมีเครื่องยึดเกาะเพื่อน้อมนำจิตให้เกิดสมาธิ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้เริ่มปฏิบัติเจริญสติในปัจจุบัน ซึ่งเป็นหนทางที่จะน้อมนำหลักวิธีการไปใช้ในการสร้างสรรค์

2.2. วิปัสสนาภวานา หมายถึงการเห็นรู้แจ้งต่อสภาวะของสิ่งนั้นที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง เกิดปัญญารู้แจ้งความจริงในสิ่งต่างๆ ละความหลงผิดยึดมั่นในสิ่งทั้งหลายได้ พิจารณาหลักแห่งความเป็นจริงด้วยกำลังจากสมณะภวานา⁶

โดยธรรมชาติของจิตใญ่มนุษย์จิตจะรับรู้ทั้งความวุ่นวายและความสงบสุขภายในจิตใจ จึงพบว่าเป็นความจริงของจิตที่ส่งออกไปรับรู้สิ่งภายนอก ทำให้เกิดความคิดที่วนเวียนตลอดเวลา สมาธิในขั้นสมณะจึงเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้กำลังจิตเกิดความตั้งมั่น จึงเกิดสติที่จะกลับมาสู่ถึงปัญหาต่างๆตามความเป็นจริง ทุกสรรพสิ่งย่อมเกิดขึ้นจากสิ่งเล็กก่อตัวเป็นมวลน้ำหนัก และย่อมสลายคลายตัวออกไปเป็นสิ่งเล็กเช่นเดิม นั่นคือวิปัสสนาภวานาในมุมมองของข้าพเจ้า ซึ่งข้าพเจ้าจะน้อมนำไปปรับประยุกต์ใช้ผนวกกับการสร้างสรรค์วาดเส้น

กล่าวโดยสรุปในด้านเนื้อหาของทั้งสองรูปแบบของหลักการฝึกสติ อาจถูกจำแนกในเรื่องของความหมายที่แตกต่างกัน แต่ทุกส่วนล้วนเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เกี่ยวเนื่องเกิดเป็นลำดับขั้นของจิต ซึ่งทั้งสองรูปแบบมีส่วนสำคัญที่สุดคือ การน้อมนำให้ตระหนักถึงการมีสติในขณะปัจจุบันที่ดำรงอยู่ คือสติมาสู่สมาธิไปรู้ปัญหาต่างๆ ตามความเป็นจริง จึงเป็นหนึ่งแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้ฝึกปฏิบัติสมาธิให้เป็นกิจวัตรเพื่อกล่อมเกล่าจิตใจ โดยใช้เครื่องมือที่คล้ายคลึงกับการเจริญสติที่เชื่อมโยงกับจิตใจได้มั่นคงที่สุดสำหรับข้าพเจ้าคือวิธีการวาดเส้น เพราะเส้นสามารถผนวกกับสติควบคู่ไปกับการแสดงออกในลักษณะเส้นต่างๆ ที่แบ่งเป็นลำดับขั้นของลักษณะเส้น ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการความคิดของข้าพเจ้าจะนำหลักวิธีการไปใช้ในการสร้างสรรค์

⁶ พศิน อินทรวงศ์, สมณะเท้าวา วิปัสสนาเท้าวา, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด, 2555), 37.

3. หลักไตรลักษณ์

ลักษณะสามัญของสิ่งทั้งปวงเป็นการเรียนรู้และทำความเข้าใจธรรมชาติตามความเป็นจริง ทุกสรรพสิ่งล้วนอยู่ในกฎของความ ไม่เที่ยง ไม่แน่นอน ไม่สามารถทรงตัวอยู่ได้นาน เป็นหลักการให้ละความยึดมั่นถือมั่น ซึ่งมีอิทธิพลต่อข้าพเจ้าในการนำหลักความคิดไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

ในชีวิตประจำวันข้าพเจ้าประสบกับปัญหาต่างๆ ที่ทับถม ก่อเกิดขึ้นภายในจิตใจ โดยไม่ได้เข้าใจเลยว่าตัวข้าพเจ้าเองเข้าไปยึดถือสิ่งนั้นไว้ แต่ในความเป็นจริงคือธรรมชาติของจิตเกิดขึ้น ตั้งอยู่ท่ามกลางและดับจางหายไป วนเวียนหยุดคิดไม่ได้เป็นธรรมดาและเราสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจให้กระจ่างแจ้งได้ ซึ่งท่านพระพุทธทาสภิกขุได้กล่าวในหลักของไตรลักษณ์ไว้ว่า “ไตรลักษณ์” คือ ความเป็น อนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา อนิจจัง แปลว่าไม่เที่ยง; หมายความว่าสิ่งทั้งหลายมีลักษณะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไป ไม่มีความคงที่ตายตัว ทุกขัง แปลว่าเป็นทุกข์; มีความหมายว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงมีลักษณะที่เป็นทุกข์มองดูแล้วสังเวชใจ ทำให้เกิดความทุกข์ใจแก่ผู้ที่ไม่เห็นอย่างแจ่มแจ้งในสิ่งนั้นๆ อนัตตา แปลว่าไม่ใช่ตัวตน หมายความว่า ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีความหมายแห่งความเป็นตัวเป็นตน ไม่มีลักษณะอันใดที่จะทำให้เรายึดถือได้ว่ามันเป็นตัวเป็นตน⁷

หากมองตามความเป็นจริงทุกสิ่งรอบกายของมนุษย์ ทั้งความคิดภายในจิตใจและสิ่งที่เรารับรู้ได้ทางกาย ล้วนเกิดขึ้น ทรงตัวอยู่ท่ามกลางและจางหายไปเป็นธรรมดา ส่งผลทางทัศนคติของข้าพเจ้าที่จะนำหลักความคิดใช้เป็นหลัก เพื่อตระหนักถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติและนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานเรื่องการวาดเส้นและการเลือกสรรวัสดุที่มีความหมาย

4. พุทธศาสนานิกายเซน

ในหลักคำสอนพุทธนิกาย “เซน” มีหลักสำคัญที่สุด คือการเข้าถึงธรรมชาติของจิตเดิมแท้ ด้วยวิธีการกลับมาศึกษาตนเอง เพื่อเป็นหนทางไปสู่ความว่าง และรวมถึงแนวทางการเจริญสติในรูปแบบที่นำเสนอผ่านผลงานสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ข้าพเจ้าจะนำหลักวิธี

⁷ พุทธทาสภิกขุ, คู่มือมนุษย์,ธรรมสภาพิมพ์เผยแพร่, (กรุงเทพฯ: ธรรมสภา, ไม่ระบุปีที่จัดพิมพ์), 29.

ความคิดไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดความงดงามและสอดคล้องกับการแก้ปัญหาในปัจจุบัน โดยจำแนกรายละเอียดเนื้อหาดังต่อไปนี้

ท่านโพธิธรรมได้กล่าวไว้ว่า “เซนได้รับการถ่ายทอดมาจากพระพุทธองค์โดยมิได้เกี่ยวข้องกับพระสูตรและพระพุทธคำรัสซึ่งพวกท่านกำลังศึกษากันอยู่” ด้วยเซนนั้นไม่อาจนำไปสั่งสอนกันได้ เพราะเซนสืบผ่านโดยตรงจากอาจารย์มาสู่ศิษย์จาก “จิตสู่จิต”⁸ ซึ่งหลักสำคัญที่สุดในคำสอนของนิกายเซนนั้น คือ “การมองด้านใน” หรือการเฝ้าดูแต่ภายใน หมายถึงการหมั่นให้ “แสง” ของตัวเอง ฉายกลับเข้าภายใน ถ้าจะเปรียบเราควรเปรียบกับตะเกียงที่มีโປ้ะครอบอยู่โดยรอบตัวตะเกียงก็ย่อมสะท้อนกลับเข้าภายใน ไปรวมอยู่ที่จุดศูนย์กลางอยู่ที่ดวงไฟ”

โดยธรรมชาติจิตใจของมนุษย์มักเคยชินกับการสนใจแต่ภายนอก จนหลงลืมที่จะกลับมามองจิตใจตนเองนั้น ข้าพเจ้าพบว่าการมีสติคือวิธีการที่เตือนตนให้กลับมารู้สึกตัวอยู่เสมอ อาจหมายถึงการเพ่งมองดูซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำว่า “เซน” ซึ่งหมายถึง “เพ่ง” โดยชูชูกิ ชุนริว ได้กล่าวไว้ในหนังสือ จิตใหม่หัวใจเซนไว้ว่า เราพูดว่าจดจ่อแต่การจดจ่อไม่ใช่เป้าหมายที่แท้จริงของเซน เป้าหมายที่แท้จริงของเซนคือการมองสิ่งต่างๆ อย่างที่มันเป็น การพิจารณาอย่างที่มันเป็น แล้วปล่อยให้ทุกอย่างผ่านไปขณะที่มันผ่านไป นี่คือการควบคุมทุกอย่างในความหมายที่กว้างที่สุด โดยที่ไม่ต้องพยายามหยุดความคิดของเธอ แต่ปล่อยให้มันหยุดเอง ถ้ามีอะไรแวบเข้ามาในใจ ปล่อยให้มันเข้ามาแล้วก็ปล่อยให้ออกไป ถ้าจิตของเธอเชื่อมโยงกับบางสิ่งบางอย่างภายนอก จิตนั้นคือ “จิตเล็ก” คือจิตของเธอไม่เชื่อมโยงกับสิ่งใดทั้งสิ้น เธอจะเข้าใจกิจกรรมต่างๆ ว่าเป็นเพียงคลื่นจิต แต่ในความเป็นจริงแล้ว จิตของเรารวมทุกสิ่งทุกอย่างไว้แล้วเวลาที่เธอคิดว่ามีบางสิ่งบางอย่างจากภายนอกเข้ามาหมายความว่ามีความว่ามีบางสิ่งบางอย่างผุดขึ้นในจิตของเธอเท่านั้น ไม่มีอะไรจากภายนอกที่สร้างปัญหาให้เธอได้ ตัวเธอเองเป็นคนที่ทำให้เกิดคลื่นแห่งจิต ถ้าเธอปล่อยไว้อย่างนั้น มันก็จะสงบลงเอง จิตดวงนี้เรียกว่า “จิตใหญ่”¹⁰

ข้าพเจ้าพบว่าจิตของตนเองนั้นมักจะส่งออกไปหลบลไปรับรู้กับสิ่งภายนอกอยู่เสมอ แต่ไม่ได้เชื่อมโยงและทำความเข้าใจกับสิ่งภายนอกรอบตัว จึงเป็นเหตุให้เกิดจิตปั่นป่วน วุ่นวาย ถ้าเรา

⁸ ดิช นัท ฮันท์, กุญแจเซน, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2551), 15.

⁹ พุทธทาสภิกขุ, สูตรเว่ยหล่าง, (กรุงเทพฯ: เครือเถา, 2549), 37.

¹⁰ ชุนริว ชูชูกิ, จิตใหม่ หัวใจเซน, (กรุงเทพฯ: ปราน, 2557), 33-37.

ปรับเปลี่ยนทัศนคติของตนเอง ด้วยสติทำความเข้าใจที่เป็นกลางในสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นว่าเป็นเพียงเช่น
 นั้นเอง ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมดำรงอยู่ซึ่งกันและกัน เกิดขึ้นและผ่านพ้นไป จิตใจของเราก็นำมาซึ่งการ
 กลับมาอยู่กับปัจจุบัน ซึ่งจะเปิดพื้นที่ว่างภายในจิตใจให้เกิดการเจริญสติพิจารณาลงไปในเรื่องนั้นๆ
 ก่อเกิดมุมมองนามธรรมคือว่างจากความคิด จึงเกิดสติเป็นรูปแบบไปสู่ความสงบภายในจิตใจ และ
 รูปธรรมภายนอกมีพื้นที่ว่างจึงเกิดรูปทรงเป็นความหมายในรูปแบบของธรรมชาติ ซึ่งความว่างมีส่วน
 ให้เกิดทั้งรูปทรงและนำไปสู่การไร้รูปทรงที่เป็นอิสระซึ่งกันและกัน

แนวทางการเจริญสติแบบเซนนั้น มีการนำแนวทางสมาธิไปถ่ายทอด ในรูปแบบของการ
 สร้างสรรค์ที่สร้างพื้นที่ว่างภายในและภายนอก ผนวกควบคู่กันไปกับการสร้างสรรค์มากมาย อาทิ
 การปั้นด้วยชา การสานไม้ไผ่ รวมถึงจิตรกรรมวาดเส้น โดยนพเกล้า ศรีมาตย์กุล ได้กล่าวเรื่อง
 เสน:สมาธิกับการสร้างสรรค์ศิลปะไว้ว่า

การเข้าถึงความว่างผ่านทางรูปทรงนั้นเป็นส่วนหนึ่งของประเพณี การค้นคว้าทางจิตของ
 พระเซนหรือศิลปินเซน การวาดภาพที่เน้น “พื้นที่ว่าง” เทียบเท่ากับการปั้นด้วยชากับการก่อ สร้างที่
 ว่างทางความหมาย เป็นการแสดงออกถึงความพยายามแสวงหาสุนทรียภาพจากพื้นที่ว่างมากกว่า
 รูปทรง โดยปล่อยให้ผู้ชมเติมเต็มความหมายจากพื้นที่ว่างนั้นด้วยตนเอง

การสร้างสรรค์ศิลปะที่มีพื้นฐานแนวคิดแบบเซน จึงมีทั้งการใช้สมาธิที่กินระยะเวลาอย่าง
 ยาวนานในการสร้างสรรค์ผลงาน และการฝึกปฏิบัติสมาธิให้แกร่งกล้าก่อนที่จะถ่ายทอดพลังของ
 สมาธินั้นออกมาในงานอย่างฉับพลัน ซึ่งวิถีในการสร้างสรรค์งานดังกล่าวถูกสืบทอดกันมารุ่นแล้ว
 รุ่นเล่าจนถึงยุคร่วมสมัยปัจจุบัน โดยศิลปินต่างมีกระบวนการในการสร้างสรรค์งานที่แตกต่างกัน
 ไปตามพื้นฐานความคิดและความถนัดของแต่ละบุคคล โดยข้าพเจ้าได้หยิบยกลักษณะของสมาธิที่
 ใช้ในการสร้างสรรค์ที่คล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์ของตนเองคือ ใช้สมาธิแบบกินระยะเวลาในการ
 สร้างสรรค์งาน มักจะให้ความสำคัญกับกระบวนการในการสร้างสรรค์งานเป็นหลักสำคัญ โดยผล
 ที่ออกมาในด้านของรูปแบบศิลปะ (Art form) จะส่งผลอย่างมากและมีแรงปะทะ เมื่อผู้ชมเข้าใจใน
 กระบวนการของการสร้างสรรค์งานหรือรู้ที่มาที่ไปของภาพที่ปรากฏอยู่ตรงหน้า¹¹

¹¹ นพเกล้า ศรีมาตย์กุล, ดุลยภาพ: ร่างกายกับลมหายใจ, (ปริญญาคุชฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 2561), 41.

กล่าวโดยสรุปพุทธศาสนานิกายเซนมีหลักคำสอนให้ศึกษาตัวเราเอง เพื่อเข้าใจในความเป็นจริงของธรรมชาติ ในขณะที่เราก็ศึกษาเพื่อวางจากตัวเราเองด้วยเช่นกัน ซึ่งทำให้จิตได้โอบน้อมเข้าเชื่อมโยงกับทั้งธรรมชาติภายในและภายนอกได้สัมพันธ์กัน เพื่อเปิดพื้นที่ว่างภายในจิตใจได้กว้าง ขยายออกเพื่อพร้อมรับรู้และพยายามเข้าใจในสิ่งต่างๆ ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดว่าถ้าเราปรับทัศนคติของตนเองเพียงแค่ว่าความทุกข์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นย่อมผ่านเข้ามาและเบาบางจางลงหายไปเอง จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ข้าพเจ้าจะนำหลักความคิดนี้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต รวมถึงรูปแบบการสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ของตนเอง คือกระบวนการสร้างสรรค์ที่ใช้สมาธิแบบกิน ระยะเวลาสั้น นำไปใช้ในการสร้างสรรค์พื้นที่ว่างจากการวาดเส้นและการนำเสนอรูปทรง

5. ปรัชญาอะบิ-ชะบิ

เป็นปรัชญาหนึ่งที่มีหลักความคิดในเรื่องความจริงแท้ของธรรมชาติล้วนไม่สมบรูณ์แบบ ทุกสรรพสิ่งย่อมมีอยู่และค่อยๆ เสื่อมสลายลงเป็นความธรรมดา เรียบง่าย โดยสามารถซึมซับอารมณ์ความรู้สึกจากพื้นผิวของวัตถุต่างๆ หรือภายใต้พื้นผิวที่ธรรมชาติสรรค์สร้างขึ้นมาล้วนมีความหมายและที่มาในตัวของวัตถุนั้น โดยมีเนื้อหาและรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาษาญี่ปุ่น อะบิ-ชะบิ อาจมีความหมายที่บ่งบอกถึง การหยั่งเห็นธรรมชาติที่ซุกซ่อนอยู่ และถูกมองข้าม ซึ่งมีคำภาษาอังกฤษที่ใกล้เคียงกับอะบิ-ชะบิที่สุดอาจได้แก่คำว่า “rustic” นิยามคำคำนี้ว่า “ เรียบๆ ไม่มีชั้นเชิง ไม่ซับซ้อน ” ... (มี) ผิวสัมผัสหยาบหรือขรุขระ¹² เป็นเนื้อหาที่กล่าวไว้ในเบื้องต้นอย่างตรงไปตรงมา แต่ในเบื้องลึก เลนนาร์ด โครน ได้เขียนไว้ว่า สรรพสิ่งไม่ยั่งยืนถาวรเป็นการเลื่อนไหลไปสู่ความว่างเปล่าอันเป็นสากลและดำเนินไปไม่หยุดยั้ง สรรพสิ่งไม่สมบรูณ์แบบ ไม่มีสิ่งใดกำเนิดมาสมบรูณ์แบบ เมื่อเพ่งมองสิ่งหนึ่งสิ่งใดใกล้ๆ เราก็มักจะเห็นคำหนิ ไบมีดโกนที่ว่าคมกริบ หากส่องดูด้วยแว่นขยายก็จะเห็นอนุเนื้อที่หยักบิ่นและสึกกร่อน¹³

เฉกเช่นเดียวกับร่างกายของมนุษย์เมื่อมองลึกลงไปภายใต้ผิวหนัง ธรรมชาติของเส้นขนผม หลุดร่วงไปโดยที่ตัวเราเองไม่รู้ตัวอยู่ตลอดเวลา รวมถึงสภาวะจิตใจมีเรื่องราวที่สับสนจากการรับสิ่งต่างๆ ภายนอก จิตที่เกิดขึ้นรับรู้ สึกกร่อน และค่อยๆ หลุดจางหายไปอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน

¹² เลนนาร์ด โครน, อะบิ-ชะบิ, (กรุงเทพฯ: Openbook, 2562), 41.

¹³ เรื่องเดียวกัน, 96-97.

แปรผันเปลี่ยนแปลงไปในเรื่องต่างๆ ไม่มีสิ่งใดมีความสมบูรณ์แบบซึ่งธรรมชาติภายในตัวเราเอง นั่นคือความเป็นจริงที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงไปได้ โดยเลนาร์ด โครเรนได้เขียนไว้ว่า

การยอมรับสิ่งซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นความชื่นชมยินดีทางสุนทรียภาพในความชั่วคราวของชีวิต ต้นไม้ที่ตกคืนดอกใบแห่งฤดูร้อน บัดนี้กลายเป็นกิ่งเปลือยเปล่าใต้ฟ้าฤดูหนาว ภาพแบบวะบิ-ชะบิโน้มนำใจให้ใคร่ครวญถึงความตายของเราเอง และปลุกความเปลี่ยวดายอาลัย มั่นก่อให้เกิดความคลายใจปนเศร้าว่าสรรพสิ่งต่างมีชะตากรรมเดียวกัน¹⁴ ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความเข้าใจแล้วว่าทุกสรรพสิ่งภายนอกล้วนกลับคืนสู่สถานะเดิมของตนคือความว่างเปล่าในรูปแบบเดียวกัน รวมถึงความรู้สึกภายในมีเกิดขึ้นและย่อมคลายจางลงสู่ความว่างเปล่าเช่นกัน.

กล่าวโดยสรุปจากเนื้อหาที่กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้ข้าพเจ้าเกิดมโนคติเรื่องความไม่สมบูรณ์ของทุกสรรพสิ่งล้วนมีหนทางเดียวกันไปสู่ความว่าง ซึ่งทำให้ตระหนักถึงรูปธรรมทางกายและนามธรรมทางใจของตนนั้นก็ไม่ได้สมบูรณ์แบบเช่นกัน ตัวแปรจากธรรมชาติที่ไม่สมบูรณ์แบบจึงเป็นแรงบันดาลใจเบื้องต้น ที่เกื้อหนุนให้เกิดการซึมซับความงดงามในเบื้องปลาย เชื่อมโยงให้ตระหนักถึงความว่างเปล่าของสรรพสิ่งที่ธรรมดาและเรียบง่าย ข้าพเจ้าจึงจะนำหลักความคิดไปใช้ในการเลือกสรรวัสดุธรรมชาติที่จะนำมาสร้างสรรค์ โดยมีที่มาจากการกำเนิดและเสื่อมสลาย รวมถึงการนำเสนอรูปทรงของซากแมลง

จากการศึกษาและได้รวบรวมข้อมูลจากอิทธิพลความคิดจากศาสนาและปรัชญา ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดที่จะนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ ที่มีความสอดคล้องและควบคู่ไปกับสถานะจิตใจให้มากที่สุดดังตารางต่อไปนี้ (ตารางที่ 1)

¹⁴ เลนาร์ด โครเรน, วะบิ-ชะบิ, (กรุงเทพฯ: Openbook, 2562), 108.

อิทธิพลความคิดจากศาสนาและปรัชญา	นำไปใช้ทัศนศิลป์
หลักของสติ	➔ ผนวกสติลงไปขณะสร้างสรรค์ผ่านทัศนธาตุต่างๆ
ลำดับขั้นของสมาธิ	➔ ลักษณะของเส้นที่ถูกแบ่งออกเป็นหลากหลายขนาด
หลักไตรลักษณ์	➔ ลักษณะของเส้นและวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์
พุทธศาสนานิกายเซน	➔ พื้นที่ว่างของลักษณะเส้น และรูปทรงในการนำเสนอ รวมถึงแนวทางการเจริญสติที่นำไปสู่การสร้างสรรค์
ปรัชญาอะปิ-ชะบี	➔ วัสดุธรรมชาติและการนำเสนอรูปทรง

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการสังเคราะห์ข้อมูลจากอิทธิพลทางความคิดจากศาสนาและปรัชญา

อิทธิพลจากผลงานของศิลปินกรณีศึกษา

ในการศึกษาผลงานจากภาพลักษณะภายนอก อาจสำคัญรองลงมาจากแก่นสารหรือเนื้อหาสาระภายในผลงาน ข้าพเจ้าจึงกำหนดที่จะศึกษาผลงานที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่มีลักษณะเรียบง่ายแฝงความสงบ มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมชาติและหลักการเจริญสติ โดยศึกษาจากผลงานที่มีรูปแบบการวาดเส้นเป็นหลักสำคัญ อันสอดคล้องที่จะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจและสอดคล้องกับผลงานสร้างสรรค์ สามารถนำไปปรับใช้ในผลงานสร้างสรรค์ของตนเองจากศิลปินไทยและศิลปินต่างประเทศ ตามเนื้อหาและรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลงานศิลปิน อนันต์ ปาณินท์

ภาพที่ 1 ภาพผลงานศิลปิน อนันต์ ปาณินท์, “Untitled No.2”

ที่มาของภาพ: ผลงาน อนันต์ ปาณินท์, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 12 กรกฎาคม 2564, เข้าถึงได้จาก: http://www.barameeofart.com/product_detail.php?id=2488&page=1&event_s=&artist_s=475&lang=

จิตรกร “อนันต์ ปาณินท์” อายุ 82 (เกิด 26 มิ.ย. 2481) ชาวกรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปะบัณฑิต (จิตรกรรม) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงสร้างสรรค์ศิลปะจิตรกรรมร่วมสมัย ซึ่งมีรูปแบบลักษณะพิเศษเฉพาะตน ตลอดช่วงเวลาหกทศวรรษที่ผ่านมา เริ่มต้นจากมีมุมมองแบบเหมือนจริงตามธรรมชาติผ่านความรู้สึกถึงความงามความสะอาดใจในอารมณ์ เริ่มเปลี่ยนแปลงสู่รูปแบบกึ่งนามธรรมที่สื่อสารจินตนาการผ่านนามธรรมและสรีระรูปทรงของมนุษย์ จากนั้นได้ก้าวข้ามสู่ช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงเป็นรูปวัตถุสิ่งของเครื่องใช้วิถีวัฒนธรรมไทย

ด้วยพลังสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่ง ผลงานของเขาได้พัฒนาปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบที่ซับซ้อนแต่เรียบง่าย ในมิติแห่งสังคมของธรรมชาติและจิตวิญญาณความศรัทธาของมวลมนุษย์ ปรากฏรูปสัญลักษณ์จิตรกรรม ด้วยลีลาเทคนิคสีน้ำมันบางเบาปาดป้ายและเช็ดออกให้เกิดสีอ่อนสะอาดในโทนสีที่เร้าอารมณ์สนองความงามจิตรกรรมร่วมสมัยอย่างลึกซึ้ง¹⁵

ลักษณะทางกายภาพของผลงานมีลักษณะรูปแบบจิตรกรรม 2 มิติ กึ่งนามธรรม ผลงานที่มีชื่อว่า “ Untitle No.2 ” ใช้เทคนิคสีน้ำมันบนผ้าใบ มีมุมมองของรูปทรงที่มาจากธรรมชาติ เป็นรูปทรงใบไม้ กิ่งไม้ และดอกไม้ โทนสีของรูปทรงเป็นสีน้ำตาล ให้ความรู้สึกถึงความแห้งแล้ง ด้วยใบไม้แห้งที่แฝงไปด้วยความเบิกบาน จากการสานร้อยเรียงต่อกันจนประกอบเป็นรูปทรงใหม่ ที่มีเส้นนำสายตาจากมุมด้านซ้ายของภาพมาถนัดด้านบนขวาของผลงาน มีรูปทรงคล้ายวงกลมเป็นประธานของภาพ โทนสีของภาพเป็นลักษณะสีเอกรงค์คือ ดำ น้ำตาล ขาว จึงเกิดระยะในผลงานอย่างชัดเจนและให้ความรู้สึกของรูปทรงมีความเด่นชัดขึ้นมาจากพื้นหลังของผลงานที่เป็นสีดำ จึงเปิดจินตนาการให้แก่ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ความสอดคล้องกับผลงานที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ตั้งเนื้อหาต่อไปนี้

วิเคราะห์ผลงานศิลปินอนันต์ ปาณินท์

ด้านเนื้อหาของผลงาน การนำเสนอเนื้อหาของศิลปินคล้ายคลึงกับข้าพเจ้า เรื่องการเลือกมุมมองที่มีแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติใกล้ตัว โดยศิลปินมีมุมมองการเลือกรูปทรงจากธรรมชาติ อาทิ เถาวัลย์ ใบไม้ ดอกไม้ เป็นต้น ที่นำมาประกอบเป็นรูปทรงใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับความรู้สึกภายในจิตใจ สะท้อนอารมณ์และนำเสนอผ่านการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคสีน้ำมัน

¹⁵ สยามรัฐออนไลน์, วัฒนธรรม - อาร์ตติส “อนันต์ ปาณินท์” ศิลปะ “...การเดินทางทำให้เราตัวเล็กลง...”,

ด้านเทคนิควิธีการของผลงาน ศิลปินใช้เทคนิคสร้างสรรค์ผลงานจากกระบวนการของสีน้ำมันที่แห้งช้าจึงสามารถเช็ดออก ปาดและลบ ให้เกิดพื้นที่ว่าง มีลักษณะที่ให้ความรู้สึกบางเบา หนาแน่น แต่แฝงไปด้วยความคิดในเชิงปรัชญาคือเรื่องการเกิดและดับ ปราภฏเป็นรูปทรงธรรมชาติ กิ่งนามธรรม จากการลดทอนรูปทรงบางส่วนแต่คงความเป็นธรรมชาติไว้ จึงก่อให้เกิดความรู้สึกพลิ้วไหวเรียบง่ายสอดคล้องไปกับเปิดจินตนาการของภาพให้เกิดความผ่อนคลาย

จากการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินอนันต์ ปาณินท์ ข้าพเจ้าจึงพบว่าทั้งเนื้อหาและเทคนิควิธีการ สามารถนำไปปรับประยุกต์มาใช้ให้สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าได้ คือ สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องใช้รูปทรงธรรมชาติแทนความรู้สึกในการนำเสนอ ทางด้านกายภาพของผลงานเทคนิควิธีการวาดเส้น ด้วยวิธีการลบ เช็ดออก เกิดเป็นพื้นที่ว่างที่ให้ความรู้สึกบางเบา สว่าง สะอาด

2. ผลงานศิลปะ นพนันท์ ทันนารี

ภาพที่ 2 ภาพผลงานศิลปะ นพนันท์ ทันนารี, “มวลชีวิตแห่งความสงบ หมายเลข2”

ที่มาของภาพ: ผลงาน นพนันท์ ทันนารี, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2563,
เข้าถึงได้จาก: <http://www.rama9art.org/noppanan/works.html>.

ศิลปิน นพนันท์ ทันนารี เป็นศิลปินชาวไทย มีพื้นเพถิ่นกำเนิดที่จังหวัดเชียงราย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปะบัณฑิต (ศิลปไทย) และระดับปริญญาโท ศิลปะมหาบัณฑิต (ศิลปไทย) จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานส่วนใหญ่ของศิลปินมีแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติที่วิเศษ ที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน ซึ่งมีบทความของไอศานา พูลทองดีวัฒนา ที่กล่าวถึงผลงานของศิลปินไว้ในสูจิบัตรของนิทรรศการ “บรรยากาศแห่งความสงบ” ไว้ว่า นพนันท์ ทันนารี คือหนึ่งในศิลปินที่ศึกษาธรรมชาติ และสร้างสรรค์ศิลปะจากธรรมชาติที่บันดาลใจ โดยใช้เทคนิคการวาดเส้น ด้วยหมึกจีน ซึ่งเป็นเทคนิคที่มีความเรียบง่าย ผ่านการใช้เส้นที่เกิดจากการเขียนด้วยปากกาไม้ไผ่ที่ประดิษฐ์เอง ผสมกับการโน้มนำจิตใจเข้าไปสัมผัสธรรมชาติ และศึกษารูปทรงของธรรมชาติจากสถานที่จริง

ด้วยความสงบ และอ่อนน้อม ทำให้สามารถถ่ายทอดธรรมชาติได้อย่างมีชีวิต จึงเปรียบเสมือนดั่งการเจริญสติภาวนา¹⁶

ลักษณะกายภาพของผลงานสร้างสรรค์ ผลงานมีลักษณะรูปแบบจิตรกรรมวาดเส้น 2 มิติ มีชื่อว่า “มवलชีวิตแห่งความสงบ หมายเลข2” เมื่อมองดูในช่วงแรกผลงานมีบรรยากาศที่ทำให้ความรู้สึกผ่อนคลาย สงบ เค้นชัดมากที่สุด แต่เมื่อมองดูในระยะใกล้กลับกลายเป็นเส้นของหมึกจีนที่ซ้อนทับกันเกิดมิติที่หลากหลายบนกระดาษสา ลักษณะสีของผลงานเป็นโทนสีเอกรงค์ ดำ เทา ขาว เป็นรูปทรงของต้นไม้เล็กๆ ในอริยะบดต่างๆ ที่ประกอบรวมกันเป็นกลุ่มมวบน้ำหนัก ผนวก รวมกับพื้นที่ว่าง โดยพื้นที่ว่างที่ถูกเว้นไว้ก่อเกิดเป็นช่องว่างของผิวน้ำที่นิ่งสงบ จนเกิดความคิดในเชิงปรัชญา ผ่านการวิเคราะห์ของข้าพเจ้าดังเนื้อหาต่อไปนี้

วิเคราะห์ผลงานศิลปะ นพพันธ์ ทันทาริ

ด้านเนื้อหาของผลงาน การนำเสนอผลงานของศิลปินคล้ายคลึงกับการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า เรื่องของการใช้ภาพแทนจากสิ่งเล็กๆ ในธรรมชาติ อาทิ ต้นไม้เล็กๆ กุ่มกอพุ่มไม้ เป็นต้น ที่ปกติผู้คนมักไม่ได้สนใจ ซึ่งศิลปินหยิบยกมานำเสนอประกอบเป็นภาพทิวทัศน์ท้องทุ่ง มีมุมมองจากระยะไกลไปสู่ไกล ที่ให้บรรยากาศสงบ เย็นและเรียบง่าย สร้างสรรค์ในพื้นที่กว้างใหญ่ของผลงานเหมือนสภาวะที่โปร่ง โล่ง และผ่อนคลาย โดยการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิควาดเส้น ซึ่งส่งสะท้อนความรู้สึกแก่ข้าพเจ้าถึงความว่างที่เชื่อมโยงนำไปสู่ความสงบของจิตใจ

ด้านเทคนิควิธีการของผลงาน ศิลปินใช้กระบวนการสร้างสรรค์ ด้วยเทคนิควาดเส้นด้วยหมึกจีนบนกระดาษสา ซึ่งความพิเศษคือวัสดุทุกอย่างนำเสนอเป็นวัสดุที่ทำมาจากธรรมชาติ ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอันสอดคล้องกับธรรมชาติภายในและภาวะภายในจิตใจ โดยการสร้างสรรค์จากลำดับเส้นที่แตกต่างกัน อาทิ เส้นโค้ง เส้นตรง เส้นเฉียงขึ้น ซึ่งเชื่อมโยงกับสมาธิของศิลปินจากเส้นที่ใหญ่ด้วยลักษณะหญ้าที่ซัดสายไปตามลมสู่เส้นที่เล็กจางหายไปไกลสาตา ลักษณะของเส้นเปรียบเป็นตัวแทนของสภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่และจางหายไปเป็นลำดับขั้น

จากการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินพบว่าทั้งเนื้อหาและเทคนิควิธีการสามารถนำไปปรับประยุกต์มาใช้ให้สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้ คือ การใช้ลักษณะของเส้นที่เป็นตัวแทนความรู้สึกภายในจิตใจคล้ายการเจริญสติ จากเส้นที่เบลอไปสู่เส้นที่ชัดเจน ซึ่งเชื่อมโยงกันด้านเนื้อหาให้เกิดความคิดในเชิงปรัชญาเรื่องเกิดขึ้นและดับไป

¹⁶ นพพันธ์ ทันทาริ, สติฉบับตรีมิตรสาร “บรรยากาศแห่งความสงบ”, (กรุงเทพฯ: trickthink by wonaek juntaratip, 2557), 3.

3. ผลงานศิลปะ โมโตอิ ยามาโมโต

ภาพที่ 3 ภาพผลงานศิลปะ โมโตอิ ยามาโมโต, “Floating Garden”

ที่มาของภาพ: **Motoi Yamamoto**, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 19 กรกฎาคม 2564,

เข้าถึงได้จาก: <https://www.yatzer.com/return-to-the-sea-motoi-yamamoto>

ภาพที่ 4 ภาพรายละเอียดผลงานศิลปิน โมโตอิ ยามาโมโต, “Floating Garden” (รายละเอียด)

ที่มาของภาพ: **Motoi Yamamoto**, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 13 กันยายน 2564,

เข้าถึงได้จาก: <https://www.yatzer.com/return-to-the-sea-motoi-yamamoto>

/slideshow/14

ศิลปินเกิดที่เมืองโอโนมิจิ จังหวัดอิโรชิม่าในปี 2509 สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยศิลปะคานาซาวาในปี 2538 ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่คานาซาวา จังหวัดอิชิคาว่า¹⁷

ศิลปินได้กล่าวถึงผลงานของตนเองไว้ว่า “การวาดเขาวงกตด้วยเกลือกก็เหมือนการติดตามความทรงจำของผม ความทรงจำดูเหมือนจะเปลี่ยนไปและหายไปตามกาลเวลา อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผมต้องการคือการจับภาพช่วงเวลาที่ยุคหนึ่ง ซึ่งไม่สามารถบรรลุได้ผ่านรูปภาพหรืองานเขียน สิ่งที่ผมมองหาเมื่อสิ้นสุดการวาดรูปอาจเป็นความรู้สึกสัมผัสได้ถึงความทรงจำอันล้ำค่า...” สำหรับยามาโมโตแล้ว ภาพทะเลเกลือกของศิลปินทำหน้าที่เหมือนคลื่นความถี่ ที่ทำให้เขาปรับทุกสิ่ง

¹⁷ Motoi Yamamoto, **About**, accessed 13 กันยายน 2564, accessed from <https://www.motoi-works.com/en/about>.

รอบตัวได้เกือบจะเหมือนกับการทำสมาธิจริงๆ แล้วเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบำบัดที่ไม่มีวันจบสิ้น หลังจากน้องสาวของศิลปินเสียชีวิตจากโรคมะเร็งสมองขั้นรุนแรงในวัย 24 ปี ดูเหมือนว่ามันจะเป็นวิธีของศิลปินที่จะไม่ปล่อย “ความทรงจำ” นี้ไป ซึ่งศิลปินได้กล่าวถึงขณะวาดภาพไว้ว่า

ขณะที่วาดภาพ ยามาโมโตะ ดูเหมือนจะเข้าสู่ภวังค์ที่พาตัวเองไปไกลถึงส่วนลึกของจิตสำนึกของตนเองและเข้าสู่โลกแห่งสันติภาพและความเยียบสงบ ในความเป็นจริงในขณะที่ศิลปินสร้างสรรค์ดูเหมือนว่าตนเองจะห่างไกลจากความเป็นจริง ไม่ว่าผู้ชมจะรำลือมากเพียงใด การสร้างสรรค์แต่ละครั้งเป็นประสบการณ์ที่สะกดจิตผู้ชมและทำให้โลกหยุดชะงัก เป็นประสบการณ์ที่สงบ ซึ่งผู้ชมจะซึมซับในพิธีกรรมซ้ำๆ ของศิลปินและเข้าใจมากขึ้นเมื่อภาพปรากฏสมบูรณ์ทั้งหมด

เกลือเป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับแหล่งที่มาของชีวิตศิลปิน ตลอดจนเป็นองค์ประกอบในการชำระล้าง และมักใช้ในพิธีเฉลิมฉลองชีวิตและความตาย เตือนความทรงจำของชีวิตชั่วคราว

อันที่จริงหลังจากการแสดงแต่ละครั้ง ศิลปินมักจะนำเกลือกลับคืนสู่แหล่งน้ำเสมอ ในพิธีที่มีชื่อว่า Return to the Sea ซึ่งสำหรับเขามีความสำคัญพอๆ กับการสร้างผลงานขึ้นมาเอง เกลือกลับคืนสู่ทะเล เหมือนกับร่างกายกลับคืนสู่ดินหลังความตาย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการหลุดพ้นและความไม่ยั่งยืนของชีวิต¹⁸

ลักษณะทางกายภาพของผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน ผลงานมีลักษณะแปรเปลี่ยนตามพื้นที่ โดยใช้วัสดุเกลือลากเส้นให้เกิดรูปทรงธรรมชาติ จัดอยู่ในหมวดประติมากรรมนูนต่ำ ศิลปินสร้างสรรค์ด้วยขนาดผลงานที่ใหญ่ในพื้นที่ภายในอาคาร ข้าพเจ้าได้เลือกผลงานจากนิทรรศการ “Return to the Sea” ผลงานมีชื่อว่า “Floating Garden” แสดงผลงาน ณ The Mint Museum ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปีที่สร้างพุทธศักราช 2556 เมื่อมองในระยะไกลคล้ายคลึงกับภาพจิตรกรรม 2 มิติ แต่เมื่อมองดูในระยะใกล้เป็นวัสดุเกลือที่เป็นกอนูนขึ้นมาเป็น 3 มิติ ลักษณะสีของผลงานเป็นโทนสีเอกรงค์สีขาว โดยใช้มวลน้ำหนักของกองเกลือเกิดเป็นน้ำหนักขาว เทา ดำที่ประกอบอยู่ในรูปทรงของมวลเส้น ที่รวมกันเกิดเป็นรูปทรงขนาดใหญ่ โดยใช้พื้นที่ว่างของสถานที่ประหนึ่งเป็นเฟรมผ้าใบขนาดใหญ่ จากการค่อยๆ ลากเส้นด้วยเกลือต่อเนื่องให้เกิดเป็นมวลรูปทรงที่ให้ความหมาย ในเชิงปรัชญาผ่านการวิเคราะห์ดังเนื้อหาต่อไป

¹⁸ Rooksana Hossenally, **Return to The Sea**, accessed 13 กันยายน 2564, accessed from <https://www.yatzer.com/return-to-the-sea-motoi-yamamoto>.

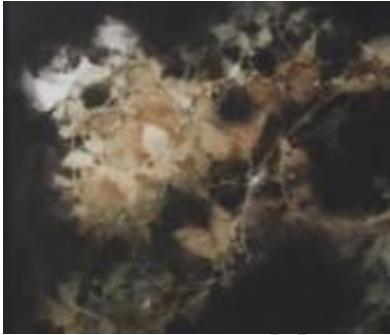

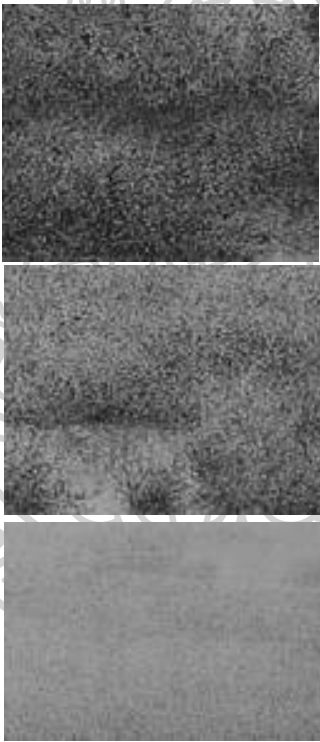
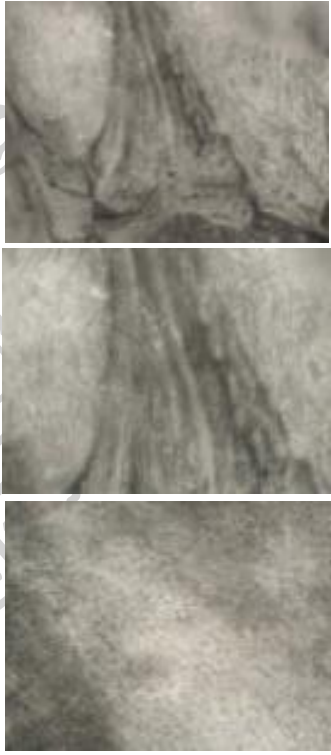

วิเคราะห์ผลงานศิลปินโมโตอิ ยามาโมโต

ด้านเนื้อหาของผลงาน ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากความเศร้าโศก เมื่อน้องสาวเสียชีวิต โดยนำเสนอรูปทรงธรรมชาติที่แปรเปลี่ยนตลอดเวลา อาทิ มวลของสภาวะอากาศ ที่ให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวของผลงานและให้ความหมายเชิงปรัชญาคือการเกิดขึ้นและดับไป ผนวกกับวัสดุที่ศิลปินใช้คือเกลือ ซึ่งมีความหมายถึงการวนเวียนจากน้ำทะเลแปรเปลี่ยนแห้งเป็นเกลือ สร้างสรรค์ด้วยวิธีการวาดเส้นด้วยเกลือให้เกิดรูปทรง เพื่อพิจารณาความไม่แน่นอนของชีวิตไปสู่ความว่างภายในจิตใจคล้ายคลึงกับการเจริญสติ ที่มีความสอดคล้องกับผลงานของข้าพเจ้าทั้งเรื่องการนำเสนอรูปทรงธรรมชาติและวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์

ด้านเทคนิควิธีการของผลงาน ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีการการวาดเส้นจากวัสดุเกลือ มีลักษณะของเส้นที่เป็นรูปแบบ 3 มิติจากเส้นตรง เส้นโค้ง สร้างสรรค์ประกอบรวมกันกับพื้นที่ว่างของสถานที่ภายในอาคาร เชื่อมโยงกันกับความว่างภายนอกและคล้ายคลึงกับการเจริญสติที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ว่างภายในจิตใจ ผนวกกับความหมายของวัสดุจากธรรมชาติคือเกลือให้ความรู้ถึงการตระหนักถึงความไม่แน่นอนของชีวิต

จากการวิเคราะห์ผลงานของศิลปินจึงพบว่าทั้งเนื้อหาและเทคนิควิธีการ รวมถึงวัสดุที่นำมาเสนอภายในผลงานสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง คือ การใช้วัสดุจากธรรมชาติเพื่อสร้างความหมายถึงจักรกรรมความเป็นจริงของธรรมชาติแฝงความบริสุทธิ์ของตัววัสดุเอง เชื่อมโยงกับด้านเนื้อหาให้เกิดความคิดมุมมองเชิงปรัชญาเพื่อให้ตระหนักถึงความชั่วคราวของชีวิต และการสร้างสรรค์เส้นที่ค่อยๆ ลากคล้ายคลึงกับการเจริญสติที่ส่งผลในด้านเนื้อหาภายในจิตใจ

ข้าพเจ้าได้สังเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางกายภาพของผลงานศิลปิน ที่สอดคล้องกับผลงานสร้างสรรค์ของตนเอง ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ตามตารางดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 2)

ศิลปิน	ลักษณะทางกายภาพของผลงานศิลปิน	ปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์
1.อนันต์ ปาณินท์	ลักษณะวิธีการ ปาด ลบ เช็ดออก 	ลักษณะเส้นด้วยเทคนิคการลบ เช็ดออก
2.นพินทร์ ทันนารี	ลักษณะเส้นที่แตกต่างกันใหญ่ไปผู้เล็ก 	เส้นที่แตกต่างกันเบลออกไปผู้ชัด
3.โมโตอิ ยามาโมโต	วัสดุที่ใช้ในการนำเสนอ คือ เกลือ 	วัสดุที่ใช้ในการนำเสนอ คือ ผงคาร์บอน และผงสีฝุ่น

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการสังเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพจากผลงานของศิลปินกรณีศึกษา

สรุป

เนื้อหาบทข้อมูลและอิทธิพลของการสร้างสรรค์ การศึกษาหาข้อมูลที่เชื่อมโยงกับกระบวนการความคิดที่สอดคล้องกับที่มาและความสำคัญของปัญหาแบ่งออกเป็น 3 ศาสตร์

1. ศึกษาข้อมูลจากศาสตร์วิทยาศาสตร์ จากหมวดชีววิทยาคือวิธีการส่องขยายด้วยกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอและการถ่ายภาพด้วยเลนส์ถ่ายใกล้ ซึ่งเป็นข้อมูลอธิบายคุณสมบัติของกล้องที่สามารถปรากฏภาพขนาดเล็กให้ขยายใหญ่ได้ในลักษณะสามมิติ ใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติ

2. ศึกษาข้อมูลจากศาสตร์ความคิดทางศาสนาและปรัชญา ในเรื่องหลักของสติ หลักการฝึกสติ หลักไตรลักษณ์ พุทธศาสนานิกายเซน รวมถึงได้ศึกษากระบวนการสร้างสรรค์โดยใช้สมาธิแบบ และปรัชญาอะบิฮะบี ทำให้พบว่าจากข้อมูลอิทธิพลจากศาสตร์ความคิดทางศาสนาและปรัชญา ล้วนเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในเรื่องของความธรรมดาตามธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้น ทรงตัวและจางหายไปสู่ความว่าง สอดคล้องกับปัญหาในปัจจุบันที่มีภาวะที่สับสน วุ่นวายจึงเป็นหลักเบื้องต้น ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการฝึกเจริญสติ ที่มุ่งหมายในความสงบและจะนำไปปรับประยุกต์ใช้ด้วยการสร้างสรรค์ให้ปรากฏเป็นรูปธรรมทางทัศนธาตุ

3. ศึกษาข้อมูลจากศาสตร์ทัศนศิลป์ของศิลปินกรณีสึกษา ศึกษาจากศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานจากภาพถ่ายของผลงานที่มีรูปแบบธรรมชาติ และมีเนื้อหาที่สอดคล้องไปกับการเจริญสติ แบ่งออกเป็น 3 ท่าน 1. อนันต์ ปาณิน 2. นพพันธ์ ทันนารี 3. โมโตอิ ยามาโมโต ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจทั้งเนื้อหาและภาพถ่ายของผลงาน ซึ่งมีความสอดคล้องคล้ายคลึงกับผลงานสร้างสรรค์ของตน ที่สามารถนำภาพถ่ายของผลงานศิลปิน ไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ ให้เกิดเป็นทัศนธาตุใหม่ในรูปลักษณะของตน

บทที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อชื่อว่า “จุลภาวะ” ข้าพเจ้าได้กำหนดขอบเขตการสร้างสรรค์ โดยมีที่มาจากความรู้สึภายในจิตใจ ใช้เป็นหลักค้ำเนื่อหาการนำเสนอผลงานเชื่อมโยงให้เกิดผลงานทางกายภาพที่สมบูรณ์แบบตรงตามประสงค์ เพื่อให้เห็นถึงขั้นตอนกระบวนการซึ่งแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ข้อแรกคือขั้นตอนวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ข้อที่สองคือทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ข้อที่สามอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

1. ขอบเขตการศึกษาหาข้อมูลในการสร้างสรรค์

1.1. การศึกษาหาข้อมูลจากธรรมชาติ ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาข้อมูลจากแหล่งพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมวดแมลงและกีฏวิทยา ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ รวมถึงจากหนังสือในหมวดชีววิทยาที่ลงลึกในเรื่องของวิธีการส่องขยาย ด้วยกล้องจุลทรรศน์จึงนำมาปรับใช้เป็นวิธีการศึกษา และซากแมลงที่เก็บสะสมจากการเลี้ยงของตนเองใช้เป็นตัวแปรธรรมชาติภายนอกที่สอดคล้องกับสภาวะภายในที่สำคัญ (ภาพที่ 5 - 6)

[1]

[2]

ภาพที่ 5 ข้อมูลจากแหล่งพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

[1] อุปกรณ์กล้องจุลทรรศน์,

[2] เครื่องมือในการเก็บรักษาซากแมลง

ภาพที่ 6 ข้อมูลจากซากแมลงที่เก็บสะสมเพื่อใช้ในการศึกษา

1.2. การศึกษาหาข้อมูลจากหนังสือและตำรา ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักปฏิบัติสมาธิและเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติภายใน อาทิ ศาสนาพุทธ พุทธศาสนิกายเซน และปรัชญาอะบิฮะบิ ซึ่งเกี่ยวเนื่องสอดคล้องตรงกับสภาวะภายใน โดยเชื่อมโยงไปสู่การนำเสนอในเรื่องของกระบวนการวาดเส้น ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ และวัสดุที่นำเสนอ

1.3. การศึกษาจากผลงานของศิลปิน ที่มีลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบจิตรกรรมวาดเส้น โดยถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในลักษณะเรียบง่ายที่แฝงไปด้วยความสงบที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมชาติ และสอดคล้องกับเทคนิควิธีการที่ใช้ในการนำเสนอผลงานของข้าพเจ้า อาทิ ลักษณะของเส้น พื้นที่ว่าง และวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์

2. ขอบเขตขั้นตอนการศึกษาจากธรรมชาติด้วยวิธีการส่งขยาย

ขั้นตอนการศึกษาธรรมชาติด้วยวิธีการส่งขยาย ข้าพเจ้าได้หยิบยืมรูปแบบวิธีการของกัญวิทย์มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางของตนเอง โดยข้าพเจ้าเลือกใช้วิธีการของกล้องดิจิตอลต่อขยายด้วยเลนส์แคปเตอร์มาโครและกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอของตนเอง และจัดเตรียมสถานที่ในพื้นที่สร้างสรรค์ของตนเองใช้เป็นพื้นที่ศึกษา ซึ่งนำซากแมลงเป็นครูในการศึกษาคือผีเสื้อและด้วงที่ข้าพเจ้าเลี้ยงเอง ใช้เป็นต้นแบบในการถ่ายส่งขยาย ซึ่งศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลูด นิ่มเสมอได้กล่าวยกตัวอย่างวัตถุประสงค์ของการศึกษาธรรมชาติไว้ว่า เพื่อหาความจริงที่สอดคล้องกับ

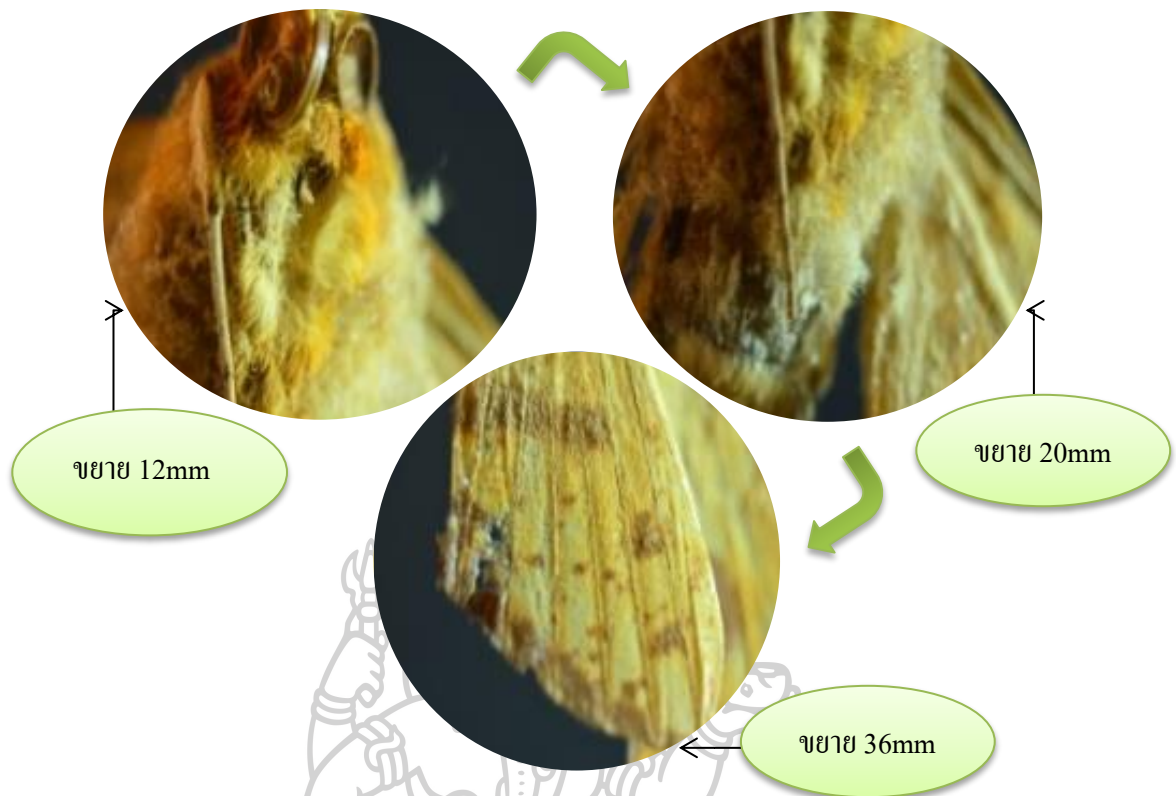
ความรู้สึกภายในของตน¹⁹ ซึ่งการส่องขยายซากธรรมชาติในพื้นที่ขนาดเล็ก พบว่าตนเองมีภาวะอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจที่ซับซ้อนสับสนจากภาวะภายนอก เมื่อจ่อจ้องเพ่งดูซากแมลงในพื้นที่ขนาดเล็ก จึงค่อยๆ กำเนิดภาวะเล็กๆ ที่สงบเรียบง่ายภายในจิตใจ ทำให้ข้าพเจ้าได้สัมผัสความสงบเยียบและสามารถมองดูรายละเอียดทางกายภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แบ่งความรู้สึกออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

2.1. การมองดูในมุมมองที่กว้าง เกิดการประมวลความคิดจากลักษณะกายภาพของรูปทรงโดยรวมที่ทำให้ความรู้สึกนิ่งสงบ ทว่าในความสงบเยียบกลับเกิดความคิดที่ผุดขึ้น ชัดสายพุ่งซ่านไปในเรื่องต่างๆ ภายนอก ภายในช่วงระยะเวลาเริ่มต้นที่มองดูความนิ่งของซาก จากนั้นสภาวะจิตที่ชัดซ่ายจึงเริ่มสงบลง โดยการเคลื่อนเลนส์ส่องขยายไปสู่รายละเอียดของซาก

2.2. การมองดูในมุมมองรายละเอียดที่ลึก เกิดการมองเพ่ง จดจ่อ จึงนำพาสติให้พิจารณาสิ่งต่างๆ ด้วยการรับรู้ทางสายตาที่ปรากฏ จากรายละเอียดชิ้นส่วนเล็กๆ อาทิ พื้นผิว ขน เปลือก ที่สานร้อยเรียงต่อกันจึงเกิดเป็นมวลรูปทรง จึงพบว่าในรูปแบบที่สองนี้สภาวะจิตของข้าพเจ้าตั้งมั่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งเชื่อมโยงกับนามธรรมของความรู้สึกภายในจิตใจให้เกิดความเรียบง่าย อิศระ ผ่อนคลาย เกิดเป็นสมาธิจากการผนวกกันของสติภายในและกายภาพภายนอก

โดยจำแนกออกเป็นกล้องดิจิทัลต่อขยายด้วยเลนส์ออปโตแมโคร จะเห็นถึงรูปทรงที่ชัดเจนในมุมมองที่กว้างโดยแบ่งตามลำดับขั้นของเลนส์ได้แก่ 12mm (ระยะมุมมองที่กว้าง) 24mm (ระยะมุมมองที่กลาง) 32mm (ระยะมุมมองที่ลึก) และกล้องจุลทรรศน์สเตอริโออันจะให้ความรู้สึกถึงความลึกที่แคบเล็กลงไปได้มากกว่า ซึ่งแบ่งตามลำดับขั้นของเลนส์ได้แก่ 2x (ระยะมุมมองที่ละเอียดเล็ก) 4x (ระยะมุมมองที่รายละเอียดเล็กมากๆ) ดังภาพต่อไปนี้ (ภาพที่ 7 - 8 กล้องดิจิทัลต่อขยายด้วยเลนส์ออปโตแมโคร) และ (ภาพที่ 9 - 10 กล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ)

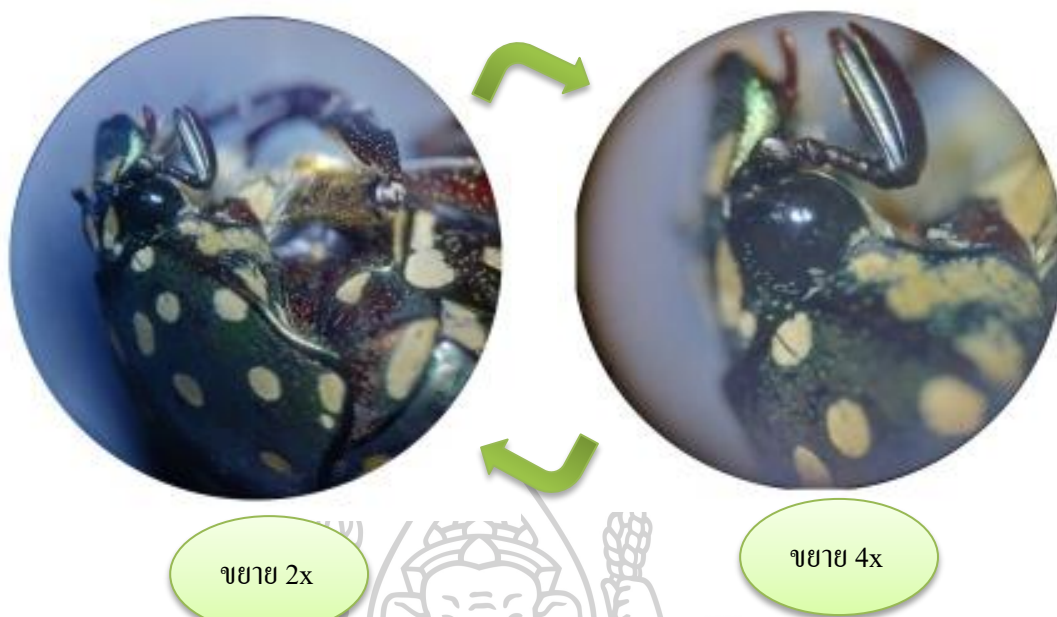
¹⁹ ศ.เกียรติคุณ ชลูด นิ่มเสมอ, วาดเส้นสร้างสรรค์, (กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2553), 43.

ภาพที่ 7 ภาพการส่องขยายพืชเนื้อ ด้วยกล้องดิจิทัลต่อขยายเลนส์มาโคร
กำลังขยายขนาด 12 mm, 20mm, 36mm

ภาพที่ 8 ภาพขณะการถ่ายภาพเก็บข้อมูลด้วยกล้องดิจิทัลต่อขยายเลนส์มาโคร

ภาพที่ 9 ภาพการส่องขยายด้วง ด้วยกล้องกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ กำลังขยายขนาด 2x, 4x

ภาพที่ 10 ภาพขณะการถ่ายเก็บข้อมูลด้วยกล้องกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ

กล่าวโดยสรุปวิธีการทั้ง 2 รูปแบบ เป็นวิธีการศึกษาลักษณะทางกายภาพของซากแมลง ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่อ่อนนุ่ม ถ่อมตน โน้มตัวเองก้มลงเพ่งมองในรายละเอียดตามลำดับขั้นของการส่องขยายและการถ่ายภาพ ซึ่งค่อยๆ ก่อเกิดความรู้สึกสงบขึ้นภายในจิตใจ ข้าพเจ้าจะวิเคราะห์และคัดสรรจากมุมมองของภาพที่ให้ความรู้สึกถึงมุมมองกว้าง ลึก และสงบ ที่เกี่ยวเนื่องสอดคล้องกับสภาวะของตนเอง คือ สภาวะที่สับสนฟุ้งซ่านไปสู่สภาวะที่สงบเรียบง่าย โดยจะนำแรงบันดาลใจนี้ไปใช้เพื่อสร้างสรรค์เป็นแบบภาพร่างผลงานต่อไป

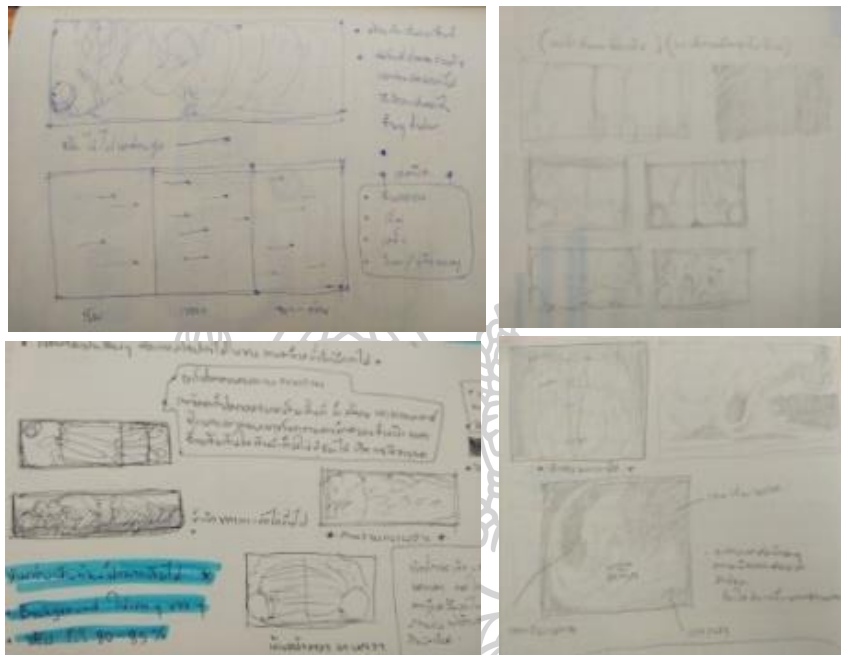
3. ขั้นตอนกำหนดขอบเขตแบบภาพร่างผลงาน

ข้าพเจ้ากำหนดขอบเขตของแบบภาพร่างผลงานจากการสังเกตจ้องมองซากแมลง ซึ่งพบว่าตนเองเกิดสภาวะสงบนิ่งเพ่งมองได้เป็นระยะเวลาสั้นๆ ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความคิดในการกำหนดแบบภาพร่างผลงานไว้คร่าวๆ เป็นโครงสร้างของผลงานภาพรวม เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกภาพถ่ายในแต่ละมุมมอง โดยคัดเลือกจากภาพที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง อาทิ ภาพที่ให้ความรู้สึกที่ซับซ้อน ไปสู่เรียบง่าย ภาพรูปทรงที่ให้อรรถกาศถึงความสงบ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับมุมมองการส่องขยายจากเบลอไปสู่ชัดเจน (มุมมองที่กว้าง ไปสู่มุมมองที่ลึก)

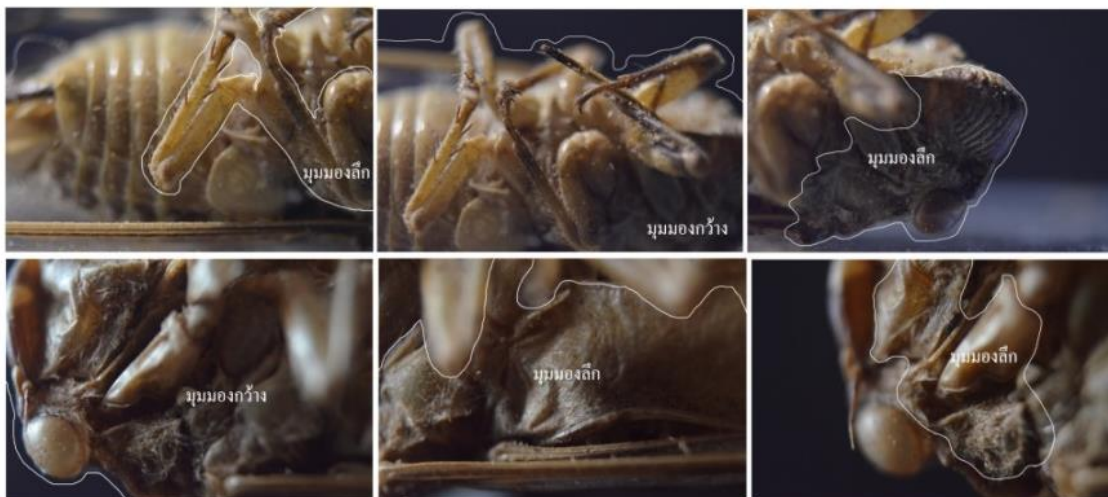
เมื่อได้ภาพที่คัดเลือกมาแล้วจึงนำภาพที่ได้ไปปรับประกอบปรับแต่ง ด้วยโปรแกรมโฟโต้ช็อป (Photoshop) ในคอมพิวเตอร์ โดยการปรับค่าน้ำหนักของภาพให้เป็นสีเอกรงค์ไปในโทนสีเทา โดยแบ่งค่าน้ำหนักออกเป็นเทาเข้ม เทากลาง เทาอ่อน ให้ความรู้สึกไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน อ่อนเบา เพื่อแสดงถึงความคลุมเครือตามธรรมชาติที่ไม่มีความแน่นอน สอดคล้องกับธรรมชาติของภาวะจิต จากนั้นจึงปรับรูปทรงของภาพในแต่ละมุมมองให้ประกอบรวมกันจนเกิดความสมบูรณ์ เพื่อเชื่อมโยงถึงธรรมชาติของสรรพสิ่งล้วนแยกเป็นส่วนๆ แล้วประกอบรวมกันตามลำดับขั้น จนเกิดรูปทรงให้เกิดมุมมองความรู้สึกของการเกิดขึ้นและจางหายไป ลักษณะรูปทรงกำหนดให้อยู่ในลักษณะแนวนอน นิ่งสงบ มีระยะใกล้ ไกล ลึก ตื้น เป็นมวลรูปทรงชัดและเบลอ เพื่อสร้างความหมายถึงความเลื่อมสลายที่แผ่ขยายออก กำหนดขนาดของผลงานให้มีขนาดใหญ่ ลักษณะสีเหลี่ยมผืนผ้าให้ความรู้สึกที่เชื่อมโยงกับกล่องเก็บสะสมซากแมลง และเพื่อเปิดพื้นที่ปลดปล่อยจิตใจในพื้นที่การสร้างสรรค์ และสร้างความหมายถึงการเกิดและการดับที่กว้างใหญ่ไม่สิ้นสุด

เมื่อได้ภาพรวมทั้งหมดแล้วจึงนำไป ปริ้นเป็นภาพขนาดเล็กใช้เป็นต้นแบบภาพร่างผลงาน แล้วนำมาร่างภาพด้วยการวาดเส้นเพื่อกำหนดลักษณะการวาดเส้น รูปทรง น้ำหนักขาว เทา ดำ

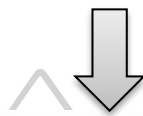
บรรยากาศของภาพ พื้นที่ว่างและทดลองสร้างลักษณะเส้นและร่องรอยของการขีด ลบ ชูด เขียน ที่สามารถนำมาใช้ในผลงาน ให้สอดคล้องกับการซ้อนทับกันของอารมณ์ความรู้สึก ก่อเกิดภาพที่สมบูรณ์ก่อนจึงนำไปขยายสู่การสร้างสรรค์ (ภาพที่ 11 - 14)

ภาพที่ 11 ภาพร่างสเก็ตจากความคิด

ภาพที่ 12 ภาพ โดยรวมจากการถ่ายภาพทั้ง 2 รูปแบบในแต่ละมุมมอง

ภาพที่ 13 ภาพที่เลือกสรรนำมาประกอบรวมกันและปรับ โทนภาพให้เป็นสีเทา

ภาพที่ 14 แบบภาพร่างผลงานที่สมบูรณ์

4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน หลังจากสร้างแบบภาพร่างผลงานที่สมบูรณ์ นำภาพร่างไปขยายให้เท่ากับขนาดที่กำหนดไว้ จึงกำหนดขนาดเฟรมจึงด้วยผ้าฝ้ายชนิดเรียบ และรองพื้นด้วยเกสโซ่ (Gesso) ซึ่งเป็นวัสดุมีเนื้อที่ละเอียด ผสมน้ำ 3 ส่วน เกสโซ่ 1.5 ส่วน และทำให้ทั่วทั้งผืนผ้าฝ้ายที่จึงไว้ 4 - 6 ชั้นแบบบางๆ และขัดให้เรียบด้วยกระดาษทรายชนิดละเอียด

จากนั้นจึงนำแบบภาพร่างที่ขยายแล้ว ถมด้านหลังภาพร่างด้วยเกรยอง แล้วจึงนำไปวางทับบนเฟรมผ้าฝ้ายที่จึงไว้เรียบร้อยแล้ว จึงฉราภาพร่าง โครงสร้างภาพรวมของรูปทรง

เมื่อได้แบบภาพร่างที่เสร็จสมบูรณ์ จึงเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการลงน้ำหนัก พู่กันขนอ่อนหลากหลายขนาด วัสดุสีที่มาจากธรรมชาติ อาทิ สีดำจากเขม่าการเผาไม้ รวมถึงวัสดุสีพาสเทลแห้งโดยเลือกเฉพาะสีขาว สีเทา สีเทาเข้ม สีดำ แล้วนำมาบดผสมให้ได้น้ำหนักของสีตามต้องการ โดยกำหนดน้ำหนักให้ได้สีเทาเข้ม เทากลาง เทาอ่อน

ขั้นตอนลงน้ำหนักกำหนดจากสภาวะของตนเองที่รับสิ่งเล็กๆ จากสิ่งเร้าภายนอก จนเกิดเป็นน้ำหนักที่ก่อตัวเป็นรูปทรงทางความคิด โดยเปรียบเทียบค่าน้ำหนักแทนความหมายของภาวะภายในจิตใจผ่านการสร้างสรรค์ที่แบ่งเป็นชั้นบางๆ จากค่าน้ำหนักเทาอ่อน ค่าน้ำหนักเทากลาง ไปสู่ค่าน้ำหนักเทาเข้ม ผ่านกระบวนการทับซ้อนของค่าน้ำหนักก่อให้เกิดรูปธรรมของรูปทรง ให้ครบตามมวลรูปทรงที่ร่างภาพไว้ โดยกำหนดบรรยากาศที่ให้ความรู้สึกคลุมเครือ ไม่ชัดเจนสอดคล้องกับกับสภาวะจิตใจ จึงก่อเกิดเป็นภาพรวมของผลงาน

เมื่อได้ค่าน้ำหนักของรูปทรงที่สมบูรณ์ จึงเข้าสู่ขั้นตอนการวาดเส้น โดยกำหนดขอบเขตจากสภาวะอารมณ์ความรู้สึกตนเอง จากความสับสน วุ่นวาย ฟุ้งซ่านมาสู่ความสงบ เรียบง่าย แทนความหมายด้วยลักษณะของการวาดเส้น จากเทคนิคการเช็ดออก ลบ ชูค จีด แบ่งลำดับชั้นของลักษณะเส้นที่ใหญ่ เบลอไปสู่ลักษณะเส้นที่เล็ก ละเอียด ผนวกกับน้ำหนักของเส้นจากเทาไปสู่ขาว ก่อให้เกิดการสมาธิจดจ่อคล้ายคลึงกับการเจริญสติ ผสมผสานกันระหว่างจิตและเส้นปรากฏเป็นพื้นที่ว่างภายในผลงาน ขณะเดียวกันช่วยลบเลือนความฟุ้งซ่านภายในจิตใจออกไปแปรเปลี่ยนเป็นความสงบ เกิดเป็นความว่างของจิตเพียงชั่วขณะหนึ่ง

เมื่อได้น้ำหนักเส้นตรงตามต้องการแล้ว จึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของผลงานทั้งหมด จึงนำผลงานไปพ่นเคลือบผลงานด้วยน้ำยารักษาสภาพผลงานชนิดด้าน (Grumbacher) เพื่อ

รักษาผลงานให้คงทนถาวร เนื่องจากวัสดุที่นำมาลงน้ำหนักเป็นฝุ่นผงซึ่งสามารถหลุดร่อนได้ ควรจะรักษาเพื่อยืดอายุของผลงานให้ยาวนานยิ่งขึ้น

ขั้นตอนเก็บรายละเอียดของภาพ ด้วยการชุค จีค ด้วยเหล็กแหลม ให้เกิดน้ำหนักสีขาวสุดและเกิดเส้นที่เล็กที่สุดในผลงาน จึงพันเคลือบอีกครั้งถือเป็นอันเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 15 ภาพผลงานเสร็จสมบูรณ์

ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานมีส่วนสำคัญมาก ที่ส่งผลให้เกิดผลสำเร็จภายในผลงาน ซึ่งสามารถเชื่อมโยงทั้งภายในจิตใจและแสดงออกไปสู่ผลงานภายนอกได้อย่างลงตัวสอดคล้องกัน โดยข้าพเจ้าวิเคราะห์มาจากผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ซึ่งจำแนกออกเป็น น้ำหนักของผลงาน การวาดเส้น พื้นที่ว่าง รูปทรง วัสดุที่นำเสนอ ควบคู่กับภาพประกอบพร้อมรายละเอียดและเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. ค่าน้ำหนัก

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ค่าน้ำหนักของผลงานเป็นตัวแปรทางทัศนธาตุที่ช่วยดึงอารมณ์ความรู้สึกภายในของข้าพเจ้าได้ชัดเจนที่สุด เพราะค่าน้ำหนักได้ครอบคลุมบรรยากาศทั่วทั้งผลงานสร้างสรรค์ โดยให้ค่าความรู้สึกทางน้ำหนักของผลงานเป็นสี เอกภพในโทนสีเทา แบ่งค่าน้ำหนักสีออกเป็น สีเทาอ่อน สีเทาปานกลาง สีเทาเข้ม จากน้ำหนักอ่อนไปสู่สีเทาเข้ม ซึ่งข้าพเจ้าเกิดความคิดว่าสีโทนน้ำหนักเทาสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกภายในเรื่องความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน แต่แฝงไปด้วยความสงบ สอดคล้องกับสภาวะจิตใจในปัจจุบัน คือ จิตที่รับสิ่งเร้าต่างๆ ภายนอกมากมายจนค่อยๆ เพิ่มความคิดไปสู่ความซับซ้อน วุ่นวายภายในจิตใจ

โดยใช้วัสดุแทนความหมายของการกำเนิดและการเสื่อมสลายดับไป วัสดุเลือกสรรมาจะมีลักษณะเบาบาง ไม่คงที่ แต่มีความบริสุทธิ์ในตัวของตัวเอง อาทิ สีดำจากเขม่าการเผาไม้ รวมถึงวัสดุสีพาสเทลแห้งโดยเลือกเฉพาะสีขาว สีเทา สีเทาเข้ม สีดำ ซึ่งนำมาผสมให้ได้ค่าน้ำหนักสีเทาเข้ม เทากลาง เทาอ่อน วัสดุสีที่มาจากธรรมชาติจึงส่งผลให้เกิดผัสสะการรับรู้ทางกายภาพ ได้ฝึกเจริญสติให้ตระหนักถึงความไม่แน่นอนของสรรพสิ่ง ที่ผนวกไปพร้อมกับขณะการสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าจึงใช้วัสดุเป็นเครื่องมือ ในการพิจารณาภายในจิตใจที่ซับซ้อน ซ้อนทับของความคิดที่วนเวียนเกิดดับตลอดเวลา โดยแบ่งตามสภาวะอารมณ์ความรู้สึกภายในดังต่อไปนี้ (ภาพที่ 16)

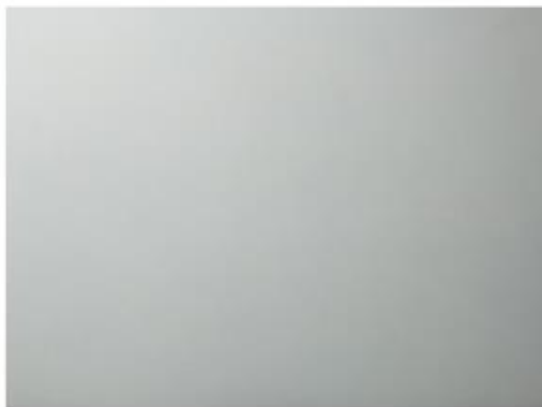
1.1. ค่าน้ำหนักที่ 1 (ขาว) ค่าน้ำหนักที่เกิดจากการเตรียมพื้นผ้าฝ้ายคือน้ำหนักขาวสุด เป็นน้ำหนักให้ความรู้สึกที่ว่างเปล่า เรียบเนียน สะอาด ตรงจึงไว้บนพื้นที่การสร้างสรรค์ เปรียบเปรียบกับจิตใจที่ว่างจากความคิดเพียงชั่วขณะ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของน้ำหนักต่างๆ ที่ทับถมลงในพื้นที่ว่างนี้

1.2. คำน้ําหนักที่ 2 (เทาอ่อน) พื้นที่ว่างของผลงานเปรียบประหนึ่งจิตใจที่ขาวสะอาด จากสภาวะจิตใจที่ซัดส่ายไปกับสิ่งเร้าภายนอก จึงเพิ่มก่อกำเนิดความคิดขึ้นเข้ามาในพื้นที่จิตใจ โดยข้าพเจ้ากำหนดให้เป็นน้ําหนักเทาอ่อน ซึ่งหมายถึงการเริ่มกำเนิดมีมวลน้ําหนักอ่อนเบา เลือนราง

1.3. คำน้ําหนักที่ 3 (เทากลาง) เมื่อรับสิ่งเร้าจึงเกิดความคิดที่ไหลต่อเนื่องเริ่มเป็นมวลน้ําหนักภายในพื้นที่จิตใจเพิ่มมากขึ้น จากคำน้ําหนักเทาอ่อนจึงทับซ้อนด้วยคำน้ําหนักที่เข้มขึ้นด้วยเทากลาง มีมวลน้ําหนักมากขึ้น เลือนรางเริ่มเป็นรูปทรง

1.4. คำน้ําหนักที่ 4 (เทาเข้ม) เมื่อเกิดความคิดที่ต่อเนื่องมากขึ้นเรื่อยๆ เกิดความรู้สึกซับซ้อน ซ้อนทับของความคิดเป็นมวลที่หนักภายในจิตใจตนเองมาก จนเกิดรูปธรรมทางความคิด จากคำน้ําหนักเทาทางซ้อนทับด้วยคำน้ําหนักเทาเข้ม จึงเกิดมวลที่หนักขึ้น เข้มขึ้นจนเกิดรูปทรงน้ําหนักที่ค่อนข้างชัดเจน

กระบวนการสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มคำน้ําหนักของผลงานจากพื้นที่ว่าง ด้วยการทับซ้อนกันของคำน้ําหนักจึงก่อเกิดเป็นมวลรูปทรง ซึ่งคำน้ําหนักของผลงานได้เข้าไปเยียวยาและฟื้นฟู สร้างความสุขสงบให้เกิดขึ้นภายในจิตใจ ช่วยทับความคิดซับซ้อน ฟุ้งซ่าน และวุ่นวาย แทนที่ด้วยความสงบสุขที่เข้ามาเติมเต็มภายในจิตใจ ซึ่งเชื่อมโยงกันขณะสร้างสรรค์ผลงานที่ปรากฏรูปธรรมของซากแมลงที่สงบนิ่ง

[1]

[2]

[3]

[4]

ภาพที่ 16 ภาพแสดงค่าน้ำหนักภายในผลงานสร้างสรรค์

[1] ค่าน้ำหนักที่ 1 (ขาว)

[2] ค่าน้ำหนักที่ 2 (เทาอ่อน)

[3] ค่าน้ำหนักที่ 3 (เทากลาง)

[4] ค่าน้ำหนักที่ 4 (เทาเข้ม)

2. การวาดเส้น

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ เทคนิคการวาดเส้นมีส่วนสำคัญมากในผลงานสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าพบว่าเส้นสามารถแสดงตัวตนที่แท้จริงผสมผสานสอดคล้องไปกับความรู้สึกได้อย่างลื่นไหล ซึ่งบ่งบอกถึงอารมณ์ภายในได้ชัดเจนที่สุด โดยเปรียบเส้นเป็นเครื่องมือหนึ่งอย่างในการเจริญสติที่ก่อให้เกิดความสงบ ความว่าง ภายในจิตใจได้เพียงชั่วขณะหนึ่ง จึงก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ลักษณะเส้น ด้วยวิธีการเช็ด ลบออก ขูด จีดบนวัสดุของผงฝุ่นและผงคาร์บอนให้เกิดน้ำหนักและพื้นที่ว่างขึ้นภายในผลงาน โดยแบ่งลักษณะจากเส้นที่ใหญ่ ฟุ้ง เบลอไปสู่ลักษณะเส้นที่เล็ก ละเอียด

การนำออกหรือการเช็ดออกนั้น ส่งผลในเรื่องของการเกิดขึ้นเป็นพื้นที่ว่างและดับไปของวัสดุที่นำออก ซึ่งปรากฏในทางกายภาพของผลงาน วัสดุที่นำออกนั้นมาจากการเสื่อมสลายคือผง

ฝุ่นและผงคาร์บอนเปรียบกับการดับไฟ การลบออกเช็ดออกบนวัสดุที่มาจากความเสื่อมสลายให้ เกิดเพียงพื้นที่ว่างสีขาว เชื่อมโยงความหมายถึงความว่างนั้น ยังผลไปถึงการลบเลือนออกภายใน จิตใจจากสภาวะฟุ้งซ่านภายนอก เกิดการจذبลงไปทีเส้นคล้ายคลึงกับการเจริญสติ ทำให้จิตเกิด ภาวะเล็กๆ ที่นำพาสมาธิมาสู่ภายใน จากการรับรู้ที่กว้างจากภายนอกมาระลึกรู้ที่เล็กลงไปภายใน ตนเอง เกิดภายนอกแต่ดับภายในเป็นภาวะเล็กๆ ที่กล่อมเกลาจิตใจขณะการสร้างสรรค์

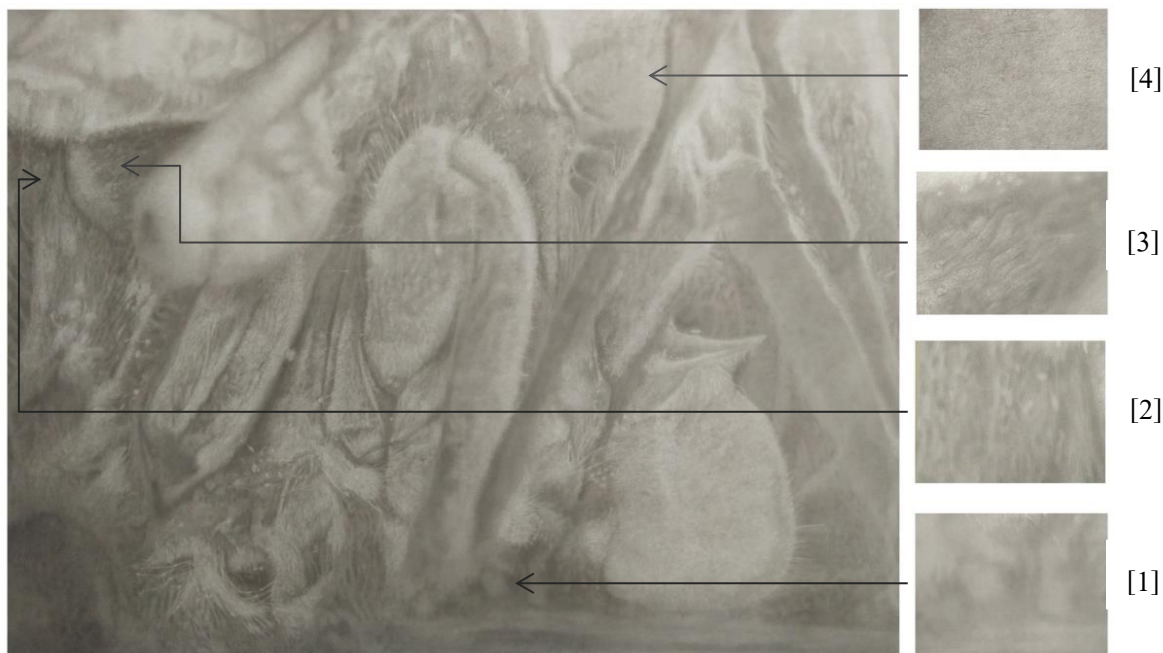
โดยกำหนดขอบเขตของลักษณะการวาดเส้น ที่สอดคล้องกับสภาวะภายในไว้ดังต่อไปนี้ จากลักษณะเส้นที่ฟุ้งเบลออกไปสู่ลักษณะเส้นที่เล็กและชัดเจน (ภาพที่ 17)

2.1. ลักษณะเส้นที่ 1 ลักษณะเส้นที่ใหญ่ ฟุ้ง เบลอมาก น้ำหนักสีของเส้นมีลักษณะ สีเทา โดยคลุมพื้นที่เป็นวงกว้างของผลงานให้ความรู้สึกถึงความวุ่นวาย สับสน ชัดสาย สอดคล้อง กับจิตที่รับแต่สิ่งเร้าภายนอกชัดสาย ฟุ้งเบลอไหลไปในเรื่องนั้นๆ พบว่าปัญหานั้นเป็นเรื่องที่ใหญ่

2.2. ลักษณะเส้นที่ 2 ลักษณะเส้นที่ฟุ้งเบลอปานกลาง น้ำหนักสีของเส้นมีลักษณะ สีเทาอ่อน เส้นในระดับนี้จะมีลักษณะเริ่มก่อตัวของเส้นมากขึ้น ยังปรากฏความฟุ้งเบลอของเส้นอยู่ แต่ลดน้อยลงมาจากลักษณะแรก เส้นเริ่มก่อตัวเป็นมวลน้ำหนักในทางกายภาพ ซึ่งให้ความรู้สึกถึงความวุ่นวายที่ค่อยๆ แผ่วเบาบางลง สอดคล้องกับจิตที่ค่อยๆ เกิดสติ พบถึงปัญหาในสิ่งเร้าหรือเรื่อง นั้นๆ พบว่าปัญหานั้นลดลงเป็นปานกลาง ไม่เป็นเรื่องใหญ่เหมือนในระดับแรก

2.3. ลักษณะเส้นที่ 3 ลักษณะเส้นที่เล็ก โดยให้น้ำหนักสีของเส้นมีลักษณะสีขาว ในระดับนี้เส้นจะมีความต่อเนื่อง ก่อรวมตัวของเส้นจนชัดเจนเกิดเป็นมวลน้ำหนัก เปรียบกับ จิตที่มีสติก่อการรวมตัวเกิดเป็นสมาธิ เกิดสติรู้ในปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร ก็อะไร พบว่าปัญหานั้น เป็นเรื่องเล็กลงมาจากระดับสอง

2.4. ลักษณะเส้นที่ 4 ลักษณะเส้นที่เล็กมากๆ จะมีความละเอียดมากและต่อเนื่อง โดยให้น้ำหนักสีของเส้นมีลักษณะสีขาว ซึ่งเกิดการรวมตัวกันของเส้นจนเป็นมวลน้ำหนักที่ชัดเจน มาก แทรกซ้อนทับอยู่ในระดับเส้นต่างๆ เปรียบกับจิตที่เกิดสมาธิที่สงบครอบคลุมปัญหาไว้ พบว่า ปัญหาต่างๆ เล็กน้อยเหลือเพียงนิดเดียว มีเพียงความว่างเปล่าที่ก่อตัวเรียงต่อกัน ซึ่งดำรงอยู่ซึ่งกัน และกันในคราวของความคิดที่ฟุ้งเกิดขึ้นและสว่างชัด ซึ่งทุกปัญหาที่เกิดขึ้นไม่สามารถทรงตัวอยู่ได้ ตลอดเวลาวนเวียนและจางหายไป โดยแสดงออกในลักษณะเส้นที่แตกต่างกันโดยลดหลั่นลงมา ตามสภาวะความรู้สึกลึก

ภาพที่ 17 ภาพแสดงลักษณะของเส้น

- [1] ลักษณะเส้นที่ใหญ่ ฟุ้ง เบลอ [2] ลักษณะเส้นที่ฟุ้งเบลอปานกลาง
[3] ลักษณะเส้นที่เล็ก [4] ลักษณะเส้นที่เล็กมากๆ สะเอียด

3. พื้นที่ว่าง

การกำหนดสร้างพื้นที่ว่างภายในผลงานสร้างสรรค์ ข้าพเจ้ากำหนดพื้นที่ว่างจากกระบวนการเพิ่มเข้าด้วยค่าน้ำหนัก เพื่อสร้างมวลรูปทรงและกระบวนการนำออก เพื่อสร้างพื้นที่ว่างของลักษณะเส้น การเพิ่มเข้าเพื่อสร้างมวลรูปทรง เพิ่มเฉพาะน้ำหนักเงาของรูปทรงโดยเว้นน้ำหนักของแสงให้เป็นพื้นที่ว่างของพื้นผ้าฝ้าย โดยกำหนดพื้นผ้าฝ้ายของผลงานเป็นภาวะจิตที่บริสุทธิ์ ขาวสะอาด บางเบา และถูกทับถมจึงก่อเกิดจิตที่หม่นหมอง คลุมเครือ จากการรับสิ่งร้ายภายนอกเพิ่มเข้าสู่จิตใจ การนำออกเพื่อสร้างลักษณะของเส้น นำออกเฉพาะบริเวณน้ำหนักแสงของมวลรูปทรงเป็นลำดับเส้นที่แตกต่างกัน ซึ่งเชื่อมโยงกับภาวะภายในได้เกิดการพิจารณาภาวะการทับซ้อนของจิต จากภาวะหม่นหมอง คลุมเครือ ออกเป็นพื้นที่ว่างที่ให้ความกระจ่างชัดเจน ขาวสะอาด โดยธรรมชาติของจิตนั้นเกิดความคิดวนเวียนเกิดดับเป็นธรรมดา ข้าพเจ้าได้ใช้กระบวนการเพิ่มเข้าและนำออกนี้เพื่อเป็นเครื่องในการเจริญสติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังเนื้อหาดังต่อไปนี้ (ภาพที่ 18)

3.1. พื้นที่ว่างลักษณะที่ 1 คือ พื้นที่ว่างของรูปทรงในลักษณะนี้นำเสนอ ด้วยกระบวนการเทคนิคเพิ่มเข้าเพื่อให้เกิดรูปทรง โดยวิธีการถมลงไปบนพื้นที่ว่างของผลงานตามลำดับชั้นของค่าน้ำหนักให้เกิดน้ำหนักของเงารูปทรง ในขณะที่เดียวกันที่ว่างเพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างของน้ำหนักแสงด้วยเช่นกัน ซึ่งกำหนดจากรูปทรงที่ไม่สมบรูณ์แบบของซากแมลงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อสร้างพื้นที่ว่างของผลงาน ในลักษณะเบลอ เลือนราง คลุมเครือโดยเชื่อมโยงกับความรู้สึกภายในที่ ลึกลับ พุ่งซ่าน ทับซ้อนกันได้ผสานลงไปพร้อมกับค่าน้ำหนักและพื้นที่ว่างของรูปทรงปรากฏขึ้น ภายในผลงาน

3.2. พื้นที่ว่างลักษณะที่ 2 คือ พื้นที่ว่างของลักษณะเส้น จากกระบวนการนำออก โดยวิธีการขีด ลบ ขูด จีด ตามลำดับชั้นของลักษณะเส้นจากเส้นที่ใหญ่พุ่งเบลอไปสู่เส้นที่เล็ก ชัดเจน ให้เกิดพื้นที่ว่างบริเวณค่าน้ำหนักแสงของมวลรูปทรง ซึ่งเชื่อมโยงกับความรู้สึกภายในจิตใจ ให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายปลดปล่อยความคิดออกไปผสานกับเส้นที่ว่างเปล่าขณะการสร้างสรรค์

[1]

[2]

ภาพที่ 18 ลักษณะพื้นที่ว่างภายในผลงาน

[1] พื้นที่ว่างของรูปทรงนำเสนอด้วยกระบวนการเทคนิคเพิ่มเข้าเพื่อให้เกิดรูปทรง

[2] พื้นที่ว่างของลักษณะเส้น เป็นกระบวนการเทคนิควาดเส้นด้วยการนำออก

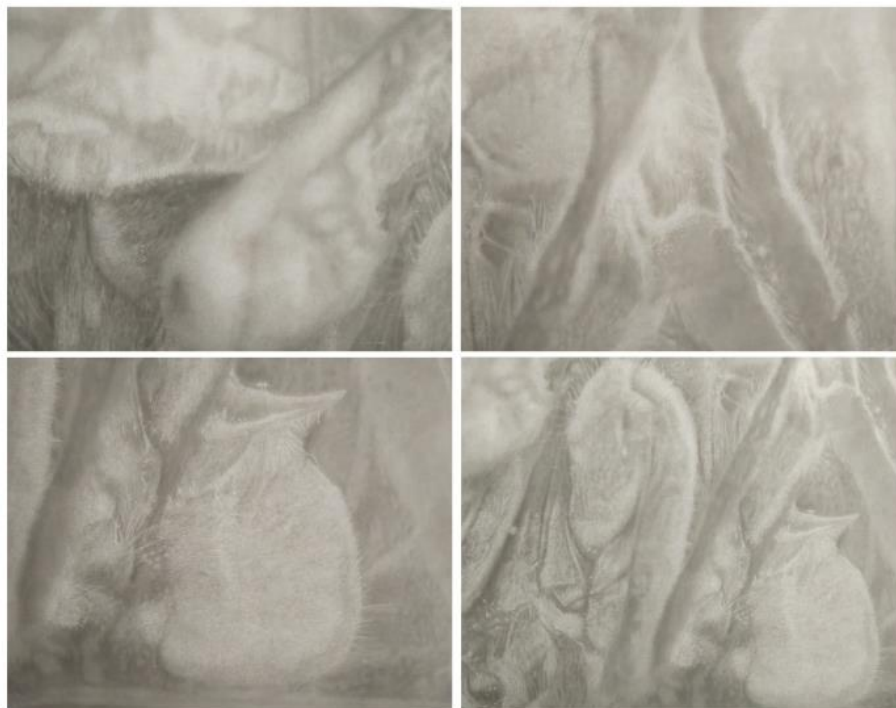
4. รูปทรง

ข้าพเจ้ากำหนดจากสภาวะภายในจิตใจ เมื่อจิตเกิดความคิดผุดขึ้นและดับไปวนเวียนอยู่ตลอดเวลา เป็นกระบวนการประกอบรวมกันจากหลากหลายเรื่องราวที่ประสบและเกิดขึ้น จึงนำมาสู่การก่อมวรูปทรงทางนามธรรมของความคิด ข้าพเจ้าจึงกำหนดใช้ภาพแทนรูปธรรมจากซากแมลงด้วยลักษณะแนวนอนภายใต้รูปของผลงานด้วยทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นสื่อในการนำเสนอผลงาน เพราะลักษณะแนวนอนให้ความรู้สึกที่แผ่กว้างขยายออก และรูปทรงของผลงานทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าให้ผัสสะระลึกลึกลับล่องไม่ที่เก็บซากแมลง รวมถึงลักษณะรูปทรง ที่ขยายเฉพาะบางส่วนของกายภาพรูปทรงให้เกิดความรู้สึกที่แคบบีบอัด เพื่อเปิดพื้นที่การจดจ่อพิจารณาบนพื้นผิวรายละเอียดที่เล็ก สอดคล้องกับการจ้องมองกล้องจุลทรรศน์ ซึ่งภายใต้รูปทรงขนาดเล็กเมื่อมองลึกลงไปมีรายละเอียดที่เล็กกว่าประกอบรวมกันอยู่ ซึ่งให้ความรู้สึกถึงเรื่องที่เกิดขึ้นและดับไปทางนามธรรมของความคิด

โดยวิธีการกำหนดลักษณะของรูปทรง ด้วยกระบวนการประกอบภาพแต่ละมุมมอง ให้เกิดรูปทรงที่สมบรูณ์และขยายขนาดของรูปทรงให้ใหญ่กว่าขนาดจริง เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการพิจารณาจดจ่อในรายละเอียดที่เล็กและเปิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน เปรียบกับความรูสึกภายในที่รับรู้กว้างจากภายนอกจึงเกิดความคิดฟุ้งมากมาย ค่อยๆ เกิดความรู้สึกที่ลึกลงไปในตนเอง เป็นสภาวะที่น่าพาความสงบสุขมาสู่จิตใจที่อยู่ภายใต้พื้นที่การสร้างสรรค์ของผลงาน (ภาพที่ 19 และ 20)

ภาพที่ 19 ภาพลักษณะรูปทรงในลักษณะแนวนอนที่ถูกขยายขนาดให้ใหญ่

ภาพที่ 20 ภาพลักษณะของรูปทรงในแต่ละมุมมองที่ถูกขยายขนาดของรูปทรงให้ใหญ่

5. วัสดุจากธรรมชาติ

การเลือกสรรวัสดุจากธรรมชาติที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยกำหนดจากวัสดุที่ให้ความหมายถึงการกำเนิดและเสื่อมสลาย ได้แก่ ผงคาร์บอน ผงฝุ่นซึ่งส่งผลให้เกิดความรู้สึกถึงความเปราะบาง ไม่คงทนถาวรเป็นไปตามความธรรมดาของสิ่งจะธรรมชาติ และปรากฏผลในเรื่องของค่าน้ำหนักสีที่แตกต่างกัน นำไปสู่การสร้างสรรค์ที่ให้ความบริสุทธิ์ เรียบง่าย อ่อนนุ่ม และละเอียด ให้สอดคล้องกับสถานะภายในจิตใจ (ภาพที่ 21)

[1]

[2]

[3]

ภาพที่ 21 ภาพวัสดุธรรมชาติที่นำมาสร้างสรรค์

[1] กระบวนการเผาไม้เพื่อให้เกิดเขม่า

[2] เขม่าธรรมชาติที่ได้จากการเผาไม้

[3] สีพาสเทลสำเร็จรูปหลากหลายน้ำหนัก

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานอุปกรณ์ถือเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผลงานปรากฏผลสำเร็จตรงตามเป้าประสงค์ในการสร้างสรรค์นั้น การคัดกรองและเลือกสรรวัสดุที่สำคัญเช่นกัน ต้องเชื่อมโยงสอดคล้องกับสภาวะภายในจิตใจผสานควบคู่ไปด้วยกัน ข้าพเจ้าจึงเลือกสรรอุปกรณ์และวัสดุตั้งแต่ผ้าฝ้ายที่มีเนื้อผ้าละเอียด ใช้ในการนำมาจึงเข้ากับเฟรมของการสร้างสรรค์ วัสดุรองพื้นด้วยเกสโซ่ (Gesso) มีคุณสมบัติมวลเนื้อของวัสดุมีความละเอียดและให้ความยืดหยุ่นแก่ผ้าฝ้าย รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์คือพู่กันขนอ่อนขนาดที่แตกต่างกันใช้ในการลงน้ำหนัก อุปกรณ์ที่ใช้ในการวาดเส้นที่ก่อให้เกิดพื้นที่ว่างด้วยยางลบ เหล็กแหลม สาลี คัตเตอร์บัต วัสดุที่ให้ค่าน้ำหนักของสีต่างๆที่ได้มาจากวัสดุสำเร็จรูปและจากวัสดุธรรมชาติ ในการรักษาด้วยน้ำยาเคลือบผลงานด้วยน้ำยาแลกมบัสเซอร์ (Grumbacher) ซึ่งมีคุณสมบัติเคลือบพื้นผิวชนิดด้าน เพื่อรักษาผลงานให้คงทนถาวร ไม่หลุดร่อนง่าย และไม่เกิดเชื้อราขึ้นภายในผลงาน (ภาพที่ 22)

ภาพที่ 22 ภาพอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

สรุป

บทการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีเนื้อหาที่กำหนดกระบวนการสร้างสรรค์ โดยกำหนดจากความรู้สึกภายในจิตใจ เพื่อใช้เป็นเนื้อหากระบวนการความคิดทางนามธรรมที่เชื่อมโยงให้เกิดผลงานทางกายภาพที่สมบูรณ์

โดยมีขั้นตอนกระบวนการ ตั้งแต่ก่อนการสร้างสรรค์ผลงาน โดยศึกษาข้อมูลจากธรรมชาติ ด้วยวิธีการส่องขยาย ที่มีความสอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกภายใน ซึ่งสามารถใช้แทนความรู้สึกจากรูปธรรมของซากแมลงแบ่งได้ 2 รูปแบบ มุมมองที่กว้างและมุมมองที่ลึกลงไปรายละเอียดใช้เป็นแบบภาพร่างของผลงานและภาพในการนำเสนอผลงาน

ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ โดยกำหนดจากอารมณ์ความรู้สึกของความคิดที่เกิดตลอดเวลา ซึ่งผสานสภาวะอารมณ์ไปพร้อมกับทัศนธาตุของค่าน้ำหนัก ลักษณะของเส้น พื้นที่ว่าง รูปทรงที่ไม่สมบูรณ์แบบและวัสดุธรรมชาติคือผงคาร์บอนและผงฝุ่น สามารถแทนความหมายของการเกิดดับตามสภาวะภายในจิตใจ คล้ายคลึงกับการเจริญสติในรูปแบบวิปัสสนาที่ผสานกับการสร้างสรรค์ ซึ่งน้อมนำพาความสงบมาสู่จิตใจ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ โดยเลือกสรรจากวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณสมบัติอ่อนนุ่ม ละเอียด อาทิ วัสดุรองพื้นที่มีเนื้อละเอียดบางเบา พู่กันขนอ่อนนุ่ม และวัสดุที่มาจากรธรรมชาติคือผงคาร์บอนและผงฝุ่น ก่อเกิดความลื่นไหลผสานสอดคล้องควบคู่ไปกับการสร้างสรรค์

จากกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ก่อให้เกิดการเรียนรู้เรื่องธรรมชาติการเกิดดับ ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานที่ปรากฏเป็นทัศนธาตุต่างๆ ผสานไปด้วยกันระหว่างรูปธรรมที่ปรากฏและนามธรรมภายในจิตใจ ได้ผ่อนคลายความคิดไปสู่ความสงบแห่งจิตใจ

บทที่ 4

การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

การดำเนินการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “จุลภาวะ” ข้าพเจ้าได้รวบรวมการดำเนินการสร้างสรรคผลงานตั้งแต่ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ถึงช่วงผลงานวิทยานิพนธ์ ทั้งเนื้อหาที่สอดคล้องกับความคิดและความรู้สึกภายในจิตใจ ที่ได้กลั่นกรองไปสู่ผลงานสร้างสรรค รวมถึงปัญหาที่พบทั้งข้อดีและข้อเสียที่สามารถนำไปพัฒนาต่อให้เกิดผลสำเร็จของผลงาน ในแต่ละช่วงระยะการสร้างสรรค อาทิ การพัฒนาเนื้อหาเพื่อนำไปสู่แนวความคิด การเลือกใช้วัสดุ และการพัฒนาผลงานด้านมุมมองของภาพผลงาน เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการของผลงานตั้งแต่ระยะก่อนวิทยานิพนธ์ถึงช่วงผลงานวิทยานิพนธ์

มีวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค โดยนำเสนอผลงานเป็นรูปแบบจิตรกรรมวาดเส้นกึ่งนามธรรมลักษณะ 2 มิติ ในรูปลักษณะของซากแมลงซึ่งให้ความรู้สึกลึกลับและนิ่งสงบ ผ่านกระบวนการเทคนิควาดเส้น รวมถึงเป็นการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของชีวิตให้มากยิ่งขึ้น ภายในแต่ละช่วงระยะการสร้างสรรคผลงาน ที่สอดคล้องกับเรื่องการเกิดขึ้นและดับไป และสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบำบัดฝึกฝนทางจิตใจในการดำเนินชีวิตที่มุ่งหมายในความสงบ ผ่านการสร้างสรรคผลงานให้ตระหนักรู้ถึงการเจริญสมานธิ โดยแบ่งออกเป็นก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ระยะที่ 2 ระยะที่ 3 และการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ดังเนื้อหาดังต่อไปนี้

การสร้างสรรคและพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ลักษณะของผลงานช่วงระยะนี้ มีรูปลักษณะของมวลรูปทรงที่มีความเหมือนจริงรูปแบบ 2 มิติ จำนวนผลงาน 2 ชิ้น โดยมีด้านเนื้อหาที่มาของผลงานด้านกายภาพของผลงาน และด้านเทคนิควิธีการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน ข้าพเจ้าสร้างสรรคผลงานโดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากการเกิดขึ้นและดับไปของธรรมชาติขนาดเล็กคือสัตว์แมลง ซึ่งเป็นที่มาสู่ความคิดว่าธรรมชาติของชีวิตมนุษย์ มีการก่อรวมตัวจากสิ่งทีเล็กจนเกิดเป็นสิ่งใหญ่และเสื่อมสลายลง เนื้อหาช่วงระยะการสร้างสรรคเริ่มแรกนี้ คณาจารย์ยังให้คำแนะนำว่า “ให้ลองส่องขยายภายในตัวของสิ่งที่ข้าพเจ้า

สนใจคือแมลง” จึงได้ทดลองส่องขยายด้วยกล้องจุลทรรศน์ต่อขยายเลนส์มาโคร จากการส่องขยายทำให้ได้เริ่มศึกษาค้นคว้าภายในจิตใจของตนเองไปควบคู่ไปพร้อมกัน ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่หนึ่ง พบปัญหาว่าตนเองไม่สามารถอธิบายสภาวะภายในจิตใจของตนออกมาเป็นคำพูดได้ หรือแสดงออกผ่านการสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับภาวะภายในได้ ผลงานจึงมีเนื้อหาในการสร้างสรรค์โดยมีที่จากแรงบันดาลใจจากธรรมชาติภายนอก คือการกำเนิดขึ้นและดับไปของธรรมชาติ

ด้านกายภาพของผลงาน ช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่หนึ่ง ลักษณะทางกายภาพของผลงานจะมีลักษณะของค่าน้ำหนักโทนสีเอกรงค์ลักษณะสีดำ รูปทรงที่ปรากฏเป็นลักษณะเฉพาะจุดของซากแมลง อาทิ ส่วนหัว ส่วนลำตัว เป็นต้น ถูกนำมาขยายให้ใหญ่ขึ้นเพื่อเป็นประธานของภาพผลงาน ซึ่งส่งผลต่อมุมมองของผลงานได้ปรากฏสิ่งที่เล็กขยายใหญ่ขึ้น ในมุมมองรูปทรงหลายตัวขึ้น มีรูปแบบจิตรกรรมเหมือนจริง โดยใช้มวลของค่าน้ำหนักที่ชัดเจนจากค่าน้ำหนักดำ เทา ขาว ก่อให้เกิดมวลพื้นที่ของรูปทรง จุดนำสายด้วยลักษณะของเส้นที่ใหญ่จากบริเวณจากรูปทรงไปสู่ลักษณะเส้นที่เล็กในบริเวณรอบรูปทรง ผลงานจึงมีจุดเด่นนำเสนอรูปทรงและเส้นเป็นสื่อแทนความหมายของเรื่องการเกิดขึ้นและดับไปของธรรมชาติ จึงเป็นแนวทางด้านกายภาพของผลงานรูปแบบเริ่มแรกที่สามารถนำไปพัฒนาผลงานในขั้นถัดไป

ด้านเทคนิควิธีการ ช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่หนึ่ง ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์เทคนิคการเขีควัสดุผงคาร์บอนออกให้เกิดพื้นที่ว่าง และเพิ่มค่าน้ำหนักด้วยวัสดุผงคาร์บอนให้เกิดรูปทรงจากกระบวนการสร้างสรรค์การวาดเส้น โดยแบ่งออกเป็นลักษณะของเส้นที่แตกต่างกันจากเส้นที่ใหญ่ไปสู่เล็กบนวัสดุดินสอพอง วิธีการผสมระหว่างกาวน้ำกับดินสอพองให้เข้ากันแล้วจึงนำมาทาบางๆ เป็นวัสดุรองพื้น เมื่อแห้งแล้วให้ความรู้สึกที่อ่อนนุ่ม เปรอะบาง และแตกหักง่าย คุณสมบัติเนื้อดินที่ให้สภาพพื้นผิวที่มีความต้านเกือหนุนต่อการเพิ่มค่าน้ำหนักด้วยวัสดุผงคาร์บอน เชื่อมโยงไปให้เกิดการพิจารณาเรื่องการเกิดขึ้นและดับไปของธรรมชาติ ในช่วงระยะเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่หนึ่ง พบว่าเส้นที่สานร้อยเรียงกันก่อเกิดเป็นรูปทรงปรากฏในพื้นที่ส่วนมากของผลงาน การนำเสนอผลงานจึงเน้นหนักไปในเทคนิคการเพิ่มเข้าและนำออกเป็นส่วนสำคัญ

สิ่งที่ควรพัฒนาต่อไปในผลงานชิ้นถัดไป อันดับแรกเรื่องเนื้อหาที่เชื่อมโยงให้สอดคล้องกับแรงบันดาลใจเรื่องการเกิดดับของธรรมชาติ ควรจะศึกษาค้นคว้าภายในจิตใจมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องผนวกไปกับการสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จของแนวความคิดในการสร้างสรรค์ อันดับที่สองเรื่องกายภาพผลงานการสร้างมุมมองของผลงานควรอยู่ในลักษณะที่ให้ความรู้สึกสงบนิ่งมากขึ้น ผลงานในช่วงระยะนี้ยังให้ความรู้สึกถึงการมีชีวิตของซากแมลงอยู่ ไม่ให้ความรู้สึกถึงความเป็นซากที่นิ่งสงบ อันดับที่สามเรื่องเทคนิควิธีการควรค้นหาและพัฒนาวิธีการรองรับผลงาน ด้วยดินสอพองไม่ให้หลุดร่อนและแตกหักง่าย (ภาพที่ 23 - 24)

ภาพที่ 23 ภาพผลงานช่วงก่อนวิธานิพนธ์ระยะที่ 1 ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน	ไม่มีชื่อผลงาน
เทคนิค	วาดเส้นบนดินสอพอง
ขนาด	120 x 150 ซม.
ปีที่สร้าง	พ.ศ. 2562

ภาพที่ 24 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน ไม่มีชื่อผลงาน

เทคนิค วาดเส้นบนดินสอพอง

ขนาด 140 x 180 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2562

การสร้างสรรคและพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ลักษณะของผลงานช่วงระยะนี้ มีรูปลักษณะของมวลรูปทรงที่มีความเหมือนจริงรูปแบบ 2 มิติ จำนวนผลงาน 2 ชิ้น โดยมีด้านเนื้อหาที่มาของผลงานด้านกายภาพของผลงาน และด้านเทคนิควิธีการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน ช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่สองนี้ ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจมาจากปัญหาของชีวิตที่ประสบมากมายจากการรับสิ่งเร้าต่างๆ ภายนอก อาทิ จากสภาพแวดล้อมสังคมเรื่องของการเชื่อโรคระบาดโคโรนาไวรัส 19 จากครอบครัวและจากสื่อต่างๆ ก่อให้เกิดสภาวะจิตตก ก่อเกิดภาวะความเครียด ความกดดัน ข้าพเจ้าจึงเริ่มหาหนทางแก้ที่จะหาหนทางออก

จากปัญหานี้เพื่อเติมเต็มความสงบสุขมาสู่ภายในจิตใจ โดยเริ่มศึกษาธรรมจากการฟังธรรมเทศนา ผ่านทางสื่อออนไลน์และการอ่านหนังสือ ส่งผลต่อทัศนคติของข้าพเจ้าที่เกือหนุ่นให้กลับมาพิจารณาภายในจิตใจตนเอง ทำให้เริ่มค้นพบว่าสิ่งที่เกิดและดับนั้นเป็นภาวะความคิดของตนเอง ที่เข้าไปยึดติดอยู่กับปัญหาต่างๆ ทั้งอดีตที่ผ่านมาแล้วและอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น จึงเกิดความทุกข์ทางจิตใจที่เวียนเกิดวนดับตลอดเวลา ด้วยความสนใจธรรมชาติขนาดเล็กคือแมลง เป็นตัวแปรที่สำคัญ ทำให้จิตใจมีพลังกำลังใจ จากการศึกษาวงจรชีวิตของแมลงมีการผลัดเปลี่ยนตนเองด้วยการลอกคราบ ซึ่งให้ความรู้ลึกถึงเกิดใหม่ในร่างเดิมที่แฝงไปด้วยความสงบขณะที่มีมดดู ข้าพเจ้าจึงใช้ส่วนนี้เป็นแรงบันดาลใจหลักในการสร้างสรรค์ผลงานช่วงระยะนี้ โดยมีแนวความคิดว่าภายใต้ธรรมชาติของรูปธรรมและนามธรรมจากทุกสรรพสิ่ง ล้วนเกิดขึ้นและแปรเปลี่ยนดับไปอยู่เสมอเป็นธรรมดาตามสัจจะของธรรมชาติ

ด้านกายภาพของผลงาน การสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่สอง กายภาพของผลงานสร้างสรรค์เน้นหนักไปที่รูปทรงของผลงาน ให้เกิดความสอดคล้องกับสภาวะอารมณ์ความรู้สึกมากที่สุด โดยใช้ภาพแทนของแมลงขณะลอกคราบเป็นประธาน ในลักษณะเหมือนจริงที่ถูกขยายรูปทรง โดยเฉพาะส่วนของรูปทรงช่วงด้านหัวและลำตัวของรูปทรงแมลง มีองค์ประกอบของภาพที่ตั้งขึ้นนำสายตาจากด้านล่างไปสู่ด้านบนของภาพผลงาน ให้ความรู้ลึกถึงการเกิดขึ้นและดับลง ซ่อนทับอยู่ภายใต้รูปทรงของแมลง ภาพผลงานมีลักษณะสีเอกรงค์ด้วยค่าน้ำหนักของสีดำ สีเทา และสีขาว รูปทรงที่ปรากฏจึงมีความเด่นชัดมาจากพื้นหลังของผลงานที่มีค่าน้ำหนักเป็นสีดำ ส่งผลให้เกิดความรู้สึกคุ้น แข็งแกร่ง หนักแน่น เมื่อมองดูรายละเอียดของรูปทรงจะประกอบไปด้วยเส้นที่สานร้อยเรียงต่อกัน ก่อเกิดเป็นพื้นผิวภายใต้รูปทรงของแมลงให้ความรู้ลึกถึงความเบาบาง อ่อนนุ่มที่แฝงอยู่ภายใต้รูปทรง

ด้านเทคนิควิธีการ ช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่สอง ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์เทคนิคการเซ็ควัสดุผงคาร์บอนออกให้เกิดพื้นที่ว่าง และเพิ่มค่าน้ำหนักด้วยวัสดุผงคาร์บอนให้เกิดรูปทรงจากกระบวนการสร้างสรรค์การวาดเส้น โดยแบ่งออกเป็นลักษณะของเส้นจากลำดับเส้นที่ใหญ่เบลออกไปสู่เส้นที่เล็กชัดเจน ไล่ลำดับขึ้นจากบริเวณด้านล่างของภาพผลงานมาสู่บริเวณด้านบนของรูปทรงภายในผลงาน ให้ปรากฏระยะมิติของเส้นที่แตกต่างกันผนวกกับวัสดุของผงคาร์บอน ก่อเกิดความรู้สึกถึงการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไปบนวัสดุดินสอพอง ซึ่งในระยะนี้ข้าพเจ้าได้พัฒนา

เทคนิคของดินสอพอง ด้วยการผสมกาวเม็ดมะขามผสมให้เข้ากับดินสอพอง แล้วจึงนำมาทาบางๆ เป็นวัสดุรองพื้นผลงาน เมื่อแห้งแล้วให้ความรู้สึกที่อ่อนนุ่ม บางเบา แต่ให้คุณสมบัติทางกายภาพที่แตกต่างไปจากเดิม สภาพพื้นผิวของผลงานที่มีความมันเพิ่มมากขึ้น และยังเกิดสภาพพื้นผิวแตกหลุดร่อน ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการเพิ่มค่าน้ำหนักด้วยวัสดุผงคาร์บอนดั่งที่ต้องการ ทั้งนี้เชื่อมโยงให้เกิดการพิจารณาเรื่องการเกิดขึ้นและดับไปของธรรมชาติแห่งจิต การนำเสนอผลงานจึงใช้กระบวนการเทคนิคการเพิ่มเข้าและนำออกเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์

สิ่งที่ข้าพเจ้าควรจะพัฒนาต่อไป อันดับแรกเป็นเรื่องของการนำเสนอผลงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของความคิดคือความสงบสุขภายใน แต่ภาพผลงานที่ให้ความรู้สึกถึงการเกิด ความเข้มแข็ง หนักแน่น อันดับที่สองถึงน้ำหนักของผลงานยังเป็นสิ่งที่ให้ความรู้สึกหนักแน่นมากเกินไป เป็นสิ่งที่ควรต้องปรับเปลี่ยน อันดับที่สามควรค้นคว้าพัฒนาเทคนิคการรองพื้นด้วยดินสอพองให้เกิดผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นต่อไป

กล่าวโดยสรุปผลงานช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 จากการสร้างสรรค์ผลงานได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าพเจ้า ค้นพบหนทางศึกษาภายในจิตใจของตนเอง โดยมีที่มาจากความทุกข์ รวมถึงปรับเปลี่ยนทัศนคติในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้ามากยิ่งขึ้นจากการได้ทดลองแสดงออกผ่านผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหนทางที่ทำให้ข้าพเจ้าได้มีแรงจูงใจได้พัฒนาผลงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายต่อไป (ภาพที่ 25 - 26)

ภาพที่ 25 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน เกิดใหม่ในร่างเดิม หมายเลข 4

เทคนิค วาดเส้นบนดินสอพอง

ขนาด 145 x 185 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

ภาพที่ 26 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน เกิดใหม่ในร่างเดิม หมายเลข 5

เทคนิค วาดเส้นบนดินสอพอง

ขนาด 150 x 200 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ลักษณะของผลงานช่วงระยะนี้ มีรูปลักษณะของมวล รูปทรงเหมือนจริงถึงนามธรรม รูปแบบ 2 มิติ จำนวน 2 ชิ้นผลงาน โดยมีด้านเนื้อหาที่มาของ ผลงาน ด้านกายภาพของผลงาน และด้านเทคนิควิธีการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่สาม ข้าพเจ้าได้ศึกษาธรรมจากการอ่านหนังสือที่ลงลึกไปในเรื่องของกรเจริญสติ ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าเริ่ม ฝึกปฏิบัติธรรมเบื้องต้นในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มจากการสวดมนต์เพื่อฝึกให้จิตเกิดสติ รวมถึงฝึก การเจริญสติในระยะเวลาสั้นให้เกิดสมาธิไม่วกแวกไปในเรื่องภายนอก ส่งผลให้นามธรรมของจิต มีสติเป็นสมาธิในการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น ผนวกกับการศึกษาธรรมชาติดด้วยวิธีการส่องขยายแมลง ด้วยกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอ ก่อเกิดสภาวะที่มีสมาธิตั้งมั่นจากการเพ่งมองดูซากแมลง ทำให้ พบว่าพื้นผิวของซากมีความซับซ้อนที่น่าอัศจรรย์ จึงนำมาซึ่งแนวความคิดของผลงานที่สอดคล้อง กับสภาวะอารมณ์ภายในจิตใจเรื่องความสงบมากยิ่งขึ้น โดยใช้กระบวนการสร้างสรรค์เป็น เครื่องมือในการเจริญสติผสานควบคู่ไปพร้อมกับทัศนธาตุในผลงาน

ด้านกายภาพของผลงาน ข้าพเจ้าได้การสร้างสรรค์ผลงาน โดยมีที่มาแรงบันดาลใจจาก การศึกษาธรรมชาติของจิต โดยใช้เป็นภาพแทนความรู้สึกผ่านการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยรูปแบบ ผลงานที่เหมือนจริงถึงนามธรรม ซึ่งได้จัดองค์ประกอบโดยรวมของผลงานในลักษณะแผ่ขยายออก ด้วยรูปทรงแบนอนที่ถูกละเอียดใหญ่ เพื่อให้เกิดพื้นที่การพิจารณาภายในจิตใจและเปิดพื้นที่ให้ จินตนาการในการสร้างสรรค์ บรรยากาศของผลงานมีค่าน้ำหนักที่บางเบาลง นุ่มนวลมากยิ่งขึ้นด้วย โทณสีเทา รูปทรงที่ปรากฏจึงมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน ซึ่งแฝงไปด้วยความสงบของค่าน้ำหนักสี เอกรงค์เทาเข้ม เทากลาง และเทาขาว จากวัสดุผงคาร์บอนและผงฝุ่นที่ให้ความรู้สึกไม่แน่นอน ไม่ คงทน บางเบา ผนวกลงไปทั่วทั้งผลงานรวมถึงรายละเอียดของรูปทรงมีลักษณะเส้นหลากหลายมิติ ทับซ้อนกันมากมาย เชื่อมโยงให้เกิดการพิจารณาถึงการดับไปและเกิดขึ้น

ด้านเทคนิควิธีการ ช่วงผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่สาม ข้าพเจ้าได้พัฒนาวัสดุการรอง พื้นผลงานจากดินสอพองเปลี่ยนมาเป็นเกสโซ (Gesso) มีลักษณะของมวลวัสดุที่ให้ความละเอียด และตัววัสดุมีคุณสมบัติการยึดเกาะเข้ากับพื้นผิวผ้าฝ้ายได้ดี เมื่อทาทับเป็นชั้นบางๆ ซ้อนทับบนผ้า ฝ้ายหลายชั้นพื้นผิวของผลงานจะไม่แตกหัก เมื่อแห้งแล้วเกิดสภาพของพื้นผิวที่มีความด้าน ส่งผล

ให้การลงถมด้วยวัสดุผงคาร์บอนและผงฝุ่นยัดเกาะได้ดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งใช้กระบวนการสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคการเพิ่มค่าน้ำหนักจากโตนสีเทาให้เกิดมวลรูปทรง รวมถึงการเซาะวัสดุผงคาร์บอนออกให้เกิดพื้นที่ว่างด้วยกระบวนการวาดเส้นด้วยวิธีการลบ เซาะออก โดยแบ่งออกเป็นลักษณะของเส้นที่ช่วยนำสายตาสอดคล้องไปกับรูปทรง จากลำดับเส้นที่ใหญ่เบลอไปสู่เส้นที่เล็กชัดเจน ด้วยมุมมองที่แผ่กว้างไปสู่มุมมองที่ลึกเล็กลงไปภายในรายละเอียด เชื่อมโยงกับจิตใต้เจริญสติเพื่อตระหนักรู้กับสภาวะความคิดที่แผ่กว้างและทั้อมมาสู่จิตใจ โดยพิจารณาผ่านทัศนธาตุต่างๆ ที่ปรากฏล้วนมีความหมายถึงการเกิดขึ้นและดับหายไป ประหนึ่งกับสัจจะของธรรมชาติแห่งจิต

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่สาม ได้ปรับเปลี่ยนทั้งทัศนคติและรูปแบบของผลงานที่แตกต่างไปจากเดิม ซึ่งข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานให้สอดคล้องกับสภาวะภายในจิตใจได้ตรงกับภาพที่ปรากฏ รวมถึงพัฒนาวัสดุรองรับด้วยเศษโซ่ที่มีคุณสมบัติยึดเกาะได้ดีกับผิวผ้าฝ้ายและให้สภาพพื้นผิวที่มีความต้าน สอดคล้องลงตัวกับการลงถมด้วยวัสดุผงที่เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าจะนำการพัฒนาผลงานและแนวความคิดไปปรับใช้สู่การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชั้นถัดไป (ภาพที่ 27 - 28)

ภาพที่ 27 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน ไม่มีชื่อผลงาน

เทคนิค วาดเส้นบนผ้าฝ้าย

ขนาด 170 x 240 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

ภาพที่ 28 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน ไม่มีชื่อผลงาน

เทคนิค วาดเส้นบนผ้าฝ้าย

ขนาด 150 x 280 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2563

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ข้าพเจ้า ได้พัฒนาภาพผลงานและประมวลเนื้อหาในแต่ละช่วงเวลาก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ ผนวกกับการศึกษาเนื้อหาสาระเพิ่มเติมจากหนังสือและฝึกปฏิบัติการเจริญสติในเบื้องต้น รวมถึงได้ซึมซับธรรมชาติภายนอกจากการรับรู้ทางสายตาด้วยวิธีการส่องขยายซากแมลง ทำให้ได้ศึกษาธรรมชาติของภาวะจิตใจที่ได้ประสบการณ์พอสมควร โดยส่งผลต่อทัศนคติของข้าพเจ้าได้พบความทุกข์ภายในจิตใจของตนเอง มีเหตุที่มาของทุกข์จากความคิดที่ทับถม ซ้ำซ้อน ซ้อนทับ จนเกิดน้ำหนักที่นำมาซึ่งความทุกข์สู่ภายในจิตใจ ข้าพเจ้าจึงกลั่นกรองเป็นแนวความคิดได้ตั้งนี้จากสิ่งเร้าเล็กๆ ภายนอกประกอบรวมกันจนเป็นน้ำหนักที่ใหญ่ทางความคิด ก่อให้เกิดความวุ่นวาย สับสนฟุ้งซ่านทางจิตใจ ซึ่งสิ่งเล็กๆ ที่ประกอบรวมกันเป็นสิ่งใหญ่ย่อมคลาไคลรูปร่างแปรเปลี่ยนเป็นสิ่งเล็กได้เช่นกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

สร้างสรรค์ด้วยรูปแบบจิตรกรรมวาดเส้นกึ่งนามธรรมหนึ่งชุดผลงานภายใต้ชื่อ “จุลภาวะ” โดยมีจุดมุ่งหมายการนำเสนอผลงานโดยใช้ภาพแทนรูปสัญลักษณ์ของซากแมลง ซึ่งให้ความรู้สึก

ลึกลับและนิ่งสงบ ผ่านกระบวนการเทคนิควาดเส้น อีกทั้งยังเป็นการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติของชีวิตให้มากยิ่งขึ้น เรื่องการเกิดขึ้นและดับไป และนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบำบัดฝึกฝนทางจิตใจในการดำเนินชีวิตที่มุ่งหมายในความสงบ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์โดยภาพรวมข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงาน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องราวและสภาวะอารมณ์ความรู้สึกให้มากที่สุด โดยจัดองค์ประกอบของผลงานให้อยู่ในลักษณะแนวอน โดยมิที่จากรูปทรงແມ່งที่ถูกลขยายให้ใหญ่ขึ้น เพื่อให้เกิดพื้นที่การพิจารณาภายในจิตใจและเปิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ โดยสร้างบรรยากาศของผลงาน ด้วยวิธีการเพิ่มค่าน้ำหนักจากวัสดุผงฝุ่นและผงคาร์บอนที่มีความหมายด้วยตัววัสดุเองคือเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่จากการดับไป และให้ความรู้สึกเบาบาง ไม่คงที่ และไม่ถาวร ผ่านค่าน้ำหนักสีเทาขาว สีเทากลาง และสีเทาเข้ม ก่อให้เกิดทัศนธาตุที่ให้ความรู้สึกถึงมวลน้ำหนักที่ค่อยๆ รวมตัวเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับสภาวะจิตที่รับสิ่งเร้าภายนอกจากน้ำหนักอ่อนไปสู่น้ำหนักเข้ม ทั้งวัสดุและค่าน้ำหนักที่ผนวกไปกับรูปทรง เชื่อมโยงก่อให้เกิดวิธีการสร้างพื้นที่ว่างด้วยเทคนิควิธีการนำออก ผ่านกระบวนการวาดเส้นด้วยการลบ เช็ด ขูด ขีด ให้ความรู้สึกถึงความหนักแน่นและความเบาบางจางลง จากลักษณะเส้นที่ใหญ่ไปสู่ลักษณะเส้นที่เล็ก ส่งผลให้เกิดพื้นที่ว่างภายในจิตใจคล้ายคลึงกับการเจริญสติที่ผสานไปกับการวาดเส้นที่เกิดพื้นที่ว่างภายในผลงาน ทั้งนี้การสร้างสรรค์ผลงานได้เปิดพื้นที่ให้จิตใจได้พิจารณาสภาวะของตนเอง จากสภาวะอารมณ์ความรู้สึกที่หนักจากความคิดต่างๆมากมาย มาสู่การเจริญสติในรูปแบบการสร้างสรรค์ก่อก่อเกิดสมาธิที่ผ่อนคลายความคิดลง ปรากฏในกายภาพของผลงานและเนื้อหาที่มาของแต่ละผลงานดังต่อไปนี้

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ธรรมชาติของสภาวะจิตใจของตนเอง เรื่องของมวลความคิดที่ค่อยๆ เพิ่มมากขึ้นจากการรับสิ่งเร้าภายนอก จากน้ำหนักอ่อนเพิ่มพูนไปสู่น้ำหนักเข้ม ก่อเกิดเป็นน้ำหนักของความคิดซึ่งมวลน้ำหนักเข้มค่อยๆ ผ่อนคลายตัวลงมาสู่น้ำหนักอ่อนจางลง ด้วยการกำหนดสติจึงนำไปสู่ภาวะความสงบสุขภายในจิตใจ ทำให้ข้าพเจ้าได้เกิดการพิจารณาความธรรมดาของความคิดที่เวียนเกิดวนดับอยู่ตลอดเวลาเป็นธรรมชาติ โดยใช้ทัศนธาตุเป็นภาพแทนความหมายของสภาวะภายในจิตใจ

ด้านกายภาพของผลงาน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้เริ่มสร้างสรรค์เป็นชิ้นแรกของชุดผลงาน วิทยานิพนธ์ รูปแบบของผลงานจิตรกรรมวาดเส้นกึ่งนามธรรม โดยนำรูปทรงของซากแมลงจัด องค์ประกอบของภาพในลักษณะแนวนอน ซึ่งให้ความรู้สึกถึงการแผ่ขยายออกด้วยการสร้างสรรค์ ทัศนธาตุของลักษณะเส้นเป็นจุดนำสายตา จากบริเวณกลางภาพผลงานผ่อนคลายกระจายออกไป รอบบริเวณผลงาน ผ่านกระบวนการเพิ่มเข้าจากวัสดุของผงคาร์บอนและผงฝุ่น ได้สร้างความหมาย ด้วยตัววัสดุเองคือเรื่องการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไป ให้ความรู้สึกถึงรูปธรรมที่เบาบาง เรียบบาง จากค่าน้ำหนักเทาเข้ม เทาขาว และขาวไล่เรียงไปกับรูปทรง ก่อให้เกิดมวลน้ำหนักครอบคลุมทั่วทั้ง ผลงาน สอดคล้องกับธรรมชาติของการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไป และผสมผสานกับกระบวนการ นำออกจากลักษณะเส้นที่ใหญ่ไปสู่ลักษณะเส้นที่เล็กละเอียด ให้เกิดระยะมิติของเส้นที่แตกต่างกัน เชื่อมโยงก่อเกิดความรู้สึกทางนามธรรมของจิตที่แผ่ขยายออกไปรับเรื่องต่างๆ มากมายและดึงจิต กลับมาที่สติจึงนำพาความสงบเข้ามาสู่ภายในจิตใจ ทัศนธาตุภายในผลงานจึงเป็นเครื่องมือในการ เจริญสติเป็นตัวแทนสื่อความหมายของสภาวะจิตที่ผสานควบคู่ไปพร้อมกัน (ภาพที่ 29 - 30)

ภาพที่ 29 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน มวลภาวะความคิด

เทคนิค วาดเส้นบนผ้าฝ้าย

ขนาด 40 x 80 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 30 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

(ภาพลักษณะเส้นที่เล็กละเอียด)

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ธรรมชาติของสภาวะจิตใจของตนเอง โดยธรรมชาติของจิตนั้นรับรู้สิ่งเร้าต่างๆภายนอกมากมาย จากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่ง จึงนำไปสู่นามธรรมทางความคิดภายในจิตใจตนเอง ก่อให้เกิดความรู้สึกซับซ้อน ซ้อนทับกัน รวมกันเป็นลำดับขั้นตามค่าน้ำหนักของเรื่องนั้นๆ และถูกแยกย่อยด้วยการพิจารณาถึงความธรรมดาของความคิดที่เวียนวนรวมตัวเกิดขึ้นและดับสลายไปตลอดเวลา โดยการใช้ทัศนธาตุแทนความรู้สึกที่จะกล่าวดังเนื้อหาต่อไปนี้

ด้านกายภาพของผลงาน รูปแบบของผลงานจิตรกรรมวาดเส้นถึงนามธรรม โดยการจัดองค์ประกอบของภาพผลงานในลักษณะแนวนอนที่ถูกขยายให้ใหญ่ เพื่อให้เกิดพื้นที่การพิจารณาภายในจิตใจและเปิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ มีเจตจำนงในการสร้างรูปทรงโดยการนำรูปทรงแมลงมาประกอบรวมกัน จากรูปทรงหนึ่งรวมกับรูปทรงหนึ่ง ก่อเกิดรูปทรงที่ผนวกทับซ้อนกันแต่ยังคงรูปลักษณะของรูปทรงซากแมลงที่ให้ความรู้สึกถึงความพิลึกซับซ้อน ด้วยกระบวนการเพิ่มเข้าจากค่าน้ำหนักที่แบ่งเป็นลำดับขั้นที่ประกอบรวมกันของมวลน้ำหนักเทาเข้ม เทากลาง เทาอ่อน ขาว ที่สุด จากวัสดุผงคาร์บอนและผงฝุ่นให้เกิดบรรยากาศและความรู้สึกของความอึมครึม เยียบงัน เบาบาง ไล่เรียงไปพร้อมกับมวลรูปทรงของซากแมลง ซึ่งวัสดุได้สร้างความหมายด้วยตัววัสดุเองคือเรื่องการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไป ผนวกกับกระบวนการนำออกด้วยลักษณะของเส้นที่แบ่งเป็นลำดับขั้นจากบริเวณโดยรอบของผลงาน จากลักษณะเส้นที่ใหญ่ไปสู่บริเวณกลางผลงานด้วยลักษณะเส้นที่เล็ก ให้เกิดระยะมิติของเส้นที่แตกต่างกันผนวกกับวัสดุของผงคาร์บอนและผงฝุ่น ให้ความรู้สึกถึงการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไป เชื่อมโยงกับธรรมชาติของจิตมักแผ่ขยายออกไปกับเรื่องต่างๆหรือสิ่งเร้าภายนอก วิธีการสร้างสรรค์ที่ถ่ายทอดผ่านทัศนธาตุต่างๆ จึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถดึงสติกลับเข้ามาสู่จิต โดยซึ่งนำพาความสงบสุขมาสู่ภายในจิตใจ และปรากฏสุนทรียภาพภายในผลงานผสานเข้าด้วยกัน (ภาพที่ 31 - 32)

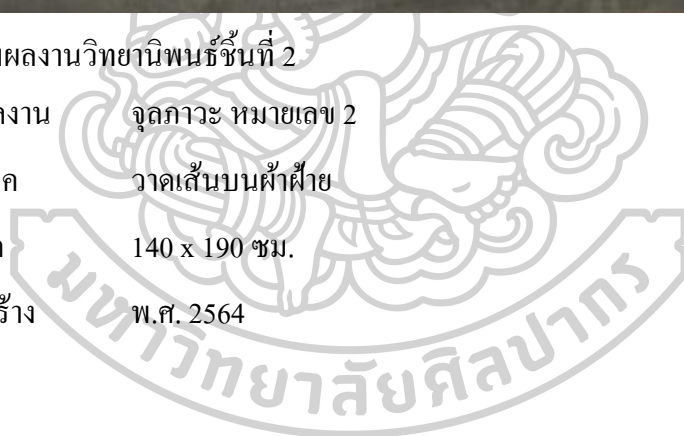
ภาพที่ 31 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน จุลภาวะ หมายเลข 2

เทคนิค วาดเส้นบนผ้าฝ้าย

ขนาด 140 x 190 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

[1]

[2]

ภาพที่ 32 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

[1]ภาพรายละเอียดผลงานบริเวณกลางผลงาน

[2]ภาพรายละเอียดผลงานลักษณะเส้นที่เล็กละเอียด

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ธรรมชาติของสภาวะจิตใจตนเอง โดยธรรมชาติภาวะของจิตนั้นรับรู้สิ่งต่างๆ จากภายในความคิดตนเองและจากสิ่งเร้าภายนอก จึงก่อให้เกิดความรู้สึกซับซ้อน ซ้อนทับ เมื่อกำหนดสติพิจารณาในสภาวะอารมณ์นั้นตามความเป็นจริงของธรรมชาติแห่งจิตล้วนเกิดขึ้น ทรงตัวอยู่ท่ามกลางและสลายดับไปเป็นธรรมดา จึงก่อกำเนิดปัญญาที่นำไปสู่หนทางดับทุกข์ทั้งหลายภายในจิตใจ เนื้อหาที่มานี้จึงนำไปสู่การสร้างสรรค์รูปธรรมภายนอก โดยการใช้ทัศนธาตุสื่อแทนความหมาย

ด้านกายภาพของผลงาน รูปแบบของผลงานจิตรกรรมวาดเส้นถึงนามธรรม มีเจตจำนงในการสร้างรูปทรงธรรมดาตามธรรมชาติสร้างสรรค์ซึ่งให้ความรู้สึกที่เรียบง่าย เรียบง่ายและสงบนิ่ง โดยการนำเสนอรูปทรงของซากแมลง ด้วยองค์ประกอบลักษณะแนวอนที่ถูกลบหายไปให้ใหญ่ขึ้น เพื่อเปิดพื้นที่การพิจารณาภายในจิตใจและเปิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ จากกระบวนการเพิ่มเข้าวัสดุของผงคาร์บอนและผงฝุ่น สร้างความหมายด้วยตัววัสดุเองคือเรื่องการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไป ซึ่งแฝงไปด้วยความซับซ้อน ซ้อนทับกัน ของลำดับชั้นด้วยมวลน้ำหนักเทาเข้มบริเวณด้านล่างของผลงาน ได้มาสู่บริเวณกลางของผลงานเป็นน้ำหนักเทากลาง และมาสู่บริเวณด้านบนของผลงานเป็นน้ำหนักเทาอ่อนผนวกกับกระบวนการวาดเส้นด้วยการนำออก โดยแบ่งออกเป็นลำดับชั้นจากบริเวณด้านบนด้านซ้ายและด้านขวาของภาพผลงาน ด้วยลักษณะเส้นที่ใหญ่ไปสู่บริเวณกลางผลงานและด้านล่างภาพผลงานด้วยลักษณะเส้นที่เล็กละเอียด ให้เกิดระยะมิติของเส้นที่แตกต่างกันสัมพันธ์ไปพร้อมกับมวลพื้นผิวและรูปทรงเกิดเป็นรูปธรรมของซากแมลง ก่อเกิดการพิจารณารูปทรงและรายละเอียดที่ปรากฏให้ตระหนักถึงสิ่งที่ธรรมดาของสิ่งจะธรรมชาติ

(ภาพที่ 33 - 34)

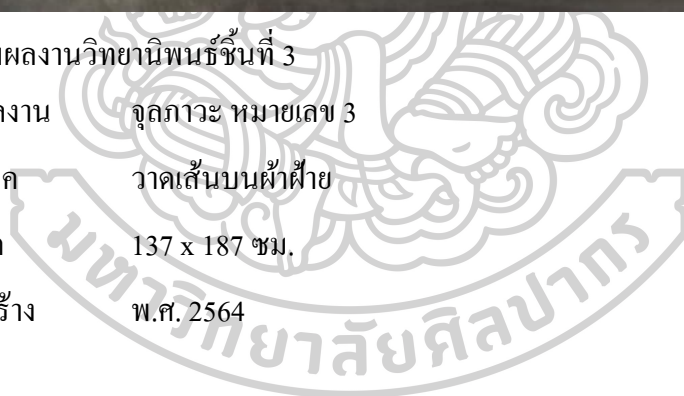
ภาพที่ 33 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน จุลภาวะ หมายเลข 3

เทคนิค วาดเส้นบนผ้าฝ้าย

ขนาด 137 x 187 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 34 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

[1] ภาพรายละเอียดผลงานบริเวณมุมด้านซ้ายบนของผลงาน

[2] ภาพรายละเอียดผลงานของลักษณะเส้นที่เล็กละเอียด

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ธรรมชาติของสภาวะจิตของตนเอง ด้วยการเพ่งมองคุณนามธรรมของความคิดจากสภาวะจิตฟุ้งซ่าน มักจะเกิดความรู้สึกที่บีบอัดกดดัน เมื่อจิตเกิดสติจึงนำพาการรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเกิดปัญญามาสู่ภายในจิตใจซึ่งใช้แก้ไขปัญหานั้น ซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกที่ผ่อนคลายนำไปสู่ความว่างจากความคิดเพียงชั่วคราว ก่อเกิดสมาธิ การพิจารณาตามความเป็นจริงแห่งจิต มีเกิดขึ้น ทรงตัวอยู่ท่ามกลางและแผ่ขยายสลายดับไป พบว่าจากการซ้อนทับกันของความคิดถูกย่อยสลายไปด้วยสติ สติจึงเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นหนทางเบื้องต้น ต่อมาจึงมีสมาธิพิจารณาในเบื้องกลางและนำพาปัญญามาสู่จิตใจในเบื้องปลาย จึงนำมาสู่การสร้างสรรค์โดยการใช้ทัศนธาตุแทนความรู้สึกดังเนื้อหาต่อไปนี้

ด้านกายภาพของผลงาน ผลงานมีรูปแบบเป็นจิตรกรรมวาดเส้นกึ่งนามธรรม มีเจตจำนงในการสร้างบรรยากาศของผลงานด้วยค่าน้ำหนักของสีเทากลางและเทาขาวให้เกิดความรู้สึกที่เบาบาง เลื่อนลง และจางหายไป โดยการสร้างรูปทรงของซากแมลงด้วยการจัดองค์ประกอบของภาพผลงานในลักษณะแนวนอน ถูกขยายให้ใหญ่ขึ้นโดยเลือกเฉพาะส่วนหัวของซากแมลง การเลือกมุมมองของภาพให้เกิดความรู้สึกบีบอัดแต่แผ่ไปด้วยความผ่อนคลาย โดยมีจุดนำสายจากด้านขวาของภาพไปสู่ซ้ายของผลงาน ผ่านกระบวนการเพิ่มเข้าให้เกิดการซ้อนทับกันด้วยมวลน้ำหนักเทาเข้มไล่ไปสู่เทาขาว สอดคล้องกับสภาวะจิตที่แผ่ขยายออกไปรับสิ่งเร้าต่างๆ เป็นน้ำหนักเทาเข้มไปสู่น้ำหนักเทาขาวเชื่อมโยงกับสภาวะดั้งเดิมความสงบ ผ่อนคลายเข้ามาภายในจิตใจ จึงผสมผสานด้วยกระบวนการนำออกโดยมีลักษณะของเส้นที่คล้ายคลึงกับการเจริญสติ แบ่งเป็นลำดับขั้นจากบริเวณแสงของภาพด้วยเส้นที่เล็กละเอียด บริเวณที่เป็นเงาเส้นลักษณะเส้นใหญ่ ให้เกิดระยะมิติของเส้นที่แตกต่างกันผนวกกับวัสดุของผงคาร์บอนและผงฝุ่น สร้างความหมายด้วยตัววัสดุเองคือเรื่องการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไป เชื่อมโยงกับสภาวะจิตที่มีความฟุ้งซ่าน ความสับสน ความกดดัน สภาวะเช่นนี้มักจะเกิดความรู้สึกบีบอัด ในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นให้เกิดสติพิจารณาในสภาวะนั้น จึงก่อให้เกิดสมาธิที่อุดมไปด้วยความรู้สึกที่ผ่อนคลาย สุดท้ายจึงเกิดปัญญาคลายปัญหาจางหายไป (ภาพที่ 35 - 36)

ภาพที่ 35 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน จุลภาวะ หมายเลข 5

เทคนิค วาดเส้นบนผ้าฝ้าย

ขนาด 140 x 177.5 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

[1]

[2]

ภาพที่ 36 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

[1] ภาพรายละเอียดผลงานบริเวณมุมด้านซ้ายล่างของผลงาน

[2] ภาพรายละเอียดผลงานของลักษณะเส้นที่เล็กละเอียด

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

ด้านเนื้อหาที่มาของผลงาน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ธรรมชาติของภาวะจิตตนเอง โดยธรรมชาติเมื่อเกิดภาวะความคิดฟุ้งซ่านที่แผ่ขยายออกไปรับรู้สิ่งเร้าต่างๆ รอบกาย จิตจะเริ่มทำงานเพื่อรวบรวมสติกลับเข้ามาพิจารณาในเรื่องนั้นๆ จึงเกิดสมาธิตั้งมั่น แล้วมองดูความธรรมดาของสิ่งที่เกิดขึ้นและหายไป จึงปรากฏรูปทรงของสติปัญญาที่นำพาความสงบที่ผ่านเข้ามาสู่ภายในจิตใจและผ่านออกไปเป็นวัฏจักรแห่งจิต จากการรวมตัวของสติจากหนึ่งส่วนรวมกับสมาธิอีกหนึ่งส่วนจึงก่อกำเนิดรูปทรงสติปัญญา และสั่นไหวซัดส่ายแผ่ขยายออกเป็นส่วนๆ แยกย่อยออกจากกัน ด้วยการกระทบของสิ่งเร้าต่างๆ เกิดขึ้นเวียนวน ทรงตัวอยู่ท่ามกลาง และย่อยสลายดับไปไม่สิ้นสุด จึงพบว่าทั้งรูปธรรมและนามธรรมของทุกสรรพสิ่งล้วนทับซ้อนซ้อนทับกันและสามารถแยกย่อยออกจากกันได้เป็นธรรมดาเช่นนั้นเอง จึงนำมาสู่การสร้างสรรค์รูปธรรมแห่งจิตโดยการใช้ทัศนธาตุแทนความรู้สึกดังเนื้อหาต่อไปนี้

ด้านกายภาพของผลงาน ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์มีรูปแบบผลงานเป็นจิตรกรรมวาดเส้นกึ่งนามธรรม ให้สอดคล้องกับภาวะจิตใจด้วยการนำเสนอภาพที่แผ่กว้างขยายออกในลักษณะแนวนอนที่ถูกขยายให้กว้างใหญ่ ผวนกับรูปทรงของซากแมลงที่เกือบเต็มตัว มีเจตนาแบ่งรูปทรงออกเป็น 2 ชั้นที่สามารถเชื่อมโยงประกอบรวมกันให้เกิดเป็นหนึ่งรูปทรง โดยสร้างสรรค์พื้นที่ให้มีขนาดใหญ่เพื่อการสร้างสรรค์และเป็นพื้นที่ที่จิตได้เป็นเครื่องอยู่ เพื่อพิจารณาภาวะจิตใจที่เกิดขึ้นและดับไปไม่สิ้นสุด ทั้งนี้ยังเป็นพื้นที่ที่ข้าพเจ้าได้หวนระลึกถึงภาวะของความสงบขณะซึมซับจากการเพ่งมองซากแมลง ซึ่งเชื่อมโยงกับสภาวะจิตที่รับรู้กว้างแผ่ขยายออกไปกับสิ่งเร้าต่างๆ และแคบเล็กลงมาจดจ่อกับสภาวะจิตใจ ขณะสร้างสรรค์ประหนึ่งเป็นเครื่องอยู่ของการเจริญสติในเบื้องต้นสามารถรวบรวมสติกลับเข้ามาสู่ภาวะภายใน ให้เกิดสมาธิตั้งมั่นพิจารณาภาวะในเบื้องกลาง ไปสู่ความเป็นจริงของสภาวะต่างๆ ล้วนเกิดขึ้นและจางหายไปจึงก่อเกิดปัญญาในเบื้องปลาย

ผ่านการสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการวิธีเพิ่มเข้าจากวัสดุของผงคาร์บอน และผงฝุ่นมีคุณสมบัติที่เบาบาง โดยสร้างความหมายด้วยตัววัสดุเองคือเรื่องการเกิดขึ้นใหม่จากการดับไป จากค่าน้ำหนักสีเทาเข้มเทากลางและเทาขาวให้เกิดความรู้สึกที่อ่อนเบา เลื่อนลง และจางหายไปได้สร้างบรรยากาศของผลงาน ให้เกิดความรู้สึกที่เชื่อมโยงถึงความสงบและแผ่ไปด้วยการซ้อนทับกันจากค่าน้ำหนักอ่อนไปสู่อ่อนเข้ม ก่อให้เกิดมวลของรูปทรงผวนกับกระบวนการนำออกจากการ

วาดเส้นที่ผนวกจิตลงในลักษณะของเส้น โดยแบ่งเป็นลำดับขั้นจากบริเวณแสงของภาพด้วยเส้นที่ เล็กละเอียด บริเวณที่เป็นเงาเส้นลักษณะเส้นใหญ่ ให้เกิดระยะของเส้นที่แตกต่างกัน จึงเกิดเป็น รูปทรงแห่งความสงบ (ภาพที่ 37 - 38)

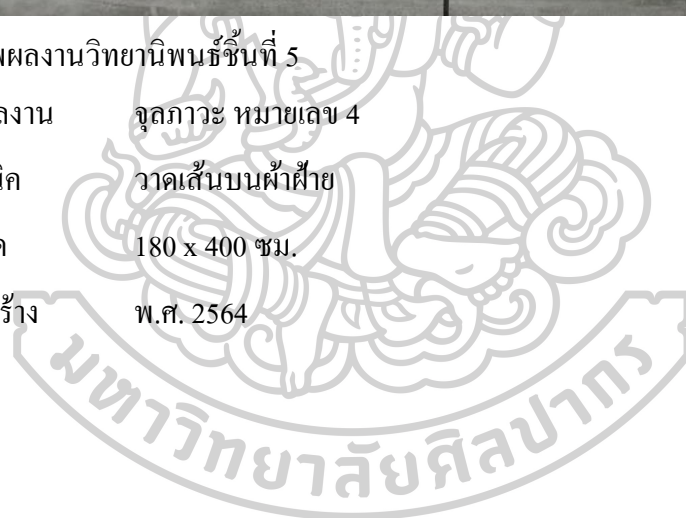
ภาพที่ 37 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน จุลภาวะ หมายเลข 4

เทคนิค วาดเส้นบนผ้าฝ้าย

ขนาด 180 x 400 ซม.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 38 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5

[1] ภาพรายละเอียดผลงานบริเวณกลางภาพมุมด้านบนของผลงาน

[2] ภาพรายละเอียดผลงานบริเวณกลางภาพมุมด้านล่างของผลงาน

สรุป

บทการสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์ ประกอบไปด้วยเนื้อหาความเป็นมาของผลงาน ช่วงระยะก่อนผลงานวิทยานิพนธ์จนถึงการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ทำให้พบถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงระยะเวลาการสร้างสรรค์ จากการวิเคราะห์ผลงานทั้งกายภาพและเนื้อหา ซึ่งปรากฏพัฒนาการของผลงานตามเนื้อหาต่อไปนี้

โดยผลงานสร้างสรรค์ช่วงระยะผลงานก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ จะมีรูปแบบจิตรกรรมวาดเส้นลักษณะเหมือนจริงที่ให้ความรู้สึกดูเด่น แข็งแกร่ง ด้วยโทนสีเอกรงค์ของภาพผลงานเป็นสีดำ พัฒนาปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบของผลงาน รวมถึงมุมมองรูปลักษณะของแมลงและทัศนธาตุต่างๆ ไปสู่ผลงานที่มีลักษณะโทนสีเทาขาวในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมวาดเส้นถึงนามธรรม ซึ่งให้ความรู้สึกเบาบาง อ่อนนุ่ม ส่งผลต่อสภาวะภายในจิตใจในด้านเนื้อหาและปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ ด้วยการสร้างสรรค์โดยใช้ทัศนธาตุเพื่อแทนความรู้สึกของภาวะจิตใจ ที่มีความสอดคล้องกับเรื่องธรรมชาติของภาวะการเกิดดับ ผ่านกระบวนการวิธีเพิ่มเข้าด้วยวัสดุผงคาร์บอนและผงฝุ่น และกระบวนการวิธีนำออกด้วยการขีด ลบออก เชื่อมโยงสัมพันธ์ไปกับภาวะจิตใจคล้ายคลึงกับการเจริญสติ ที่ปรากฏรูปธรรมความสงบและก่อให้เกิดความเบิกบานแห่งภาวะจิต

จากการสร้างสรรค์ผลงานทั้งด้านเนื้อหาและด้านกายภาพของผลงาน พบว่าผ่านการพัฒนาผลงานที่ใช้น้ำหนักที่อ่อนบางเบาลง สามารถผนวกควบคู่กับสภาวะความคิดไปพร้อมกัน ซึ่งปรากฏความเปลี่ยนแปลงจากผลงานลักษณะสีดำมาสู่ผลงานลักษณะสีขาว จากค่าน้ำหนักหนักแน่นดูตันมาสู่ค่าน้ำหนักบางเบาอ่อนโยน ซึ่งส่งผลเชื่อมโยงกับภาวะจิตใจได้ผ่อนคลายอ่อนโยนไปสู่ความสงบสุข

บทที่ 5

สรุป

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้ชื่อว่า “จุลภาวะ” ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่มาและความสำคัญซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากการส่องขยายธรรมชาติขนาดเล็กคือสัตว์แมลง เมื่อมองลึกลงไปภายใต้พื้นผิว ไปประกอบด้วยควมมีระเบียบและความเรียบง่าย จึงก่อเกิดความสงบกลับมาสู่สภาวะจิตใจของตนในปัจจุบัน จึงพบว่าตนมีภาวะที่วุ่นวาย สับสน ซ้ำซ้อนไปด้วยเรื่องต่างๆจนเกิดน้ำหน้กทางความคิดที่เป็นความทุกข์ จึงหาหนทางที่จะคลายความทุกข์นี้ลงด้ยการศึกษาธรรมในเบื้องต้น โดยมีกรอบความคิดว่าสิ่งเร้าต่างที่ซ้ำซ้อนสามารถแยกย่อยออกเป็สิ่งที่เล็กลงได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมวาดเส้นที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ ผ่านกระบวนการสร้างสรรคด้วยเทคนิควาดเส้น จากผงคาร์บอนและผงฝุ่นบนผ้าฝ้าย เพื่อศึกษาภาวะภายในเพื่อเรียนรู้ธรรมชาติของการเกิดและการดับ ควบคู่ไปพร้อมกันคล้ายคลึงกับภาวนาในรูปแบบวิปัสสนา และเพื่อปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินวิถีชีวิตต่อไป จึงเป็นหลักตั้งต้นแรกเริ่มที่ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาหือข้อมูล และกรอบขอบเขตของการสร้างสรรค

การศึกษาหาข้อมูลจากศาสตร์วิทยาศาสตร์ ด้วยวิธีการส่องขยายด้ยกล้องจุลทรรศน์สเตอริโอและการถ่ายภาพด้ยเลนส์ถ่ายใกล้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติการส่องขยาย รวมถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของธรรมชาติการเกิดดับทั้งทางกายภาพและทางภายในจิตใจ จากหนังสือและตำราได้แก่เรื่อง หลักของสติ หลักการฝึกสมาธิ หลักไตรลักษณ์ พุทธนิยามเซน และปรัชญาอะบิซะบิพบว่าเนื้อหาส่วนเชื่อมโยงไปกับเรื่องความดาของธรรมชาติ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการฝึกปฏิบัติเจริญสติ และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ผ่านการสร้างสรรคผลงานที่ปรากฏเป็นทัศนธาตุต่างๆ รวมถึงการศึกษาเนื้อหาข้อมูลจากศิลปินกรณีสึกษาจากผลงานสร้างสรรค ทั้งลักษณะของผลงานรูปแบบธรรมชาติและเนื้อหาที่สอดคล้องไปกับการเจริญสติแบ่งออกเป็น 3 ท่าน 1. อนันต์ ปาณิน 2. นพนนท์ ทันนารี 3. โมโตอิ ยามาโมโต โดยลักษณะทางกายภาพของศิลปินมีความสอดคล้องกับสร้างสรรคของข้าพเจ้า จึงสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ผ่านการสร้างสรรคที่ปรากฏเป็นทัศนธาตุใหม่ในรูปลักษณะของตน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยเนื้อหากระบวนการสร้างสรรค์โดยกำหนดจากความรู้สึกภายในจิตใจ เพื่อใช้เป็นเนื้อหากระบวนการความคิดในการนำเสนอผลงานเชื่อมโยงให้เกิดผลงานทางกายภาพที่สมบูรณ์ ครอบคลุมถึงกระบวนการศึกษาหาข้อมูลก่อนการสร้างสรรค์ พบว่ากระบวนการต้องขยาย สอดคล้องกับสภาวะอารมณ์ภายในจิตใจ สามารถใช้เป็นภาพแทนของผลงาน ผ่านเทคนิคการวาดเส้นด้วยผงคาร์บอนและผงฝุ่นบนผ้าฝ้าย ด้วยการผสมผสานทัศนธาตุต่างๆ อาทิ ลักษณะเส้น ค่าน้ำหนัก รูปทรง พื้นที่ว่าง และวัสดุที่นำมาสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องเชื่อมโยงไปกับภาวะภายในจิตใจ ได้ชัดเจน รวมถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์มีลักษณะอ่อนนุ่ม ละเอียดย่อน ก่อให้เกิดการพิจารณาสภาวะความรู้สึกที่เกิดขึ้น ทรงตัวอยู่และจางหายไปตามความเป็นจริงสอดคล้องกันไปกับกระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์ จากช่วงระยะก่อนผลงานวิทยานิพนธ์ รูปแบบจิตรกรรมวาดเส้นลักษณะเหมือนจริงที่ให้ความรู้สึกดูคด้น แข็งแกร่ง ด้วยโทนสีเอกรงค์ของภาพด้วยสีดำ พัฒนาปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบของผลงาน รวมถึงมุมมองในการนำเสนอและทัศนธาตุต่างๆ ไปสู่ผลงานที่มีลักษณะ โทนีสีเทาขาวในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมวาดเส้นกึ่งนามธรรม ซึ่งให้ความรู้สึกเบาบาง อ่อนนุ่ม ส่งผลต่อสภาวะภายในจิตใจในด้านเนื้อหาและปรับเปลี่ยนทัศนคติในการสร้างสรรค์ โดยใช้ทัศนธาตุเพื่อแทนความรู้สึกของภาวะจิตใจ ที่มีความสอดคล้องกับเรื่องธรรมชาติของภาวะการเกิดดับ จากการเพิ่มเข้าด้วยวัสดุผงคาร์บอนและผงฝุ่น และการนำออกด้วยการเช็ด ลบออก ผสานไปกับภาวะจิตใจคล้ายคลึงกับการเจริญสติในรูปแบบวิปัสสนา

ซึ่งผลงานการสร้างสรรค์จะประสบผลสำเร็จขึ้นมาได้นั้น โดยได้รับคำแนะนำของคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ผู้นี้ ได้เกิดมโนทัศน์ทางสุนทรียะ จึงปรากฏความสมบูรณ์แบบทั้งเนื้อหาและกายภาพของผลงาน พบว่าจากสภาวะในปัจจุบันของคนที่เกิดภาวะสับสน พุ่งซ่าน กับเรื่องภายนอกมากมาย การสร้างสรรค์ด้วยเทคนิควาดเส้นจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถดึงสติ ให้กลับมามีสมาธิอยู่กับสิ่งที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งก่อให้เกิดภาวะความสงบเล็กๆ ช่วยตัดสภาวะที่พุ่งซ่านออกและเยียวยาบำบัดสภาวะของจิตได้ฟื้นฟูเบิกบาน ผนวก รวมไปถึงทัศนธาตุต่างๆภายในผลงาน ซึ่งจากกระบวนการสร้างสรรค์ได้มอบหลักการคิดที่ปรากฏทั้งรูปธรรมทางทัศนศิลป์ รวมถึงก่อให้เกิดนามธรรมภายในจิตใจที่สามารถปรับประยุกต์เป็นสติ สมาธิ ปัญญาเป็นหลักบาทฐานเบื้องต้นในการดำเนินวิถีชีวิตประจำวันต่อไป

รายการอ้างอิง

- Motoi Yamamoto. **About**. accessed 13 กันยายน 2564, accessed from <https://www.motoi-works.com/en/about>.
- Rooksana Hossenally. **Return to the Sea**. accessed 13 กันยายน 2564, accessed from <https://www.yatzer.com/return-to-the-sea-motoi-yamamoto>.
- กำพล ทองบุญน่วม. **ปาฏิหาริย์แห่งธรรม**. กรุงเทพฯ: ธรรมดา, 2559.
- สุนริว ชุชุกิ. **จิตใหม่ หัวใจเซน**. กรุงเทพฯ: ปราณ, 2557.
- ดิช นัท ฮันท์. **กุญแจเซน**. กรุงเทพฯ: มุลินธิ โกมลคีมทอง, 2551.
- นพเกล้า ศรีมาตย์กุล. **ดูสภาพ: ร่างกายกับลมหายใจ**. ปริญญาคุชฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.
- นพินทร์ ทันนารี. **สูจิตบัตริทรศการ “บรรยากาศแห่งความสงบ”**. กรุงเทพฯ: trickthink by wonaek juntaratip, 2557.
- พศิน อินทรวงศ์. **สมณะเท้าขาว วิปัสสนาเท้าซ้าย**. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2555.
- พุทธทาสภิกขุ. **คู่มือมนุษย์**. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา, ไม่ระบุปีที่จัดพิมพ์.
- . **สูตรเวทย์หลัง**. กรุงเทพฯ: เครือเถา, 2549.
- เลนาร์ต โคเรน. **วะบิ-ชะบิ**. กรุงเทพฯ: Openbook, 2562.
- ศ.เกียรติคุณ ชลูด นิ่มเสมอ. **วาดเส้นสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2553.
- สยามรัฐออนไลน์. **วัฒนธรรม - อาร์ตติส “อนันต์ ปาณินท์” ศิลปะ “...การเดินทางทำให้เราตัวเล็กลง ...”**. accessed 12 กรกฎาคม 2564, accessed from <https://siamrath.co.th/n/152062>.
- อนันต์ ลือขจร. **กล้องจุลทรรศน์และเทคนิคการถ่ายภาพทางชีววิทยา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2535.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายภัทร ทองขจร
วัน เดือน ปี เกิด	13 สิงหาคม 2538
สถานที่เกิด	อ่างทอง
วุฒิการศึกษา	2564 - ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2561 - ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	107/3 หมู่ที่ 3 ต.โคกพุทรา อ.โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง 14120
ผลงานตีพิมพ์	2564 - นิทรรศการ "6บรรทัด" โดยนักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต ชั้น ปีที่ 3 ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนาม จันทร์ นครปฐม - ร่วมจัดงานนิทรรศการ “การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปิน รุ่นใหม่ ครั้งที่ 37” ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 2563 - นิทรรศการ “New Hope” การแสดงศิลปกรรมโดยกลุ่มศิลปิน รุ่นใหม่ ณ โซนเอเทรียม ชั้น 1 ศูนย์การค้าไอซ์ดีซี กรุงเทพมหานคร - นิทรรศการ “ไทย...ยังใจ 3” การแสดงศิลปกรรมโดยนักศึกษา ภาควิชาศิลปไทย ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี คณะจิตรกรรมประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม - ร่วมจัดงานนิทรรศการ “จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 42” ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ถ.ราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร 2562 - ร่วมจัดงานนิทรรศการ “จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 41” ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ถ.ราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร - ร่วมจัดงานนิทรรศการ “จิตรกรรมยูโอบี ครั้งที่ 10”

ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 65”

ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพมหานคร

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “การแสดงภาพพิมพ์และวาดเส้นนานาชาติ ครั้งที่ 5” ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปิน

รุ่นเยาว์ ครั้งที่ 36” ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม เฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระ

ชนมพรรษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

นครปฐม

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “โครงการรางวัลยุวศิลปินไทย ปี 2562”

ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “การประกวดศิลปกรรมเด็กและเยาวชน
แห่งชาติ ครั้งที่ 14” ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า
กรุงเทพมหานคร

2561 - ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “ไทย... ยังไง?”

ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม

2560 - ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “วาดเส้น I AM ORIGINAL 2”

ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร

2559 - ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “การประกวดศิลปกรรมเด็กและเยาวชน
แห่งชาติ ครั้งที่ 11” ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า

กรุงเทพมหานคร

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “รู้คุณแผ่นดิน ครั้งที่ 5” ณ ห้างสรรพสินค้า
เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “การประกวดศิลปกรรมปูนปั้นเพื่อคนตาบอด
หัวข้อ เมืองท่องเที่ยวที่สัมผัสได้” ณ บริเวณ Crystal Court ชั้น M

ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน กรุงเทพมหานคร

- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ “SEA SIDE SHADE” การแสดงศิลปกรรม

ภาพทิวทัศน์ โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ณ Venice Di Iris

กรุงเทพมหานคร

รางวัลที่ได้รับ

- 2558 - นิทรรศการ “10 Steps 2” การแสดงศิลปกรรมโดยนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ณ หอศิลป์ PSG Art Gallery คณะจิตรกรรม
ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพมหานคร
- 2563 - รางวัลที่ 2 เหรียญเงินบัวหลวง ประเภทจิตรกรรมร่วมสมัย
จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 42 ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ ถ.ราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร
- 2562 - รางวัลที่ 3 เหรียญทองแดง ประเภทศิลปินสมัครเล่น
จิตรกรรมยูโอบี ครั้งที่ 10 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
กรุงเทพมหานคร
- รางวัลที่ 3 เหรียญทองแดงบัวหลวง ประเภทจิตรกรรมร่วมสมัย
จิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ 41 ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ ถ.ราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร
- รางวัลเกียรติคุณ เหรียญเงิน “ศิลป์ พีระศรี” การแสดงศิลปกรรมร่วม
สมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 36 ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6
รอบ พระชนมพรรษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนาม
จันทร์ นครปฐม
- รางวัลที่ 3 การประกวดศิลปกรรมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 14
ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ
- รางวัลดีเด่น โครงการรางวัลยุวศิลปินไทย สาขา 2 มิติ ปี 2562
ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร
- 2559 - รางวัลชมเชย การประกวดศิลปกรรมปูนปั้นเพื่อคนตาบอด
หัวข้อ เมืองท่องเที่ยวที่สัมผัสได้ ณ บริเวณ Crystal Court ชั้น M
ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน กรุงเทพฯ